

Sabiedrības attieksme pret naudas atmazgāšanu un citiem finanšu noziegumiem

KVANTITATĪVAIS PĒTĪJUMS

© “Latvijas Fakti”,
2021.gada oktobris - novembris

SATURS

I. METODOLOĢISKĀ INFORMĀCIJA

II. SECINĀJUMI UN PRIEKŠLIKUMI

III. PĒTĪJUMA REZULTĀTI

1. Naudas atmazgāšanas jēdziena izpratne
2. Finanšu noziegumu un noziedzīgi iegūtu līdzekļu aprites tēmas aktualitāte sabiedrībā
3. Iespējamība pašam iesaistīties vai tikt iesaistītam finanšu noziegumos
  - 3.1. Iespējamība pašam veikt finanšu noziegumus vai izmantot tajos gūtos labumus
  - 3.2. Iespējamība neapzināti tikt iesaistītam noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas shēmās
4. Gatavība ziņot atbildīgajām iestādēm par finanšu noziegumiem
5. Informētība un interese par jautājumiem, kā atpazīt un izsargāties no iesaistes finanšu noziegumos
6. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas ekspertu komitejas “Moneyval” atpazīstamība
7. Priekšstati par naudas atmazgāšanu un tās apkarošanu Latvijā
  - 7.1. Atbildīgās valsts institūcijas un to darbības vērtējums
  - 7.2. Priekšstati par naudas atmazgāšanu Latvijā
  - 7.3. Naudas atmazgāšana un komercbankas
  - 7.4. Skaļākie naudas atmazgāšanas skandāli Latvijā
  - 7.5. Priekšstati par naudas atmazgāšanas un citu finanšu noziegumu apjoma izmaiņām Latvijā
8. Finanšu reputācijas nozīme

I. Metodoloģiskā informācija

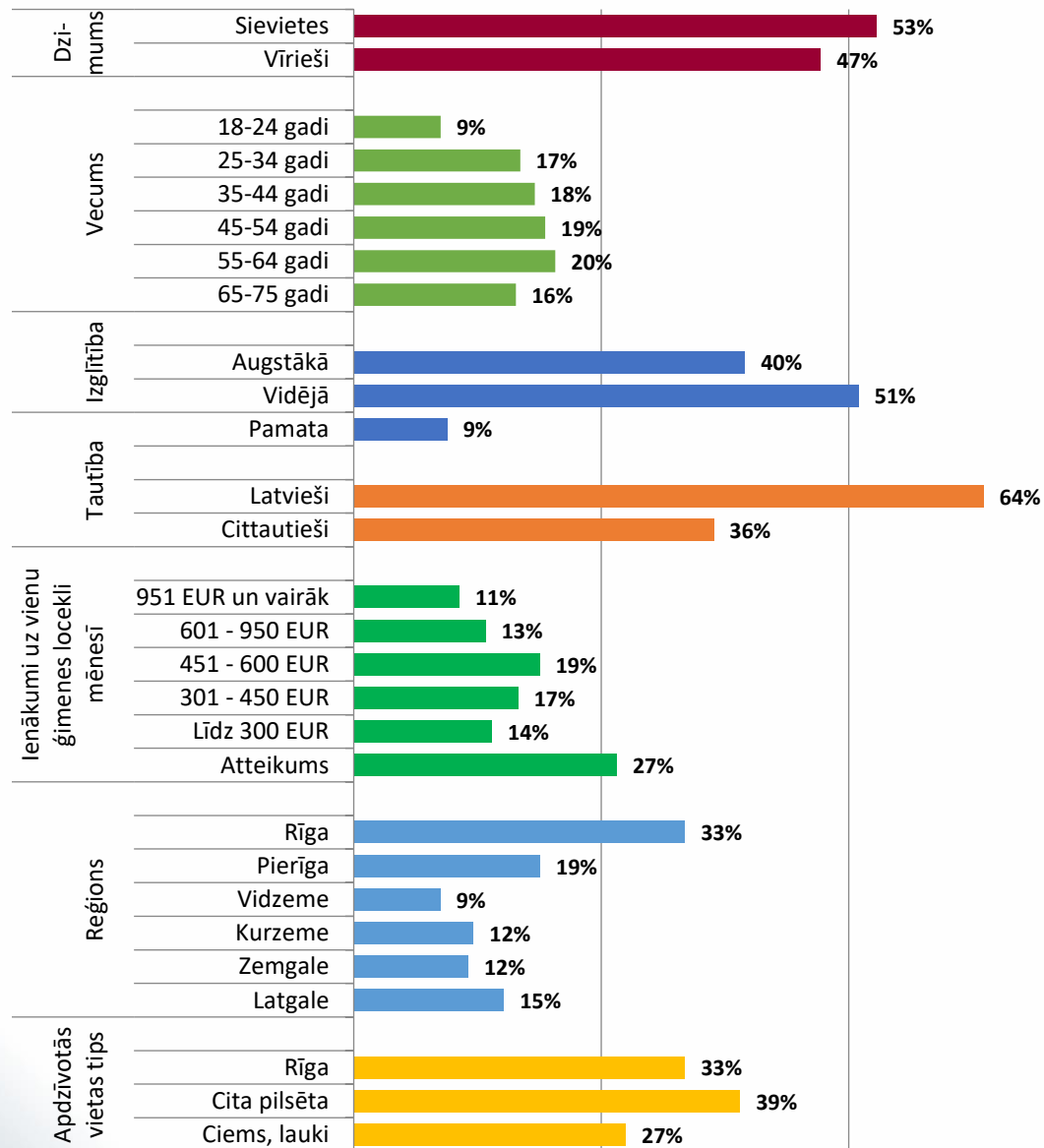
Pētījuma mērķis

- ✓ Noskaidrot respondentu informētību par naudas noziegumu ietekmi uz sociālekonomisko labklājību un to veidiem;
- ✓ Noskaidrot respondentu spēju atpazīt naudas noziegumus;
- ✓ Noskaidrot respondentu attieksmi pret naudas noziegumiem;
- ✓ Noskaidrot respondentu gatavību iesaistīties naudas noziegumos.

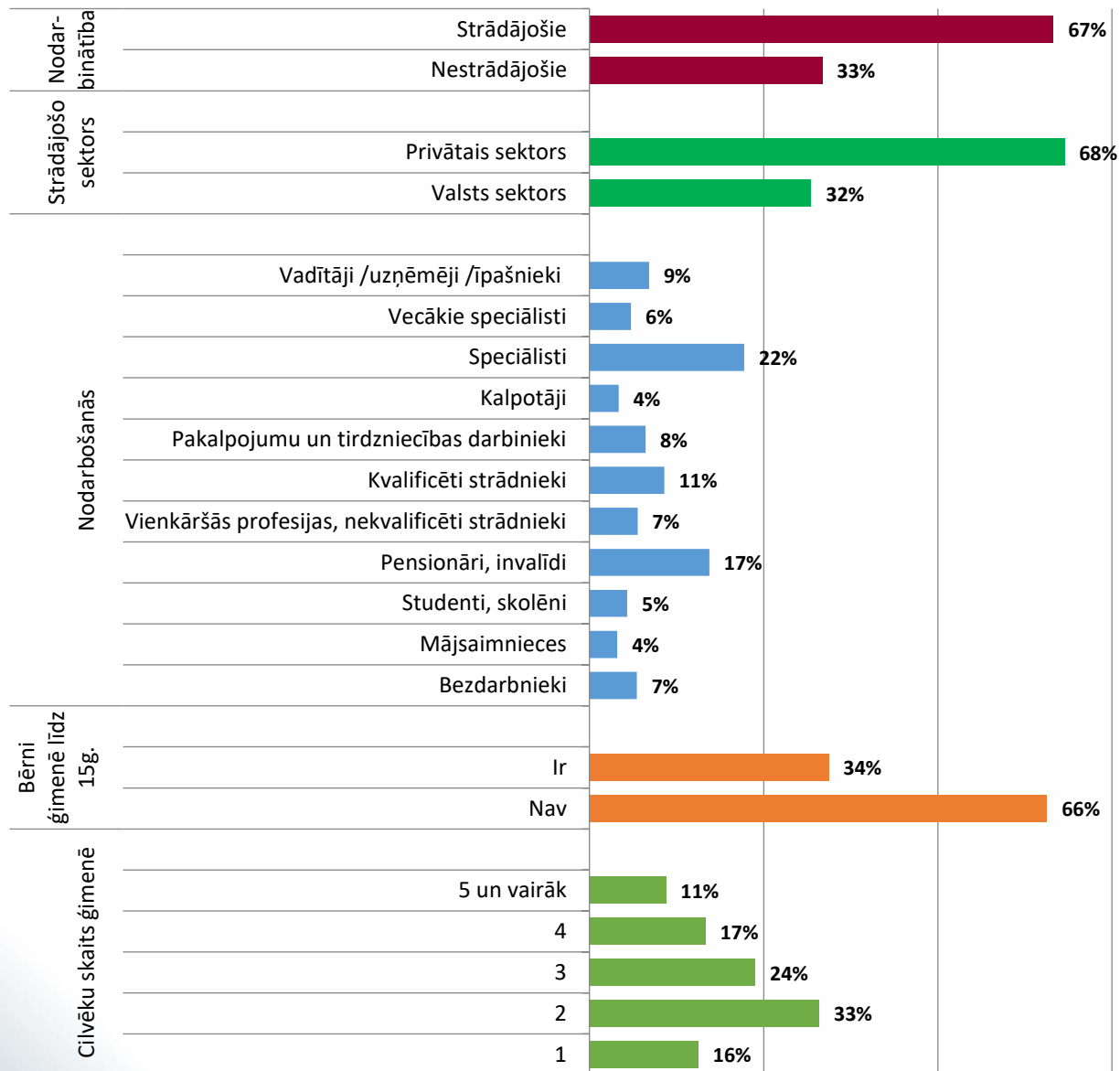
Pētījuma metodoloģijas apraksts:

- **Pētījuma veicējs:** tirgus un sociālo pētījumu centrs «Latvijas Fakti».
- **Mērķa grupa:** Latvijas patstāvīgie iedzīvotāji vecumā no 18 līdz 75 gadiem.
- **Pētījuma metode:** datorizētās telefonintervijas (CATI)
- **Izlases metode:** reprezentatīva Latvijas sabiedrības izlase, kas veidota pēc daudzpakāpju nejaušās stratificētās atlasē principa. Stratifikācijas pazīmes: a) ģeogrāfiskā, b) nacionālā.
- **Respondentu selekcija:** respondentu atlase veikta, izmantojot pēc nejaušo skaitļu principa sastādīta mobilo tālrunu numuru datu bāzi.
- **Izlases lielums:** 1030 respondenti.
- **Ģeogrāfiskais pārklājums:** visi Latvijas reģioni.
- **Vidējais intervijas ilgums:** 20 minūtes.
- **Datu svēršana:** pēc dzimuma, vecuma, tautības, reģiona un apdzīvotās vietas tipa saskaņā ar CSP jaunākajiem pieejamajiem datiem.
- **Aptaujas veikšanas laiks (lauka darbs):** 2021. gada 22. oktobris – 9. novembris

Izsoles sadalījums (1)

Izlases sadalījums (2)

Pētījuma rezultātu statistiskās kļūdas noteikšanas tabula (ar 95% varbūtību)

Procentuālais atbilžu sadalījums (%)	Respondentu skaits n =							
	500	1000	1500	2000	2500	3000	3500	4000
1 vai 99	0.9	0.6	0.5	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3
2 vai 98	1.2	0.9	0.7	0.6	0.5	0.5	0.5	0.4
4 vai 96	1.7	1.2	1.0	0.9	0.8	0.7	0.6	0.6
6 vai 94	2.0	1.5	1.2	1.0	0.9	0.8	0.8	0.7
8 vai 92	2.4	1.7	1.4	1.2	1.1	1.0	0.9	0.8
10 vai 90	2.6	1.9	1.5	1.3	1.2	1.1	1.0	0.9
12 vai 88	2.9	2.0	1.6	1.4	1.3	1.2	1.1	1
15 vai 85	3.1	2.2	1.8	1.6	1.4	1.3	1.2	1.1
18 vai 82	3.4	2.4	1.9	1.7	1.5	1.4	1.3	1.2
20 vai 80	3.5	2.5	2.0	1.8	1.6	1.4	1.3	1.2
22 vai 78	3.6	2.6	2.1	1.8	1.6	1.5	1.4	1.3
25 vai 75	3.8	2.7	2.2	1.9	1.7	1.5	1.4	1.3
28 vai 72	3.9	2.8	2.3	2.0	1.8	1.6	1.5	1.4
30 vai 70	4.0	2.8	2.3	2.0	1.8	1.6	1.5	1.4
32 vai 68	4.1	2.9	2.4	2.1	1.8	1.7	1.5	1.4
35 vai 65	4.2	3.0	2.4	2.1	1.9	1.7	1.6	1.5
40 vai 60	4.3	3.0	2.5	2.2	1.9	1.8	1.6	1.5
45 vai 55	4.4	3.1	2.5	2.2	2.0	1.8	1.6	1.5
50 vai 50	4.4	3.1	2.5	2.2	2.0	1.8	1.7	1.5

Lietojot pētījuma rezultātu statistiskās kļūdas noteikšanas tabulu, par kopējās izlases bāzi jāpieņem n = 2000.

Rezultātu precizitātes intervāls ar 95% varbūtību tiek aprēķināts pēc šādas formulas:

$$\text{Precizitātes intervāls} = \pm 1,96 \sqrt{\frac{\pi(100 - \pi)}{n}}$$

π = atbilžu sadalījums procentos %; n = respondentu skaits

II. Secinājumi un priekšlikumi

- ❖ **Saskaņā ar pētījuma rezultātiem:**
  - ❑ Sabiedrība visumā ir labi informēta par naudas atmazgāšanas jēdziena nozīmi, kas pētījuma ietvaros tiek saprasta kā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija caur finanšu sistēmu. Biežāk minētie naudas atmazgāšanas jēdziena skaidrojumi:
    - ✓ Nelegālas naudas pārvēršana legālā (minēja 36% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju);
    - ✓ Krāpnieciskā ceļā iegūta nauda (20%);
    - ✓ Ēnu ekonomika (10%);
    - ✓ Netīri darījumi/ netīra nauda (10%).
  - ❑ Sabiedrības dienaskārtībā finanšu noziegumu un noziedzīgi iegūtu līdzekļu aprites apkarošanas tēma ieņem nozīmīgu vietu, visi piedāvātie finanšu noziegumu varianti, aspekti kopumā tika vērtēti kā prioritāri risināmi uzdevumi. Latvijas sabiedrību visvairāk satrauc šādi noziegumi (lielākā daļa respondentu tos vērtēja kā ļoti aktuālas un nekavējoši risināmas problēmas):
    - ✓ Narkotisko vielu kontrabanda un nelikumīga aprite. Sabiedrībā viennozīmīgi noraidoša attieksme ir pret narkotisko vielu apriti, tās apkarošanu kā neatliekamu vērtēja vairāk nekā divas trešdaļas (70%) respondentu;
    - ✓ Korupcija/ kukuļdošana (kā nekavējoši risināmu problēmu vērtēja 62% aptaujāto);
    - ✓ Naudas atmazgāšana (kā nekavējoši risināmu problēmu vērtēja 62% respondentu);
    - ✓ Shēmu organizācija lielos valsts/ pašvaldību iepirkumos (kā prioritāri risināmu problēmu vērtēja 62% aptaujāto).
  - ❑ Interesanti, ka salīdzinoši mazāk sabiedrību satrauc tādas problēmas kā aplokšņu algas un patieso ienākumu slēpšana.
  - ❑ Pētījuma rezultātu analīze respondentu grupās, kas izveidotas pēc dažādām sociāli demogrāfiskajām pazīmēm, atklāj, ka salīdzinoši mazāk finanšu noziegumu un noziedzīgi iegūtu līdzekļu aprites problemātika uztrauc jauniešus.

- ❑ To iedzīvotāju īpatsvars, kuri būtu gatavi pašiem veikt finanšu noziegumus vai izmantot tajos gūtos labumus, sabiedrībā var sasniegt līdz pat 30%:
  - ✓ 28% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju atzina, ka varētu iegādāties kādas akcīzes preces, kā degviela, alkohols, cigaretes, zinot to, ka tā ir kontrabanda/ nelikumīga izcelsme. 22% respondentu varētu dot kukuli/ veikt neoficiālus maksājumus savās vai radnieku interesēs, lai atrisinātu kādu jautājumu/ problēmu
  - ✓ 21% aptaujāto varētu savās interesēs izvairīties no nodokļu nomaksas
  - ✓ 4% respondentu būtu gatavi iesaistīties naudas atmazgāšanas darījumos, ja par to labi samaksātu, piemēram, reģistrētu uz sava vārda uzņēmumu, zinot, ka citi to izmantos dažādiem darījumiem, tostarp nodokļu karuselshēmām;
  - ✓ Iesaisti finanšu noziegumos vai kontrabandas preču iegādi salīdzinoši biežāk pieļāva aptaujātie vīrieši, respondenti ar zemāku izglītības un ienākumu līmeni, cittautieši, ārpus Rīgas dzīvojošie, nestrādājošie.
  - ✓ 18% Latvijas iedzīvotāju piekristu daļu algas saņemt aploksnē. Biežāk (>25% gadījumu) to atzina respondenti ar zemāku izglītības un ienākumu līmeni, jaunieši vecumā līdz 24 gadiem, vīrieši, kā arī 22% no privātā sektorā nodarbinātajiem.
  - ✓ Ja respondenti šodien veidotu savu uzņēmumu, tad 12% pētījuma dalībnieku apsvērtu domu maksāt naudu aploksnē vai kā citādi meklētu veidus kā apiet nodokļu maksāšanu.

- ❑ Iespējamību neapzināti tikt iesaistītam noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas shēmās pieļāva 14% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju, biežāk respondenti ar zemāku izglītības un ienākumu līmeni, laukos dzīvojošie.

- ❑ Vairākums (57%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju ir gatava ziņot atbildīgajām iestādēm par finanšu noziegumiem, kā kontrabanda, nodokļu nemaksāšana, korupciju, ja viņi būtu šo noziegumu liecinieki. Gatavību ziņot par finanšu noziegumiem biežāk puda respondenti vecumā no 25 līdz 44 gadiem, ar augstāku izglītības un ienākumu līmeni, latvieši, valsts sektorā strādājošie.

- ❑ Katrs trešais (35%) Latvijas iedzīvotājs atzina, ka neziņos par naudas noziegumiem, jo nevēlas būt “stukačs”. Biežāk tā atbildēja gados vecākā paaudze, respondenti vecumā virs 45 gadiem.

- ❑ Sabiedrības informētība jautājumos, kā izsargāties no iesaistes finanšu noziegumos, par naudas atmazgāšanas jeb noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas pazīmēm un tml., ir nepietiekama.
  - ✓ Tikai 39% Latvijas iedzīvotāju uzskata sevi par pietiekami informētiem jautājumos, kā izsargāties no iesaistes finanšu noziegumos. Vairākums (58%) atbildēja noraidoši. Vienīgās sociāli demogrāfiskās grupas, kur vairāk par pusi aptaujāto sevi vērtēja kā pietiekoši informētus šajos jautājumos, ir respondenti vecumā no 35 līdz 44 gadiem, ar augstāku izglītības un ienākumu līmeni.
  - ✓ 63% aptaujāto atzina, ka viņiem trūkst informācijas par naudas noziegumiem, to veidiem, iespējām no tiem izvairīties.
- ❑ Informācija jautājumos, kā izsargāties no iesaistes finanšu noziegumos, par naudas atmazgāšanas pazīmēm un tml., interesētu gandrīz katru otro (45%) Latvijas iedzīvotāju. Biežāk (52% gadījumu) tika saņemta noraidoša atbilde. 48% pētījuma dalībnieku atzina, ka viņus neskar un neinteresē jautājumi par naudas noziegumiem.
- ❑ Sabiedrības skatījumā ērtākie komunikāciju kanāli, lai saņemtu informāciju par naudas atmazgāšanu, tās pazīmēm un kā izsargāties no iesaistes finanšu noziegumos, ir:
  - ✓ Interneta ziņu portāli (kā delfi, tvnet, apollo) (kā ērtus informācijas avotus minēja 52% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju);
  - ✓ Televīzija (42%);
  - ✓ Sociālie mediji (kā piem., youtube, facebook, twitter u.tml.) (minēja 37% aptaujāto).
  - ✓ Tradicionālajiem medijiem, kā televīzijai un radio, biežāk priekšroku dod gados vecākie (55+) iedzīvotāji, savukārt gados jaunāki respondenti labprātāk informāciju saņemtu dažādos interneta medijos, vietnēs, sociālajos medijos.
- ❑ Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas ekspertu komiteju “Moneyval” dzirdējuši ir tikai 18% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju. Salīdzinoši augstāka “Moneyval” atpazīstamība vērojama finansiāli nodrošinātāko respondentu vidū, ar augstāko izglītību.

- ❑ Aptaujāto Latvijas iedzīvotāju skatījumā ir trīs vadošās iestādes, kuras nodarbojas ar nelegāli iegūtas naudas atmazgāšanas ierobežošanu/ apkarošanu:
  - ✓ Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB) (nosauca 55% pētījuma dalībnieku);
  - ✓ Valsts ieņēmumu dienests (VID) (39%);
  - ✓ Valsts policija (29%);
  - ✓ Citas iestādes, kas apkaro naudas atmazgāšanu, tika minētas retāk nekā 10% gadījumu.
- ❑ Sabiedrības vērtējums par valsts institūciju paveikto, apkarojot finanšu noziegumus, ir galvenokārt kritisks:
  - ✓ Lielākā daļa (56%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāji kā nepietiekamu vērtēja atbildīgo institūciju darbu, lai ierobežotu un apkarotu naudas atmazgāšanu jeb noziedzīgi iegūtu naudas līdzekļu legalizāciju. Pozitīvu vērtējumu pārstāvēja katrs trešais (33%) pētījuma dalībnieks. Pētījuma rezultātu analīze respondentu grupās, kas izveidotas pēc dažādām sociāli demogrāfiskajām pazīmēm, neatklāj kādas būtiskas viedokļu atšķirības. Visās grupās vairāk par 50% aptaujāto atbildīgo institūciju darbu naudas atmazgāšanas apkarošanā vērtēja kritiski;
  - ✓ Gandrīz katrs otrais (48%) aptaujas dalībnieks piekrita viedoklim, ka atbildīgās iestādes/ amatpersonas/ izmeklētāji ir pārāk nekompetenti, lai efektīvi cīnītos ar naudas atmazgāšanu. Pozitīvu kompetences vērtējumu pārstāvēja katrs trešais (33%) respondents.
- ❑ Pārliecinošs vairākums aptaujāto Latvijas iedzīvotāju piekrita šādiem izteikumiem:
  - ✓ Naudas noziegumi skar jebkuru sabiedrības locekli (piekrita 73% respondentu);
  - ✓ Cīņā pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju ir jāiesaistās katram iedzīvotājam (piekrita 67%);
  - ✓ Valstij būtu jāierobežo nezināmas izcelsmes ārvalstu finanšu līdzekļu plūsma caur Latvijas finanšu sistēmu, pat ja tas nozīmē papildus izdevumus un administratīvi – birokrātisko slogu ar dažādiem ierobežojumiem, gan uzņēmumiem, gan iedzīvotājiem (piekrita 63% aptaujāto).

Un nepiekrita izteikumam:

- ✓ Latvijā naudas atmazgāšana nav aktuāla problēma (nepiekrita 69% Latvijas iedzīvotāju).

- Aptaujāto Latvijas iedzīvotāju viedokļi dalījās vērtējot izteikumus:
  - ✓ *Naudas atmazgāšanas apkarošana mūsu valstī ir ASV, ES un starptautisko organizāciju spiediena rezultāts* (piekrita 48%, nepiekrita 26% aptaujas dalībnieku)
  - ✓ *Naudas atmazgāšana notiek tikai bankās, man ar to nav nekāda saistība* (piekrita 48%, nepiekrita 26% aptaujas dalībnieku). Viedokli biežāk pārstāvēja gados vecākie respondenti, ar zemāku izglītības un ienākumu līmeni, nestrādājošie.
  - ✓ *Latvijas valsts iestāžu cīņa pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu uzlabo manu personīgo labklājību* (piekrita 41%, nepiekrita 49% aptaujas dalībnieku). Viedokli biežāk pārstāvēja respondenti ar augstāku izglītības un ienākumu līmeni.
- Sabiedrībā dominē uzskats, ka par naudas noziegumiem jā soda bargi, bargāk nekā pašlaik. Vairāk nekā trīs ceturtdaļas aptaujāto Latvijas iedzīvotāju piekrita izteikumiem:
  - ✓ Naudas atmazgāšana ir smags noziegums un tam jāpiemēro atbilstoša smaguma sods ar mantas konfiskāciju un reālu brīvības atņemšanu (piekrita 80% respondentu);
  - ✓ Tiesām ir jāpiespiež bargāki sodi par finanšu noziegumiem (piekrita 77% aptaujāto).Vairākums (61%) aptaujas dalībnieku nepiekrita:
  - ✓ Uz finanšu noziegumiem var pievērt acis, ja daļa nelegālās peļņas tiek novirzīta sabiedrības labumam (ziedojumi kultūrai, labdarībai u.tml.).
- Sabiedrībā kritiski tiek vērtēta Latvijā īstenotā nodokļu politika un iekasēto nodokļu izlietojums. Valdošā daļa iedzīvotāju piekrita šādiem formulējumiem:
  - ✓ Finanšu noziegumu izplatību veicina pārāk lielais nodokļu slogs Latvijā (piekrita 80% Latvijas iedzīvotāju);
  - ✓ Es neredzu atdevi no manis maksātajiem nodokļiem (piekrita 60% aptaujāto).

- ❑ Sabiedrībā plaši izplatīts nihilisms, nozīmīga daļa pētījuma dalībnieku piekrita šādiem negatīviem priekšstatiem:
  - ✓ *Cilvēks ir negodīgs pēc būtības* (piekrita 39%, nepiekrita 55% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju);
  - ✓ *Es mīlu šo zemi, bet necienu valsti* (piekrita 37%, nepiekrita 56% respondentu). Izteikumam salīdzinoši biežāk piekrita cittautieši (45%), privātā sektorā strādājošie (42%).

- ❑ Sabiedrībā dominē uzskats, ka komercbankas ir atbildīgas par tajās īstenotajām naudas atmazgāšanas shēmām un vainīgās bankas ir bargi jāsoda:
  - ✓ 75% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka komercbankas ir atbildīgas par to, ja klienti tās izmanto naudas atmazgāšanas shēmu īstenošanai;
  - ✓ 74% respondentu piekrita, ka naudas atmazgāšana caur Latvijas komercbankām negatīvi ietekmē valsts ekonomiku un valsts budžetu;
  - ✓ 66% pētījuma dalībnieku pārstāvēja viedokli, ka komercbankas, kurās tiek atklāta liela apjoma naudas atmazgāšana, ir jāslēdz;
  - ✓ Pēc 44% Latvijas iedzīvotāju domām Latvijas komercbankas joprojām nodarbojas ar naudas atmazgāšanu. Pretēju viedokli pārstāvēja tikai 16% aptaujāto.

- ❑ Skaļākie naudas atmazgāšanas skandāli Latvijā:
  - ✓ Aivara Lemberga lieta (minēja 9% respondentu);
  - ✓ AB bankas skandāls (9%);
  - ✓ Celtniecības kartelji (5%);
  - ✓ Latvijas Bankas nelegālie darījumi/ Ilmāra Rimšēvica prāva (4%);
  - ✓ Latvijas Dzelzceļa skandāls/ Uģa Magoņa kukulis (3%).

- Aptaujāto Latvijas iedzīvotāju viedokļi dalījās, vērtējot naudas atmazgāšanas un citu finanšu noziegumu dinamiku Latvijā pēdējo 5 gadu laikā:
  - Katra trešā (32%) respondenta skatījumā naudas atmazgāšanas un citu finanšu noziegumu apjoms pēdējo 5 gadu laikā ir lielā mērā vai nedaudz palielinājies;
  - Katrs ceturtais (27%) aptaujas dalībnieks pārstāvēja viedokli, ka finanšu noziegumu apjoms pēdējo 5 gadu laikā ir samazinājies. Uz pozitīvām pārmaiņām biežāk norādīja finansiāli labāk nodrošinātie respondenti;
  - Pēc 19% aptaujāto domām situācija ar finanšu noziegumu apjomu nav būtiski mainījies;
  - VĒL 22% respondentu atturējās sniegt konkrētu atbildi.

- Finanšu reputācija sabiedrībā tiek uztverta kā ļoti būtiska lieta, gandrīz visiem aptaujas dalībniekiem tā ir svarīga:
  - ✓ Latvijas starptautiskā finanšu reputācija svarīga ir 82% Latvijas iedzīvotāju;
  - ✓ Valsts vai pašvaldības amatpersonu ienākumu caurskatāmība un finanšu reputācija ir svarīga ir 87% respondentu;
  - ✓ Darba devēja vai sadarbības partnera ienākumu caurskatāmība un finanšu reputācija ir svarīga ir 82% aptaujāto;
  - ✓ 85% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju neizvēlētos noguldīt naudu komercbankā, kura ir bijusi sodīta par naudas atmazgāšanas noziegumiem;
  - ✓ 78% pētījuma dalībnieku apgalvoja, ka vēlēšanu gadījumā no izvēlētas partijas/ apvienības izvītrotu kandidātu, par kuru medijos būtu ziņots par iespējamu saistību ar naudas atmazgāšanu.

❖ Priekšlikumi:

❑ Izglītot sabiedrību:

- ✓ Veicināt vispārēju dažādu sabiedrības slāņu finanšu pratību (sākot ar saprātīgu ģimenes budžeta plānošanu un beidzot ar saprātīgu finanšu līdzekļu ieguldīšanu legālās ekonomiskās aktivitātēs ārpus «ēnu ekonomikas», skaidrojot viegli uztveramā valodā ekonomisko procesu darbības mehānismus);
- ✓ Par finanšu noziegumiem, to veidiem, kā tos atpazīt, pazīmēm, kas varētu liecināt par likumpārkāpumiem. Pašlaik tikai 39% iedzīvotāju uzskata sevi par pietiekami informētiem jautājumos par naudas noziegumiem, to pazīmēm un kā izsargāties no iesaistes tajos. Komunikācijā ar sabiedrību vēlams sniegt konkrētus piemērus;
- ✓ Kā izpaužas ēnu ekonomika ikdienā, kādi ir tās mazināšanas pasākumi un, kādā veidā ikviens sabiedrības pārstāvis var dot savu pienesumu ēnu ekonomikas mazināšanā;
- ✓ Par naudas noziegumu negatīvo ietekmi uz valsts tautsaimniecību, sociālekonomisko labklājību un sabiedrību kopumā;
- ✓ Par normatīvajos aktos paredzēto atbildību, sodiem par naudas atmazgāšanu, korupciju, kontrabandu, izvairīšanos no nodokļu nomaksas vai citiem noziegumiem;
- ✓ Par atbildīgajām institūcijām/ iestādēm, kuras nodarbojas ar naudas noziegumu ierobežošanu/ apkarošanu, un to funkcijām. Pašlaik iedzīvotājiem nav labas izpratnes, kura iestāde ko dara, kāda ir to specifika, ar ko tās atšķiras. Skaidrot un informēt par valstī paveikto, runājot par finanšu noziegumu apkarošanu;
- ✓ Par kontrabandas precēm, kā tās atpazīt;
- ✓ Par nodokļu politiku Latvijā un to izlietojumu, skaidrojot un pamatojot pieņemtos lēmumus, tādējādi mazinot negatīvos priekšstatus sabiedrībā.

❑ Sniegt informāciju par ziņošanas iespējām par finanšu noziegumiem – naudas atmazgāšanu, korupciju, kontrabandu, izvairīšanos no nodokļu nomaksas vai citiem noziegumiem.

❑ Piemērotākie komunikācijas kanāli:

- Interneta ziņu portāli (kā delfi, tvnet, apollo);
- Televīzija;
- Sociālie mediji (kā piem., youtube, facebook, twitter u.tml.).

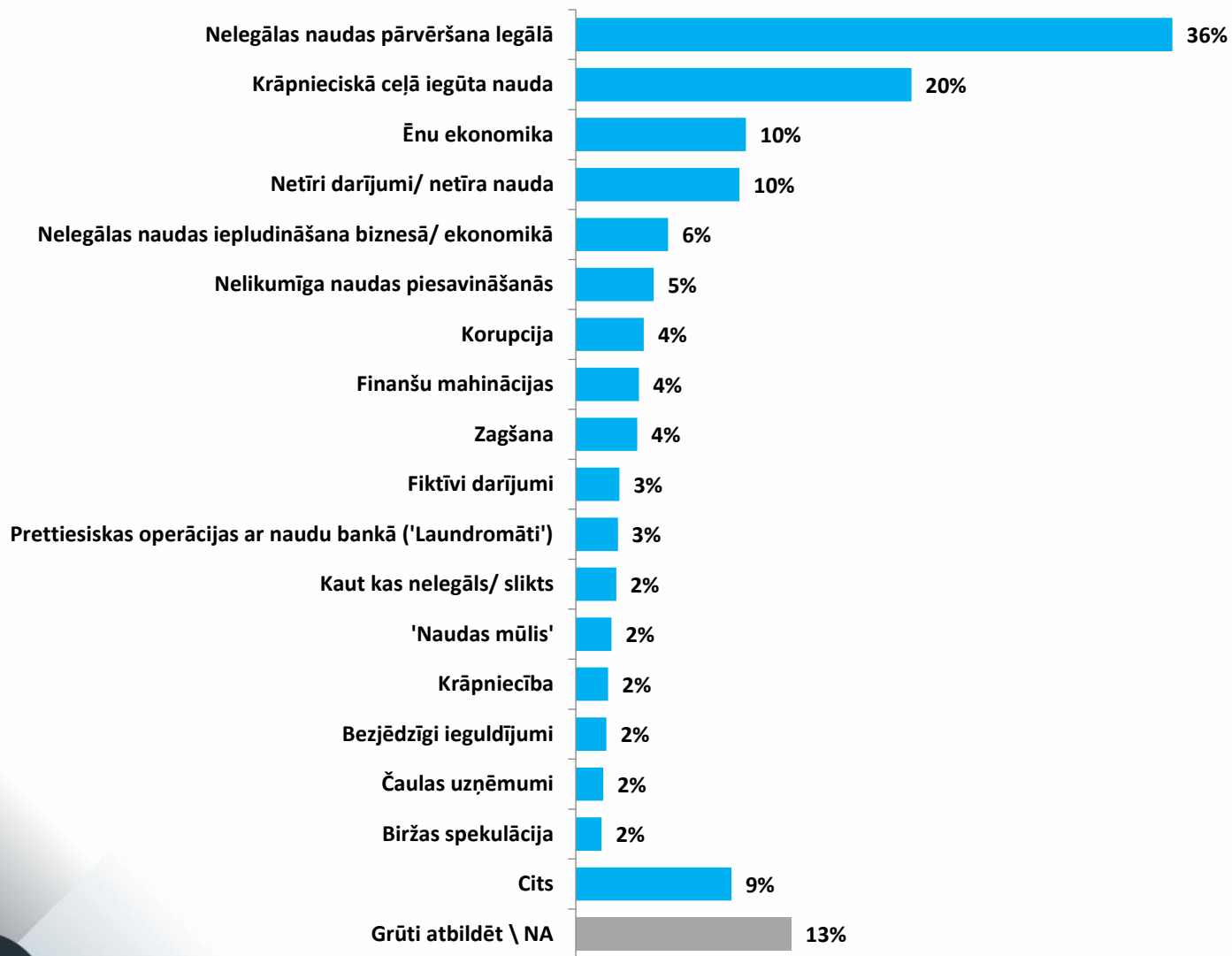
III. Pētījuma rezultāti

1. Naudas atmazgāšanas jēdziena izpratne

1. Izpratne par naudas atmazgāšanas jēdzienu

Q1. Kā Jūs saprotat jēdzienu naudas atmazgāšana?

Retāk minētās atbildes (grafikā «cits»):

- ✓ Kontrabanda;
- ✓ Valdības darbs;
- ✓ Ienākumu pārvešana uz ārzoni (ofšori);
- ✓ Valsts pārvaldes izsludinātie konkursi/ iepirkumi;
- ✓ Naudas pārvirzīšana no vienas jomas uz citu;
- ✓ Augstākstāvošo dzīvesveids;
- ✓ Naudas izkrāpšana;
- ✓ Latvijā ierasta prakse;
- ✓ Skaidras naudas iepludināšana no ārzemēm;
- ✓ Bezskaidras naudas pārvēršana skaidrā naudā;
- ✓ Covid-19 pandēmija;
- ✓ Sodāms pārkāpums;
- ✓ Projektiem paredzēto ES fondu izsaimniekošana;
- ✓ Labdarības fondi kā aizsegs naudas atmazgāšanai;
- ✓ Birokrātija;
- ✓ Nodokļu optimizācija;
- ✓ Negodīgu cilvēku rīcība;
- ✓ Naudu mazgā veļas mašīnā;
- ✓ Valsts ekonomikas bremzēšana;
- ✓ Cenu paaugstināšana darījumos;
- ✓ Nelegāla naudas apgrozība pašvaldībās;
- ✓ Likumu lobēšana tautas apspiešanai;
- ✓ SMS kredīti;
- ✓ Prostitūcija;
- ✓ Viltota nauda.

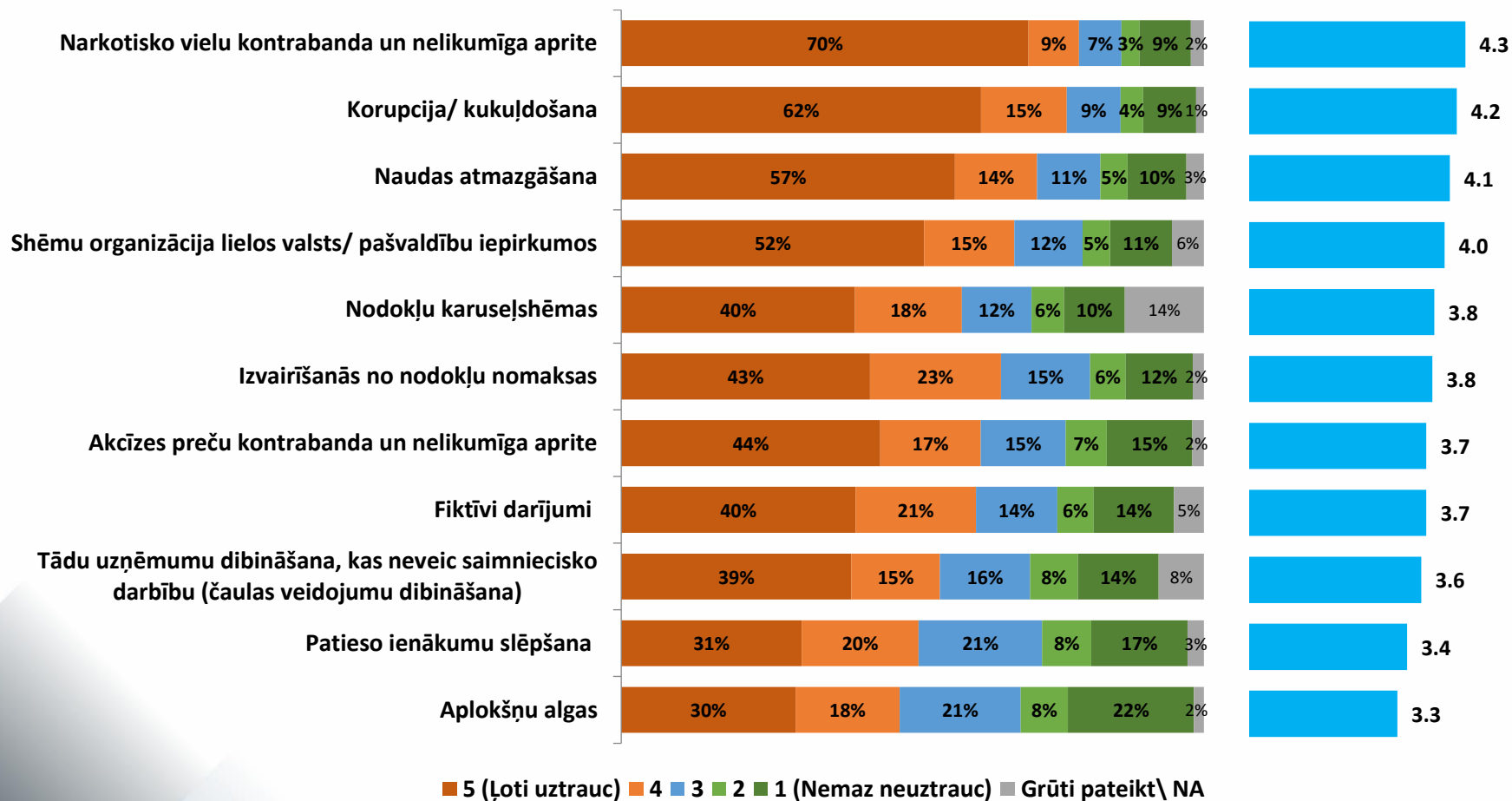
2. Finanšu noziegumu un noziedzīgi iegūtu līdzekļu aprites tēmas aktualitāte sabiedrībā

2. Finanšu noziegumu un noziedzīgi iegūtu līdzekļu aprites tēmas aktualitāte sabiedrībā

Q2. Domājot par dzīvi Latvijā, cik lielā mērā Jūs personīgi uztrauc šādas problēmas? Vērtējumam izmantojiet 5 punktu skalu, kur 5 nozīmē: “ļoti uztrauc, tā jārisina nekavējoties”; un 1 nozīmē - “nemaz neuztrauc”.

■ Vidējais vērtējums skalā no 1 (nemaz neuztrauc) līdz 5 (ļoti uztrauc, tā jārisina nekavējoties)

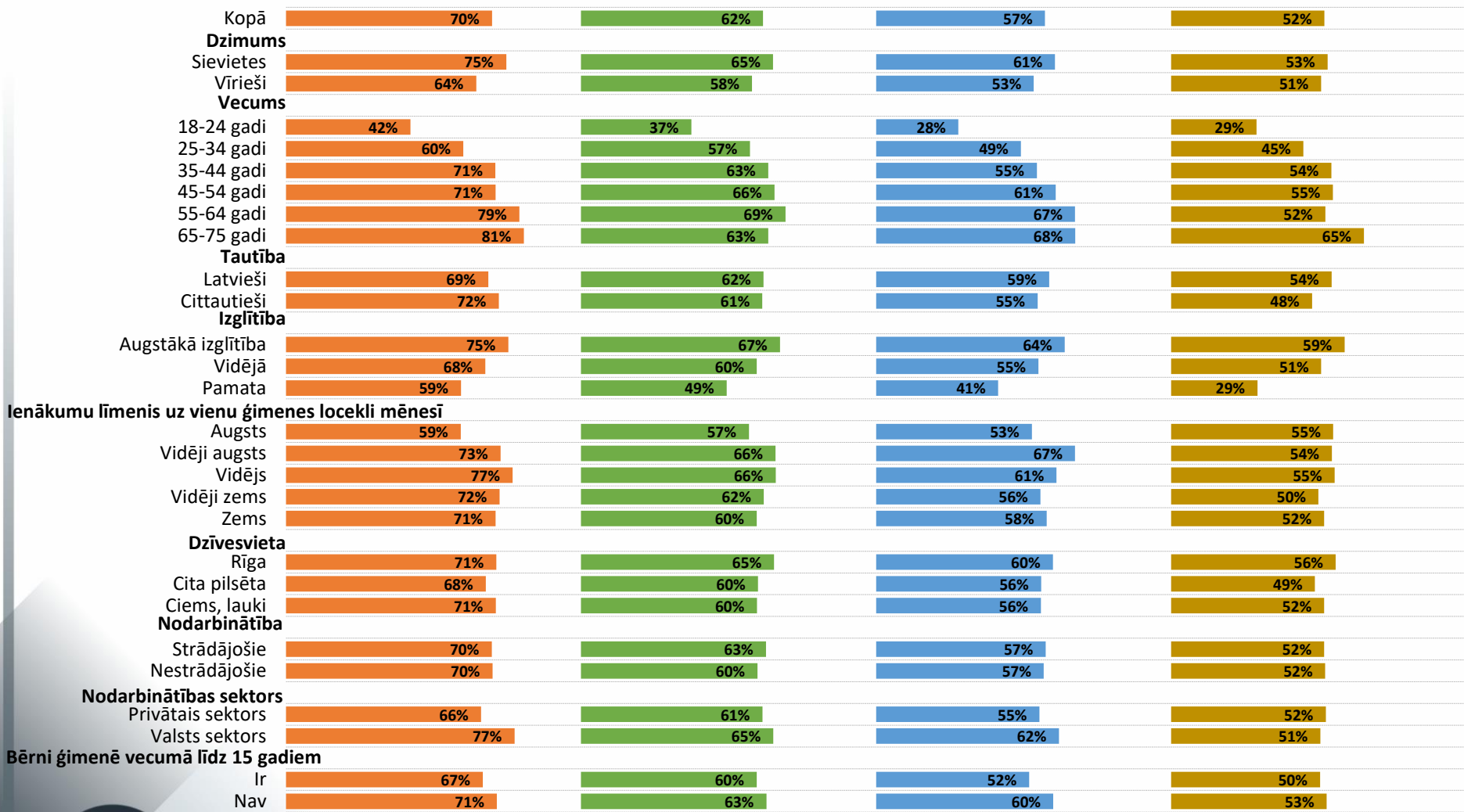

Bāze: visi aptaujas dalībnieki, n=1030

2. Finanšu noziegumu un noziedzīgi iegūtu līdzekļu aprites tēmas aktualitāte sabiedrībā

Domājot par dzīvi Latvijā, loti uztrauc problēma ...

■ Narkotisko vielu kontrabanda/ aprite ■ Korupcija\ kukuļdošana ■ Naudas atmazgāšana ■ Shēmu organizācija lielos iepirkumos

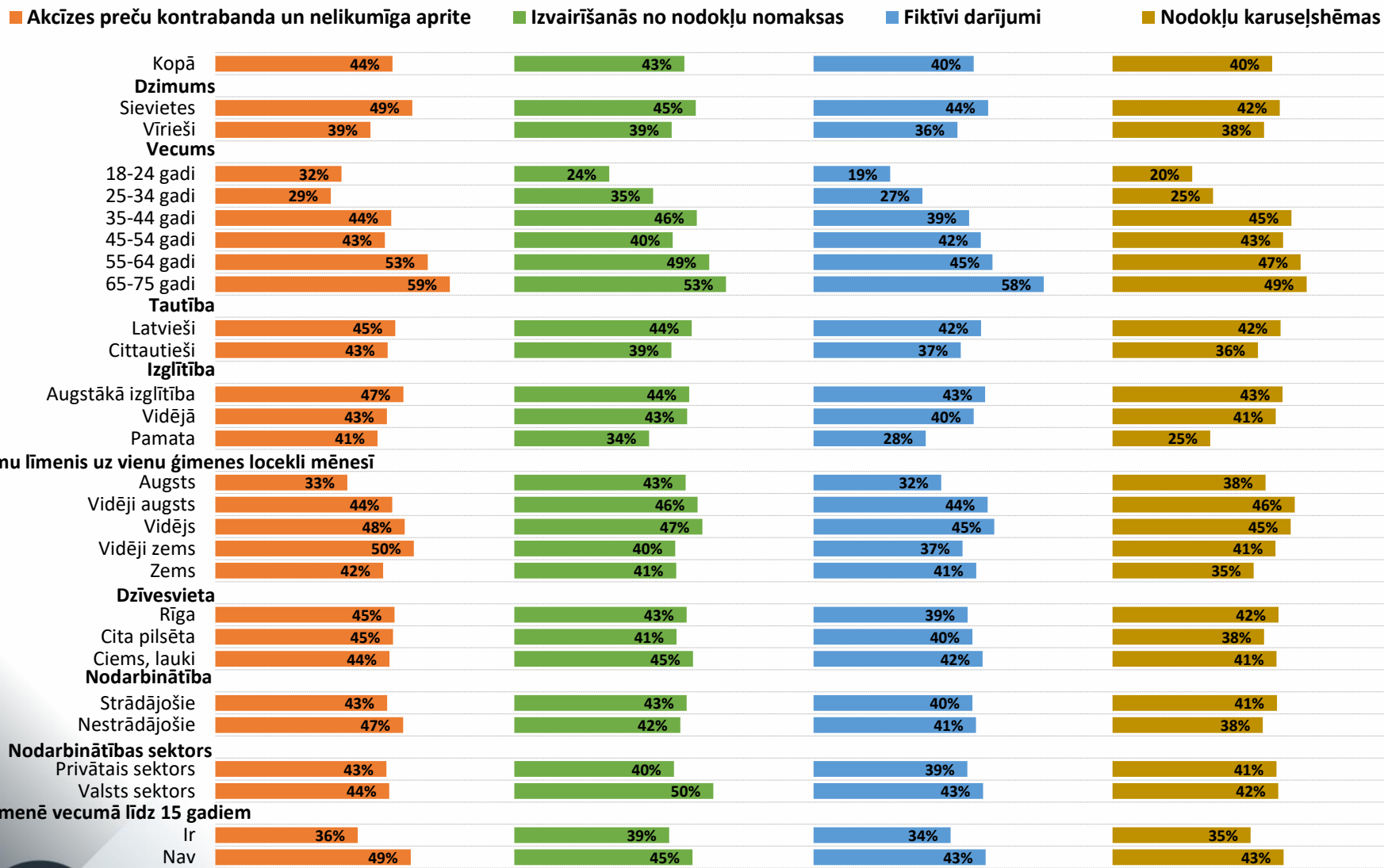

Bāze: visi aptaujas dalībnieki, n=1030

2. Finanšu noziegumu un noziedzīgi iegūtu līdzekļu aprites tēmas aktualitāte sabiedrībā

Domājot par dzīvi Latvijā, loti uztrauc problēma ...

Bāze: visi aptaujas dalībnieki, n=1030

2. Finanšu noziegumu un noziedzīgi iegūtu līdzekļu aprites tēmas aktualitāte sabiedrībā

Domājot par dzīvi Latvijā, loti uztrauc problēma ...

■ Tādu uzņēmumu dibināšana, kas neveic saimniecisko darbību (čaulas veidojumi) ■ Patieso ienākumu slēpšana ■ Aplokšņu algas

Bāze: visi aptaujas dalībnieki, n=1030

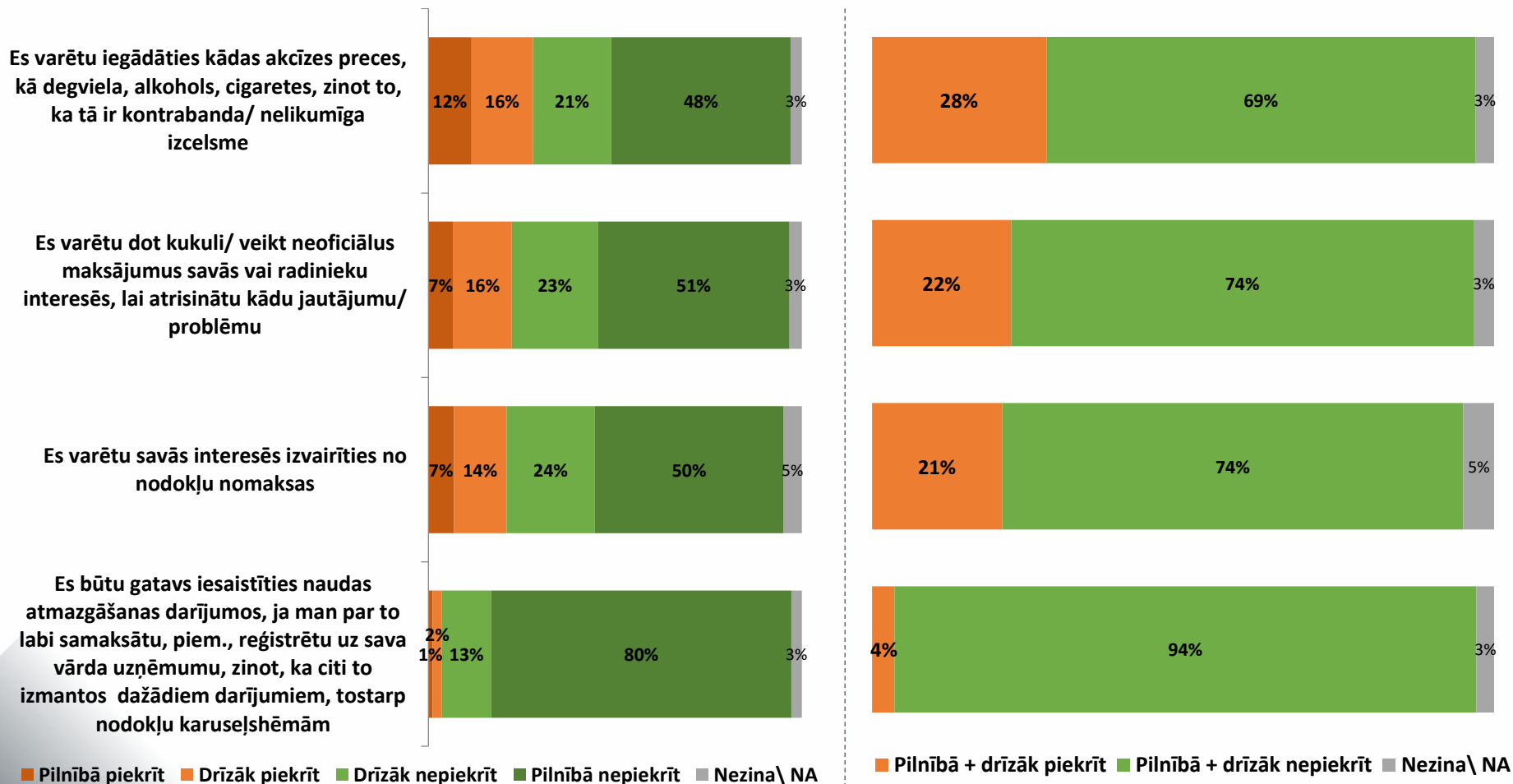

3. iespējāmība pašam iesaistīties vai tikt iesaistītam finanšu noziegumos

3.1. Iespējamība pašam veikt finanšu noziegumus vai izmantot tajos gūtos labumus

Q3. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat šādiem izteikumiem – pilnībā piekrītat, drīzāk piekrītat, drīzāk nepiekrītat vai pilnībā nepiekrītat?

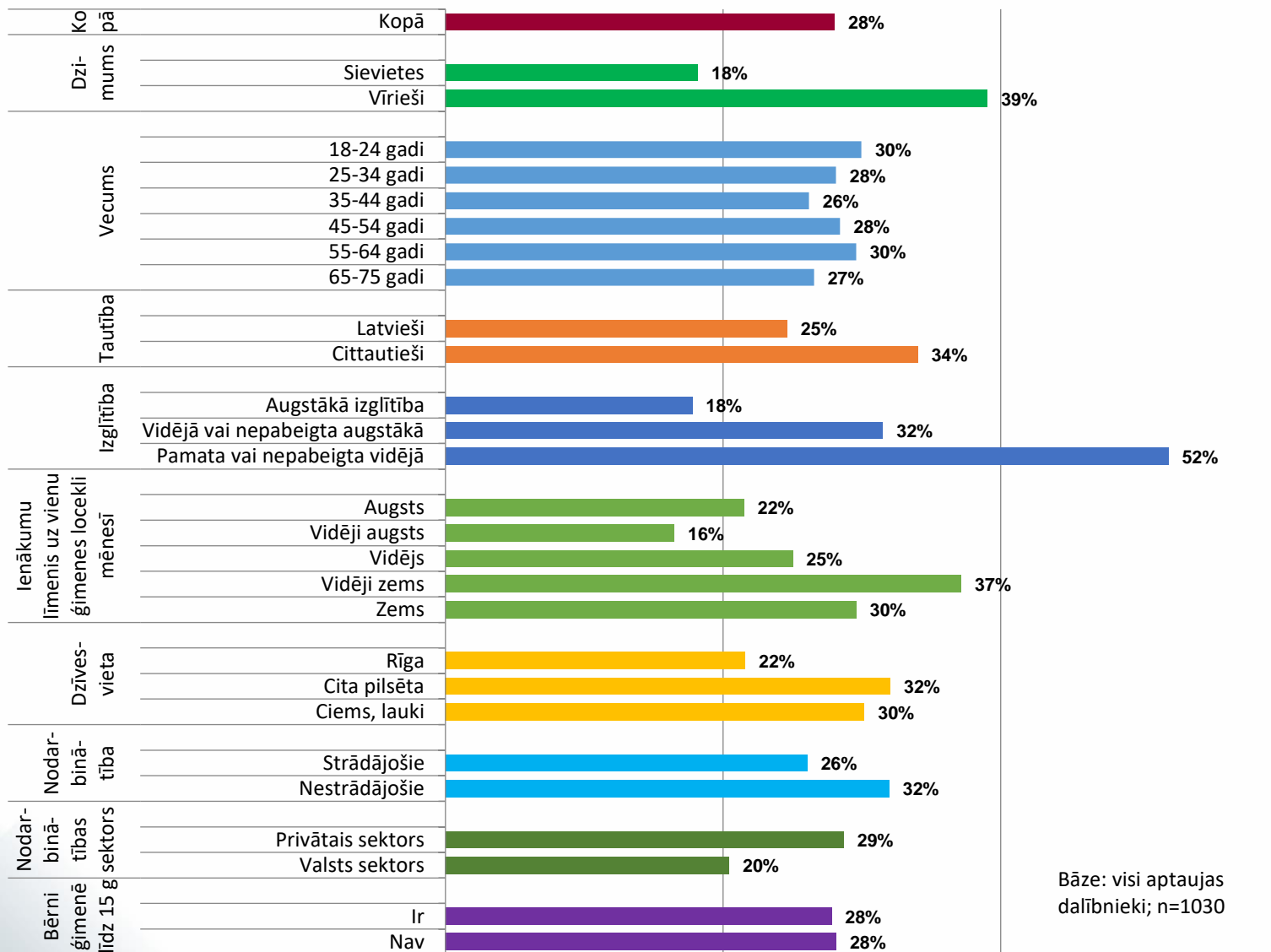

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

3.1. Iespējamība pašam veikt finanšu noziegumus vai izmantot tajos gūtos labumus

Piekrīta vai drīzāk piekrīta tam, ka varētu iegādāties kādas akcīzes preces, kā degviela, alkohols, cigaretes, zinot to, ka tā ir kontrabanda/ nelikumīga izcelsme

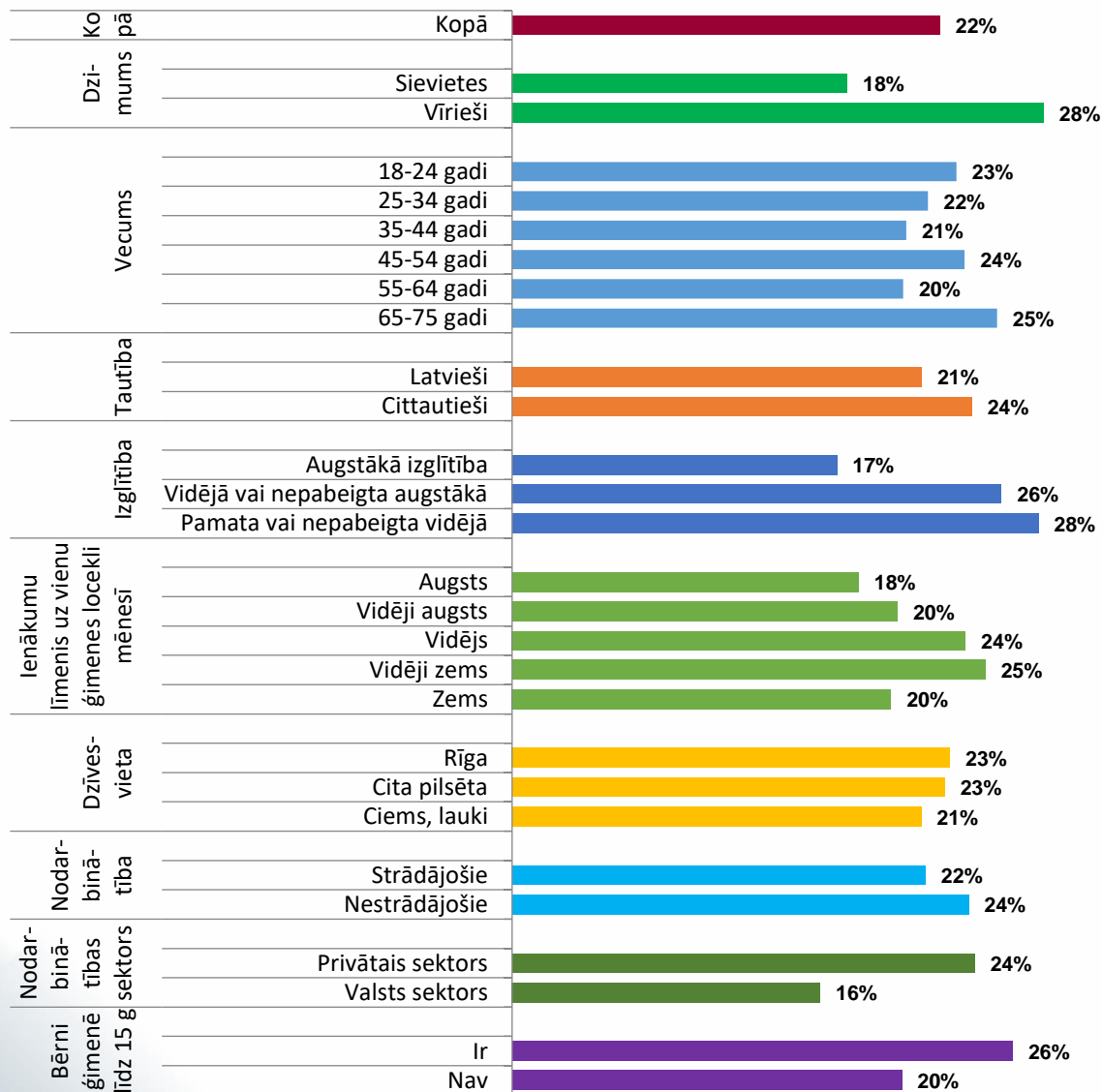

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

3.1. Iespējamība pašam veikt finanšu noziegumus vai izmantot tajos gūtos labumus

Piekrīta vai drīzāk piekrīta tam, ka varētu dot kukuli\ veikt neoficiālus maksājumus savās vai radnieku interesēs, lai atrisinātu kādu jautājumu\ problēmu

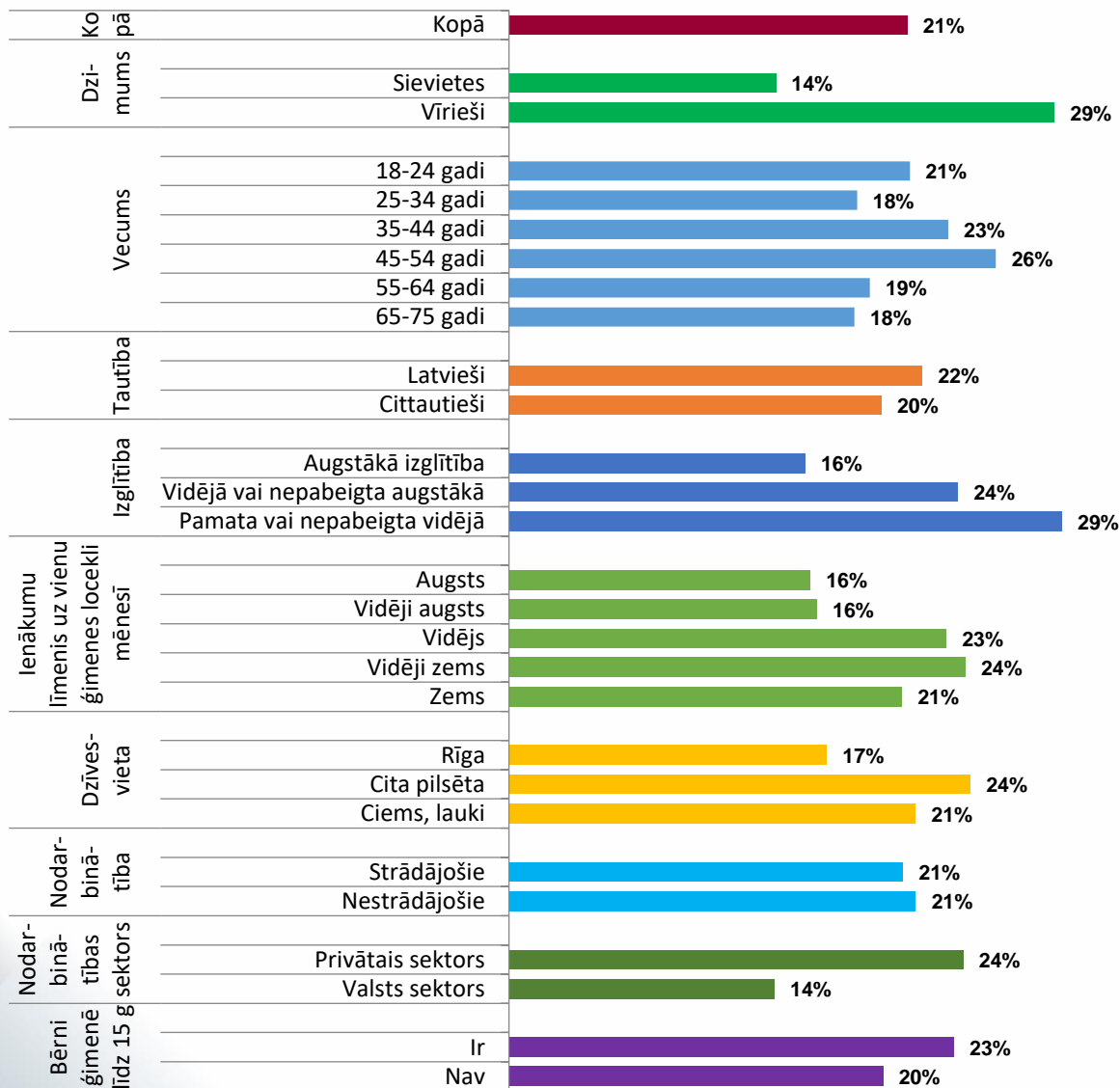

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

3.1. Iespējamība pašam veikt finanšu noziegumus vai izmantot tajos gūtos labumus

Piekrita vai drīzāk piekrita tam, ka varētu savās interesēs izvairīties no nodokļu nomaksas

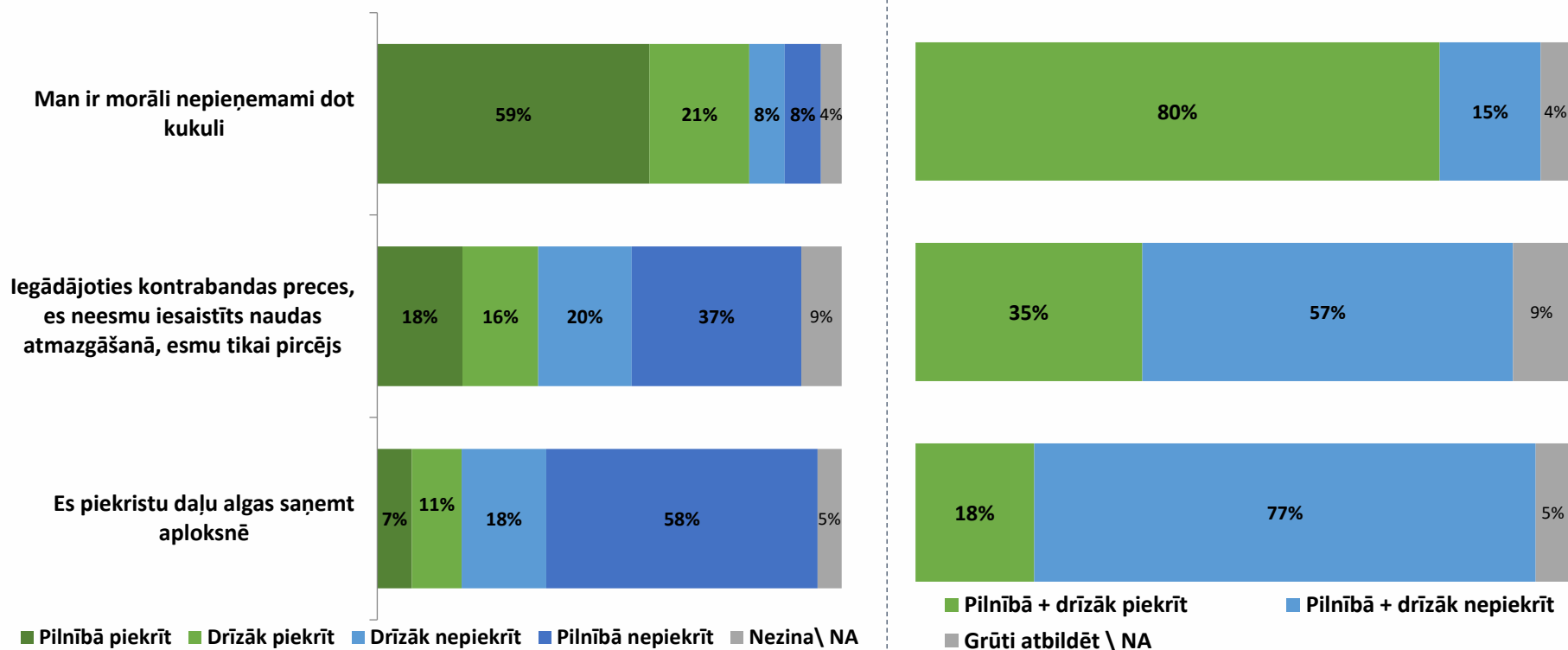

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

3.1. Iespējamība pašam veikt finanšu noziegumus vai izmantot tajos gūtos labumus

Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat šādiem izteikumiem – pilnībā piekrītat, drīzāk piekrītat, drīzāk nepiekrītat vai pilnībā nepiekrītat?

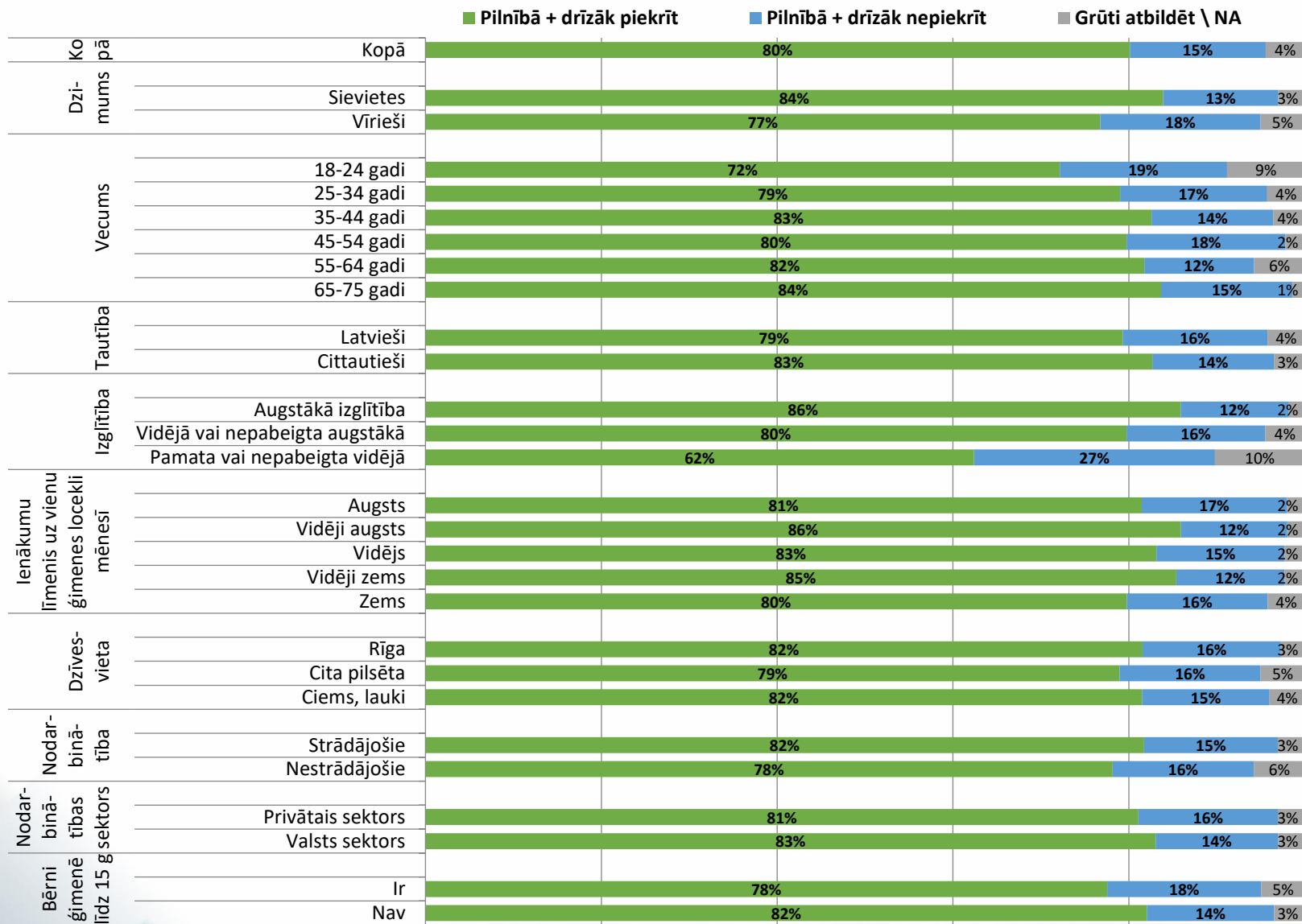

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

3.1. Iespējamība pašam veikt finanšu noziegumus vai izmantot tajos gūtos labumus

Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat izteikumam? – Man ir morāli nepieņemami dot kukuli

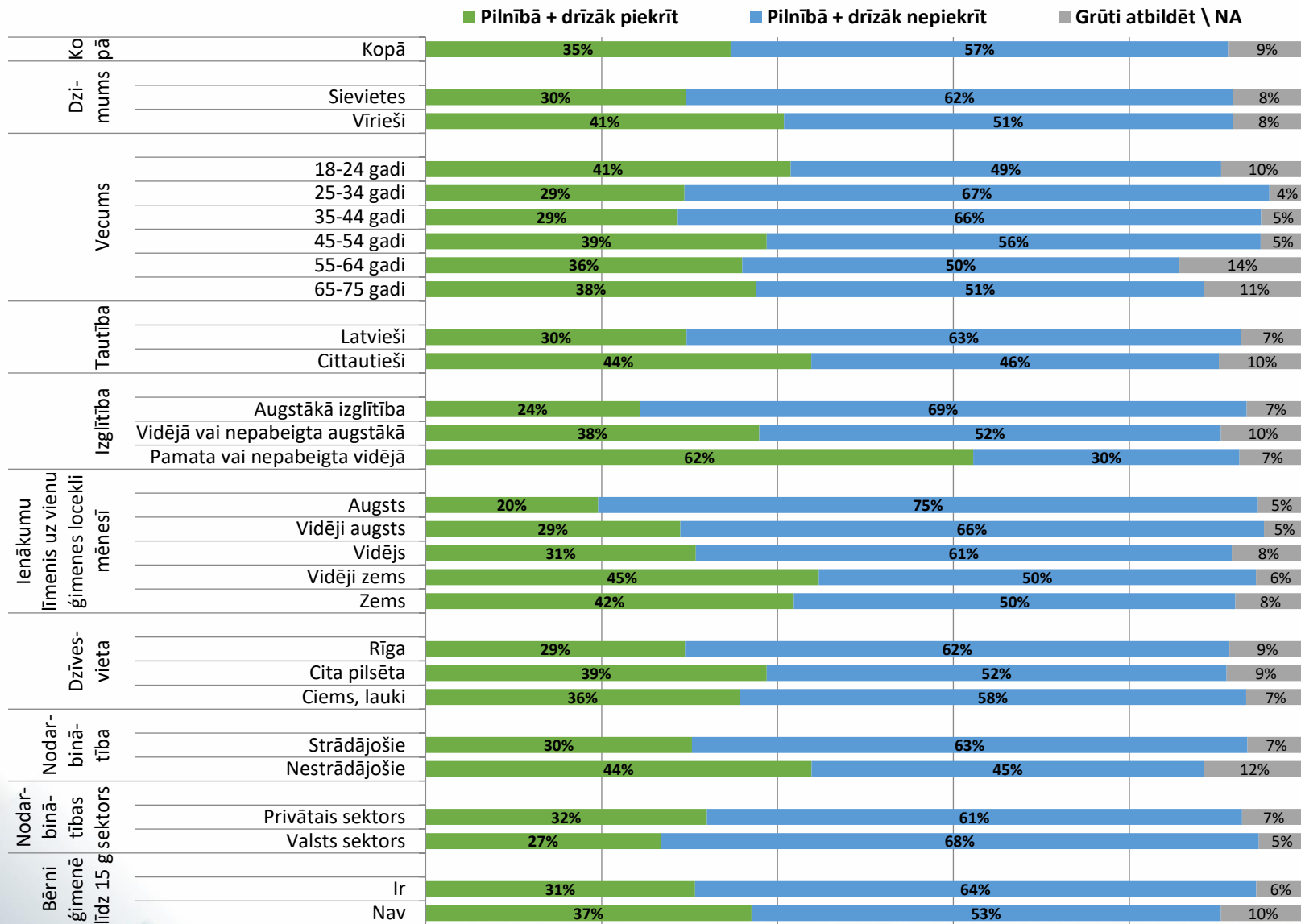
Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

3.1. Iespējamība pašam veikt finanšu noziegumus vai izmantot tajos gūtos labumus

Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat izteikumam? –

Iegādājoties kontrabandas preces, es neesmu iesaistīts naudas atmazgāšanā, esmu tikai pircējs

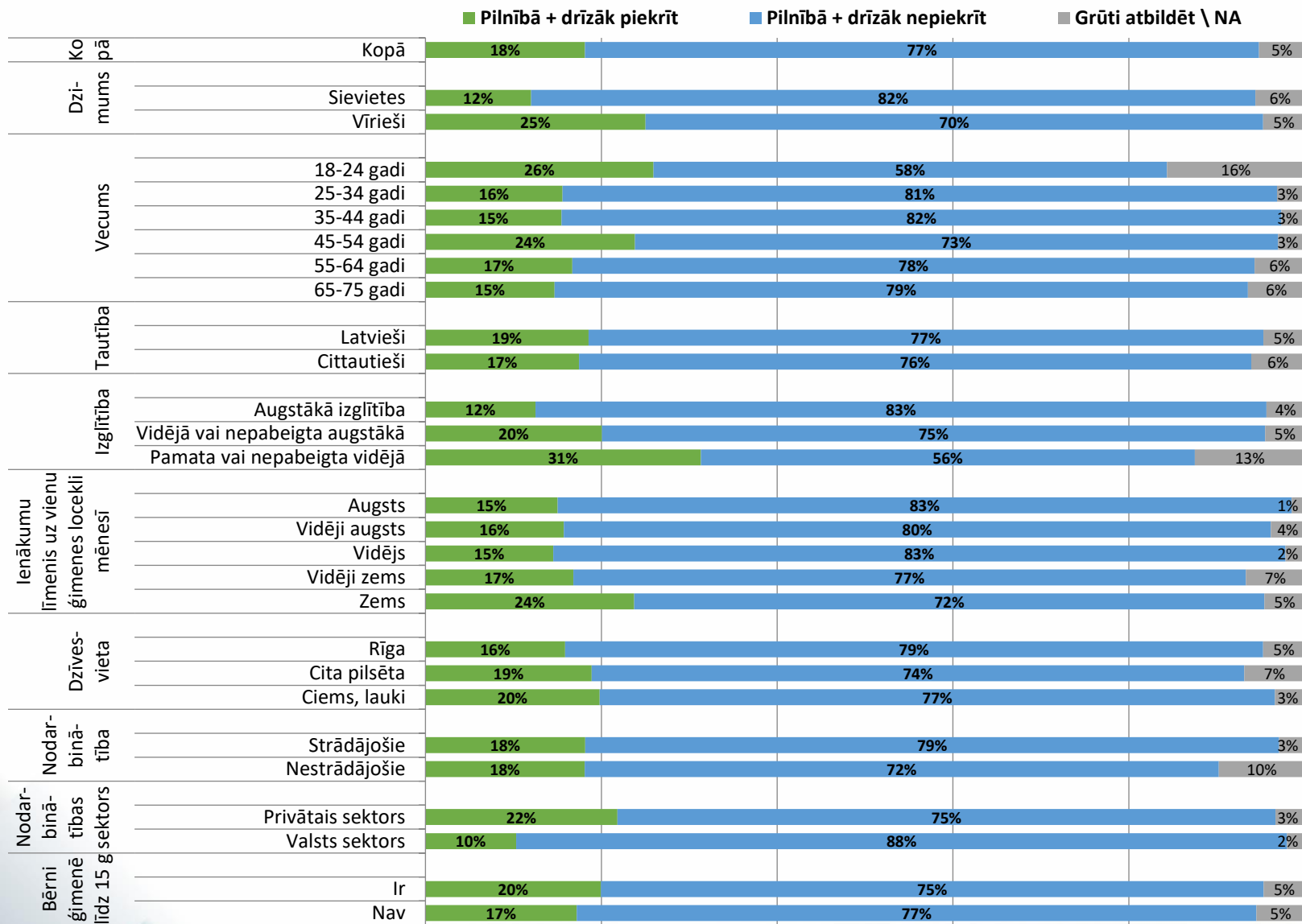
Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

3.1. Iespējamība pašam veikt finanšu noziegumus vai izmantot tajos gūtos labumus

Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat izteikumam? – Es piekristu daļu algas saņemt aploksnē

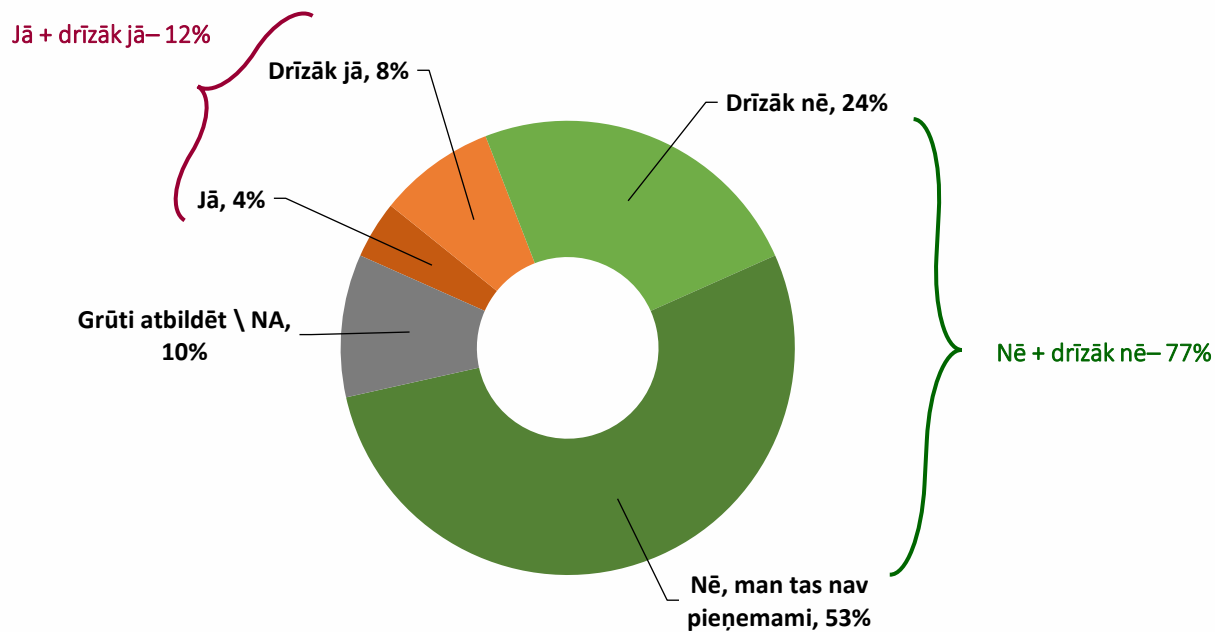

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

3.1. Iespējamība pašam veikt finanšu noziegumus vai izmantot tajos gūtos labumus

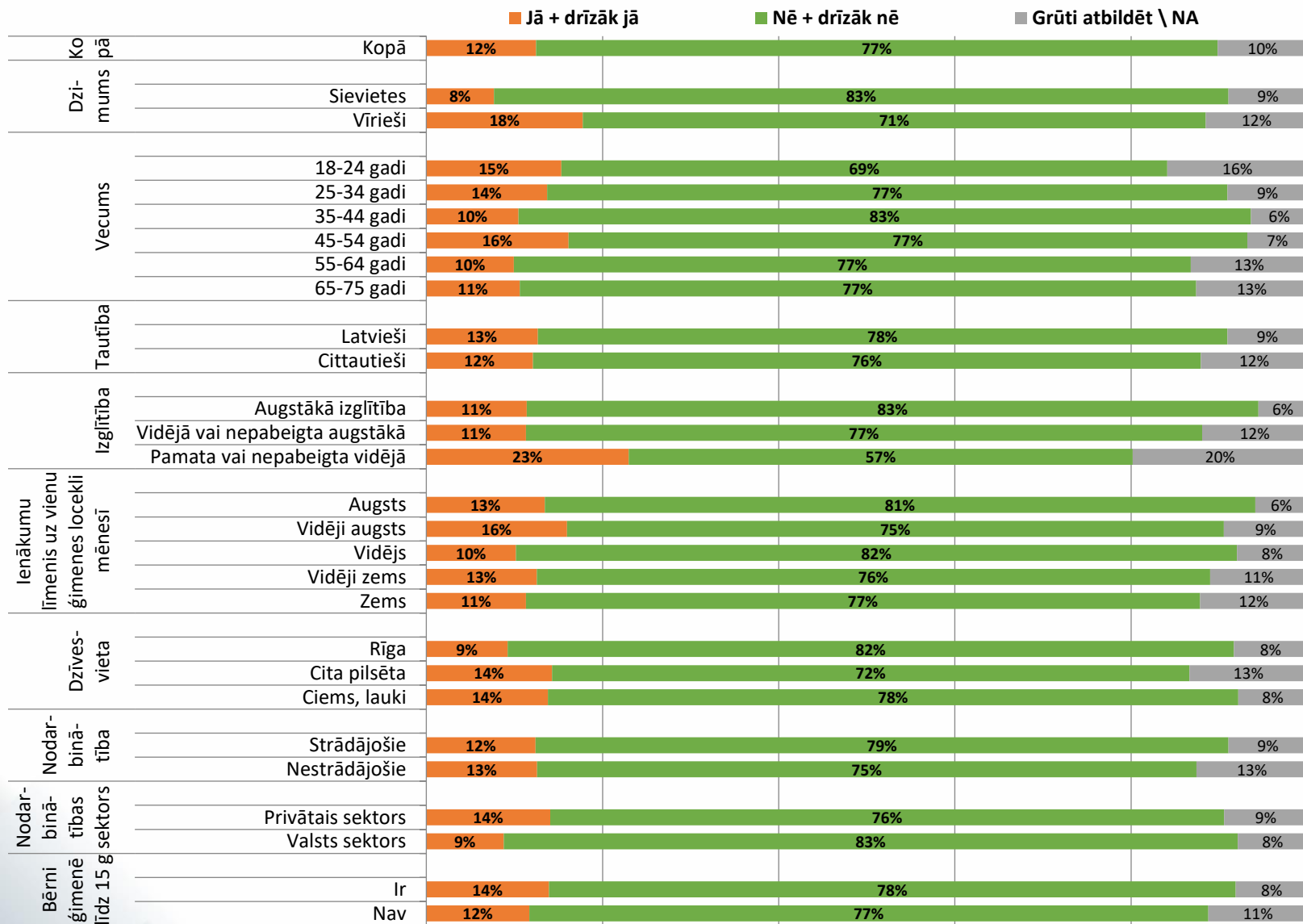
Q18. Ja jūs šodien veidotu savu uzņēmumu, vai jūs apsvērtu domu maksāt naudu aploksnē vai kā citādi meklētu veidus kā apiet nodokļu maksāšanu?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki, n=1030

3.1. Iespējamība pašam veikt finanšu noziegumus vai izmantot tajos gūtos labumus

Q18. Ja jūs šodien veidotu savu uzņēmumu, vai jūs apsvērtu domu maksāt naudu aploksnē vai kā citādi meklētu veidus kā apiet nodokļu maksāšanu?

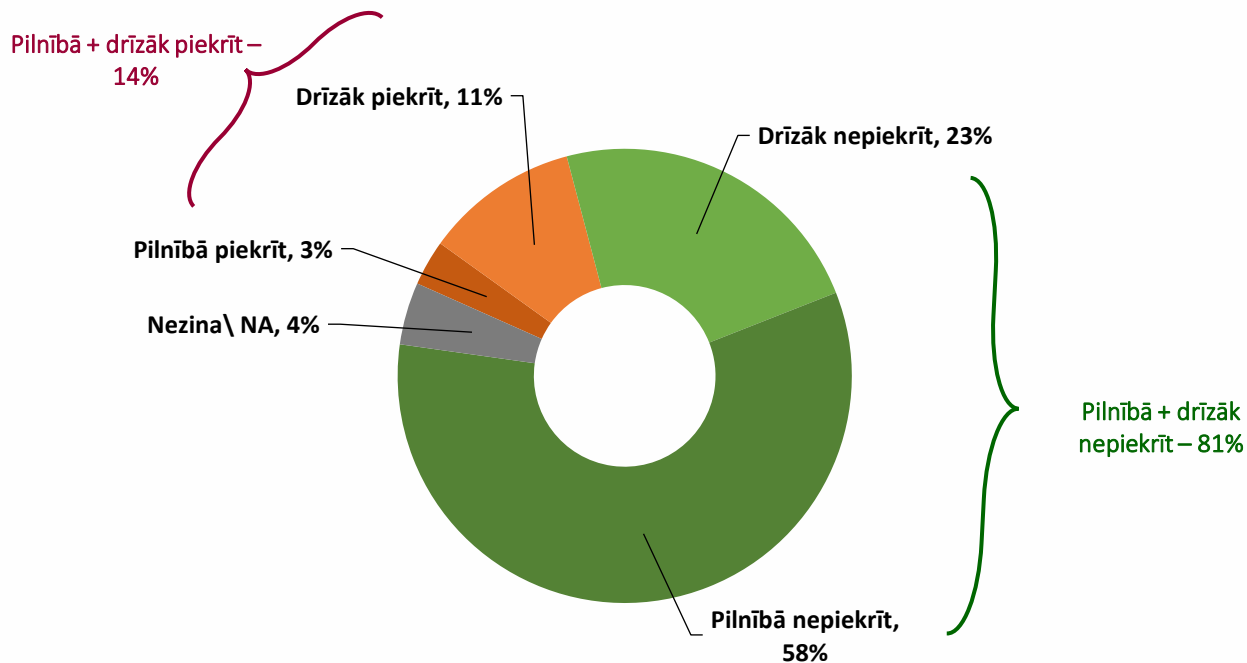
Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

3.2. Iespējamība neapzināti tikt iesaistītam noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas shēmās

Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat šādam izteikumam? –

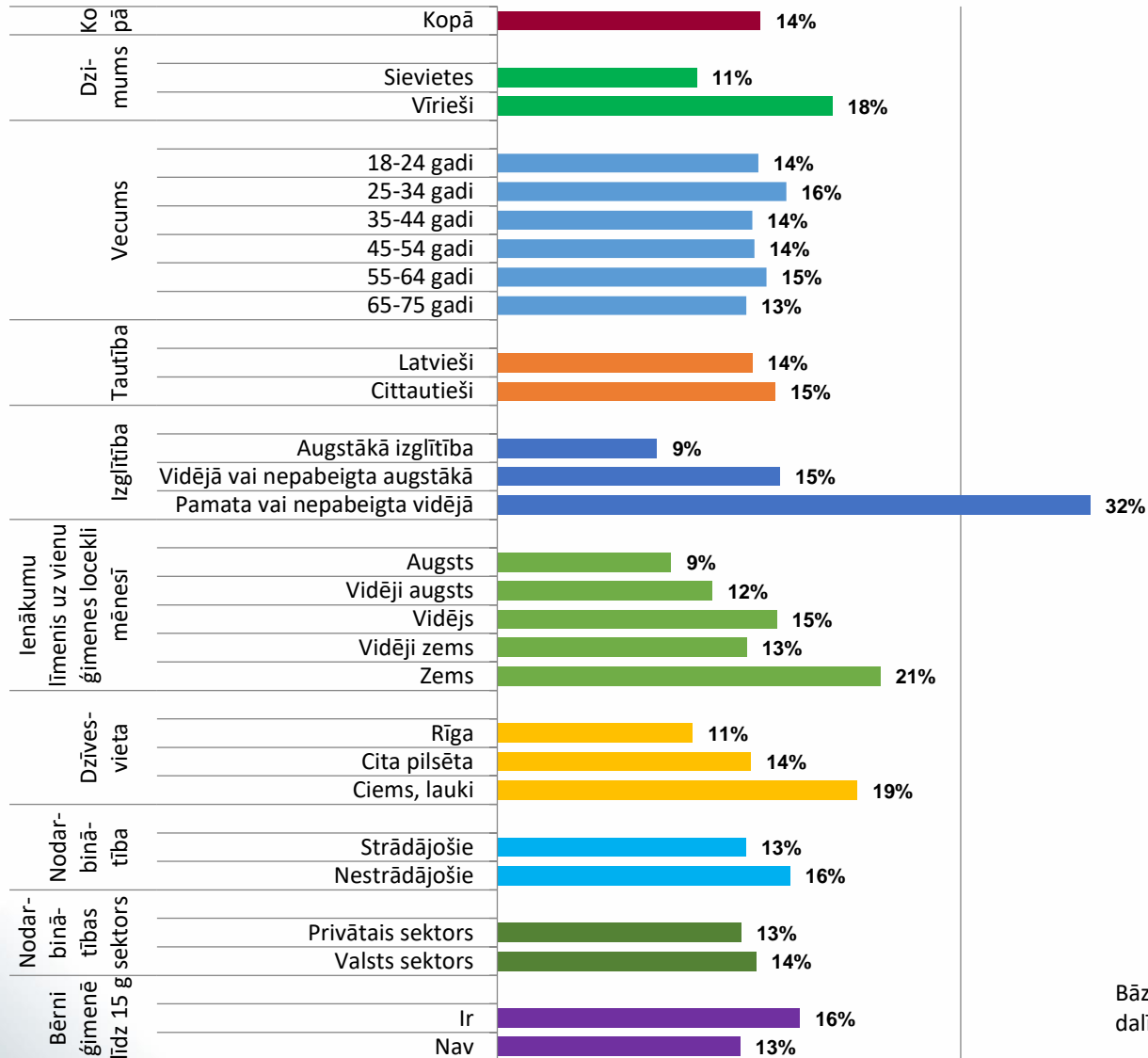
Es neapzinoties varētu tikt iesaistīts noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas shēmās

Bāze: visi aptaujas dalībnieki, n=1030

3.2. Iespējamība neapzināti tikt iesaistītam noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas shēmās

Piekrita vai drīzāk piekrita tam, ka neapzinoties varētu tikt iesaistīts noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas shēmās

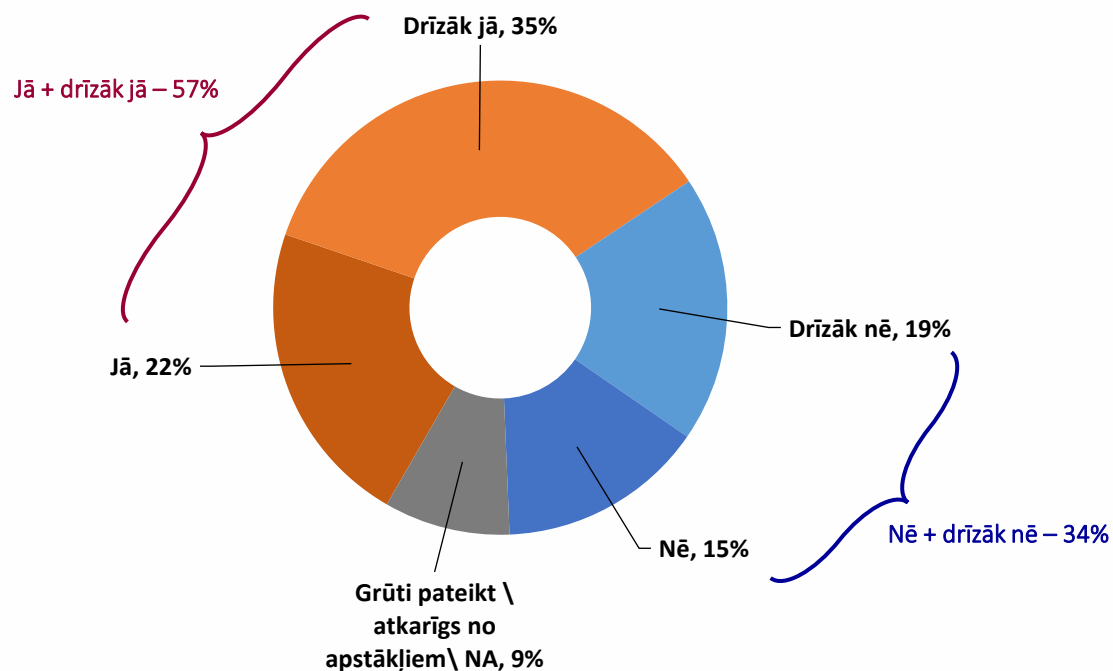
Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

4. Gatavība ziņot atbildīgajām iestādēm par finanšu noziegumiem

4. Gatavība ziņot atbildīgajām iestādēm par finanšu noziegumiem

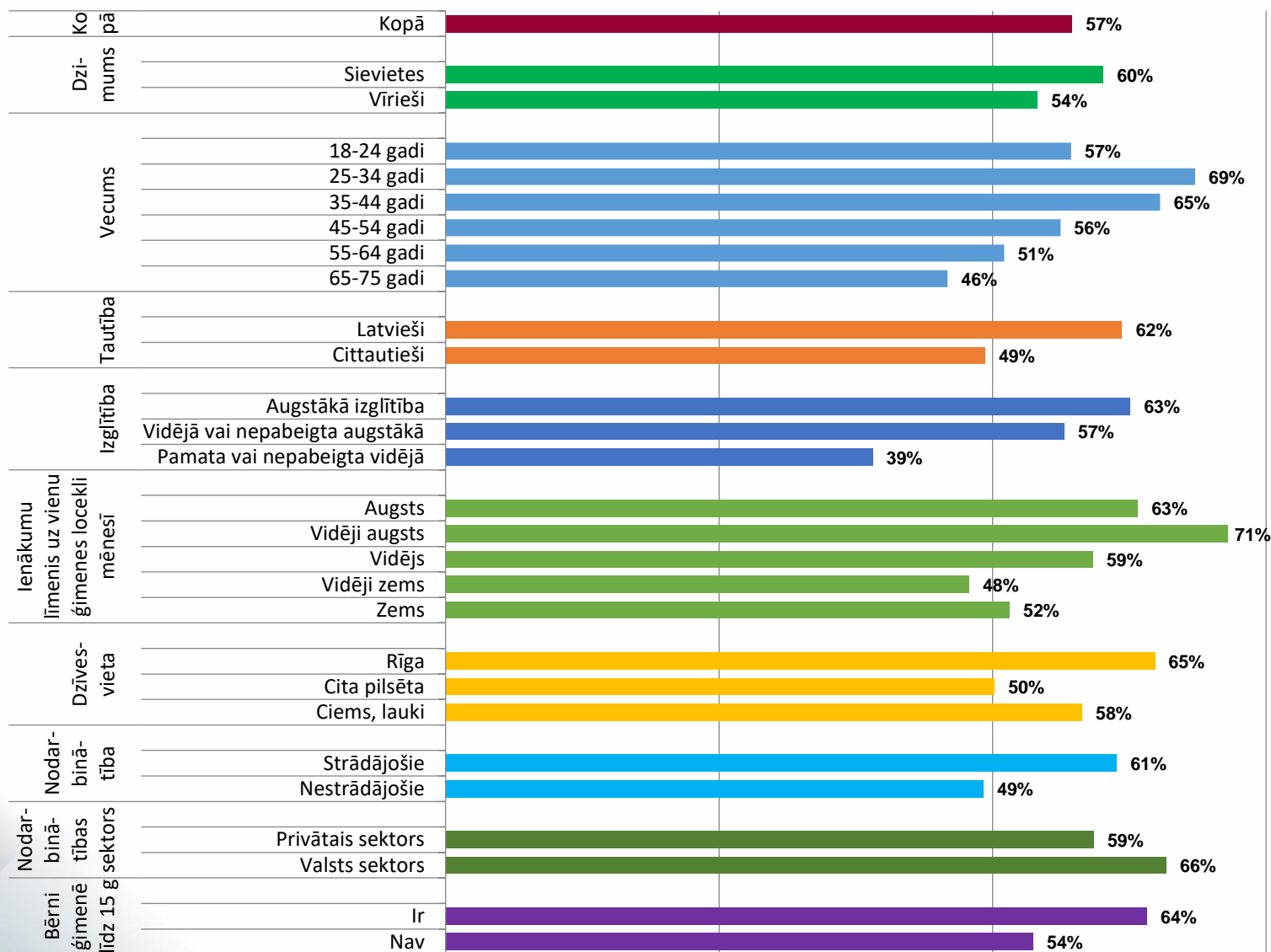
Q4. Vai Jūs būtu gatavs ziņot par finanšu noziegumiem, kā kontrabanda, nodokļu nemaksāšana, korupciju, ja Jūs būtu šo noziegumu liecinieks?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki, n=1030

4. Gatavība ziņot atbildīgajām iestādēm par finanšu noziegumiem

Piekrita vai drīzāk piekrita tam, ka būtu gatavs ziņot par finanšu noziegumiem, kā kontrabanda, nodokļu nemaksāšana, korupciju, ja būtu šo noziegumu liecinieks

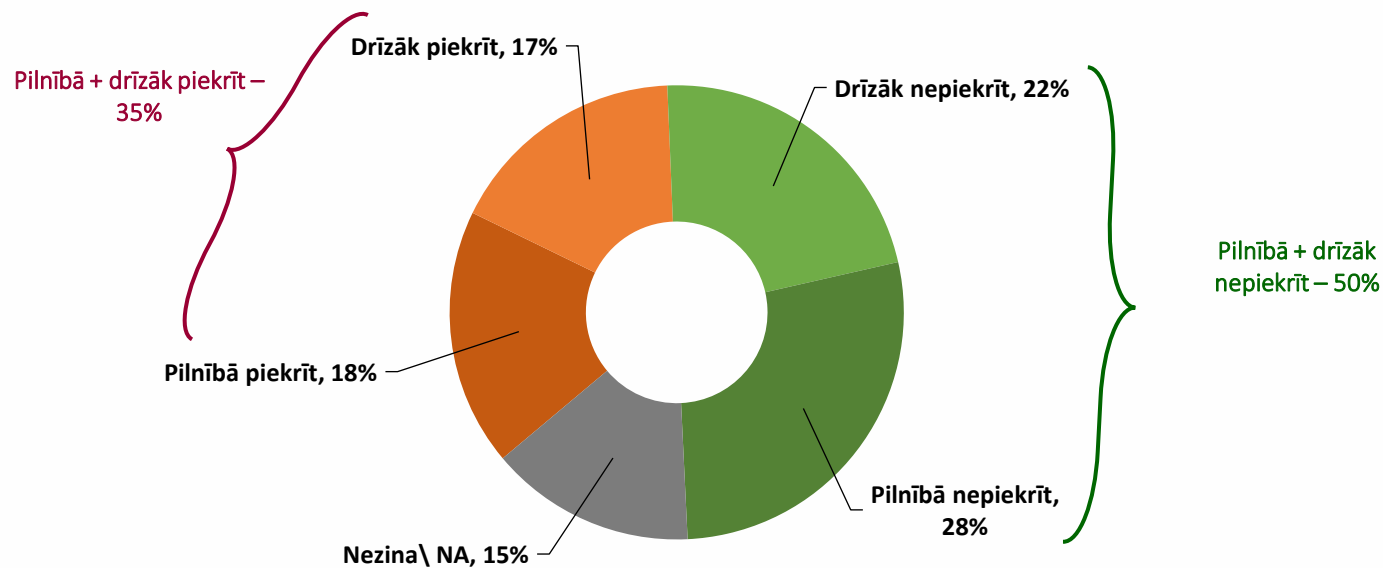

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

4. Gatavība ziņot atbildīgajām iestādēm par finanšu noziegumiem

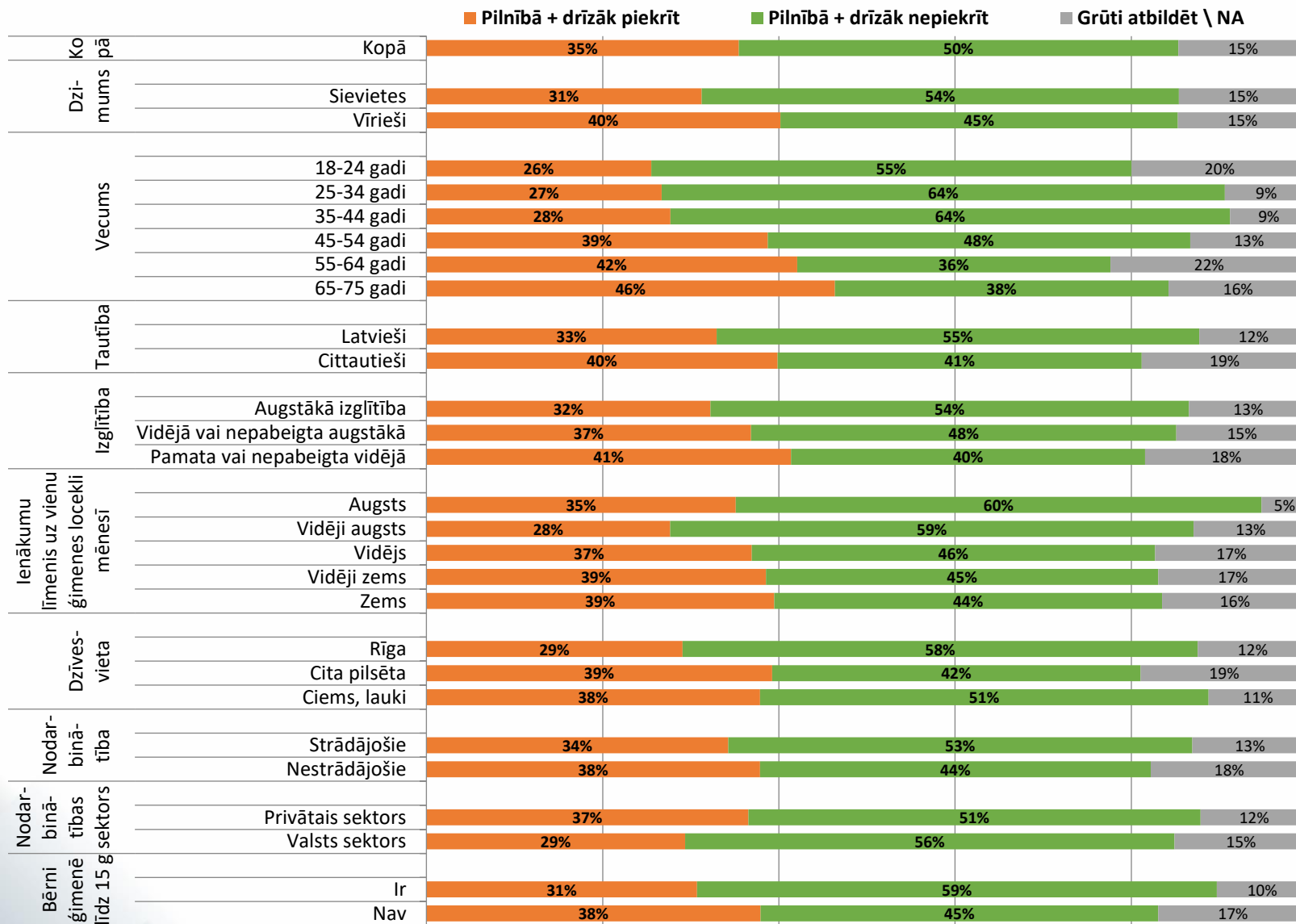
Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat šādam izteikumam? – **Par naudas noziegumiem neziņošu, jo nevēlos būt “stukačs”**

Bāze: visi aptaujas dalībnieki, n=1030

4. Gatavība ziņot atbildīgajām iestādēm par finanšu noziegumiem

Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat šādam izteikumam? – **Par naudas noziegumiem neziņošu, jo nevēlos būt “stukačs”**

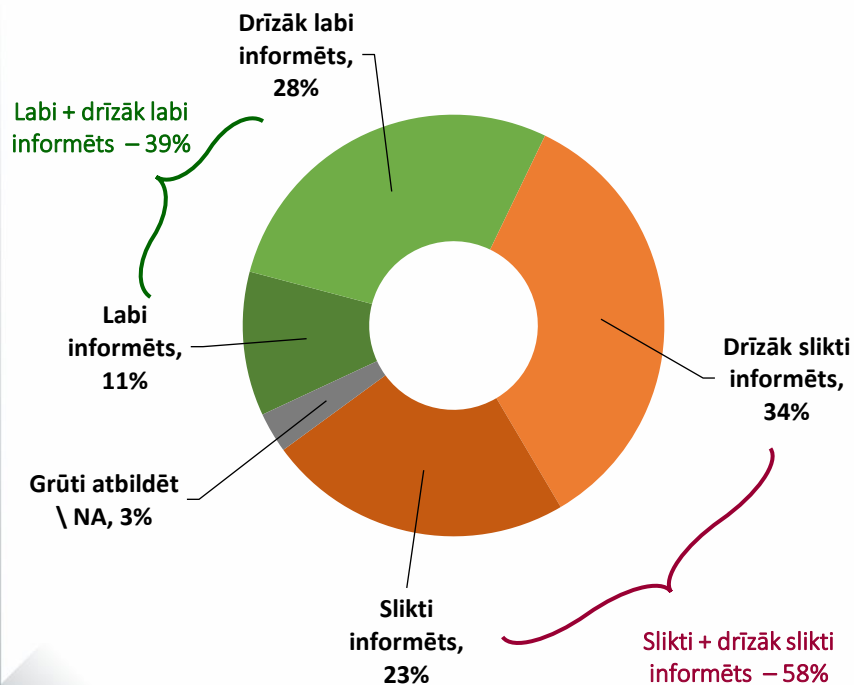
Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

5. Informētība un interese par jautājumiem, kā atpazīt un
izsargāties no iesaistes finanšu noziegumos

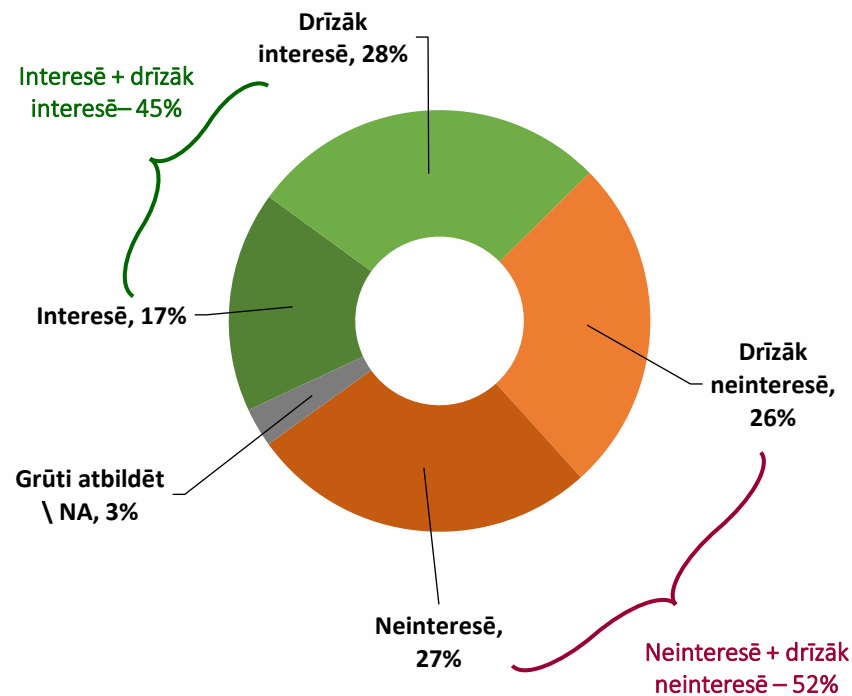

5. Informētība un interese par jautājumiem, kā izsargāties no iesaistes finanšu noziegumos

Q5. Kā Jūs vērtētu savu informētību jautājumos, kā izsargāties no iesaistes finanšu noziegumos, par naudas atmazgāšanas jeb noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas pazīmēm un tml.?

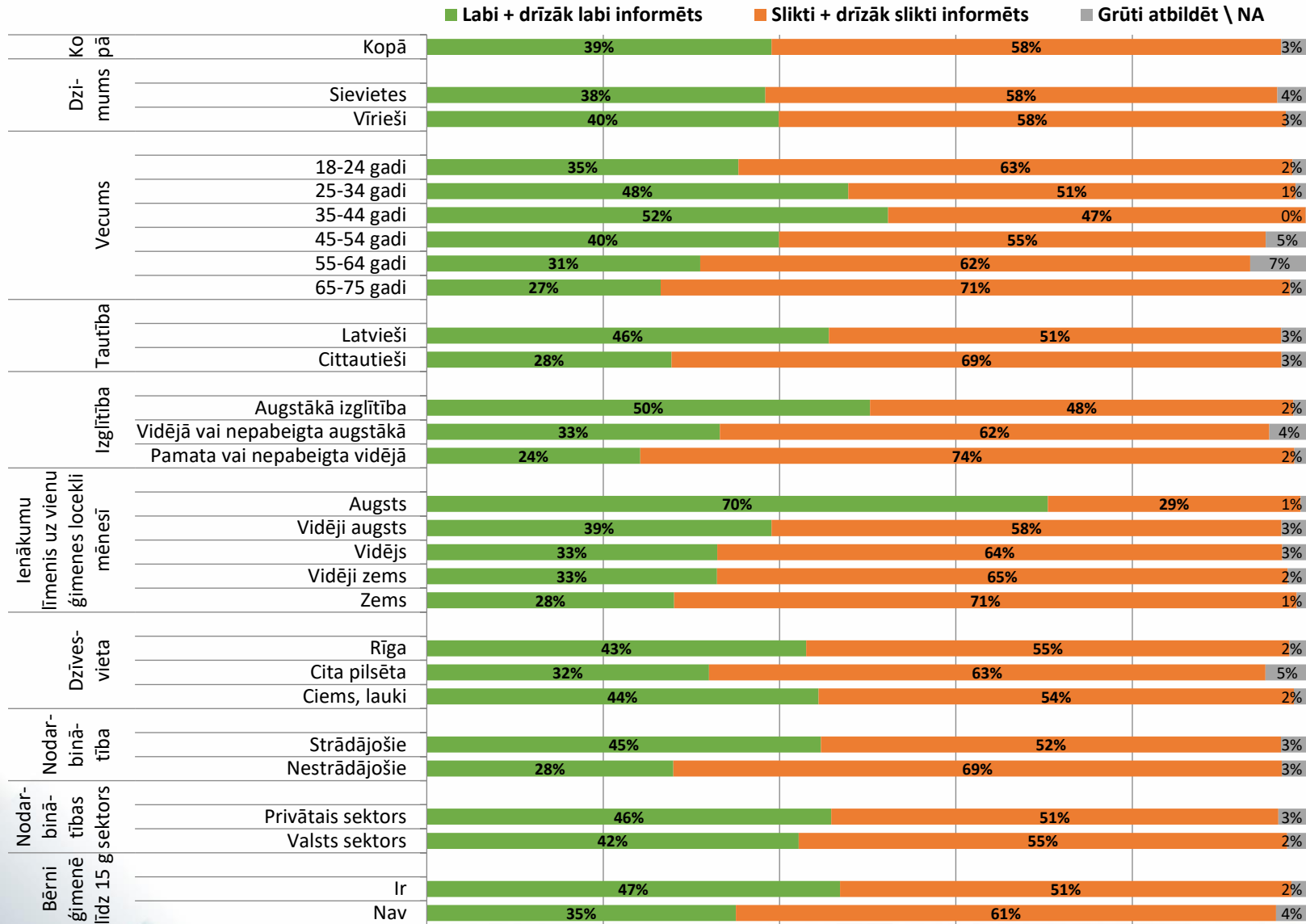
Q6. Vai Jūs interesē informācija, kā izsargāties no iesaistes finanšu noziegumos, par naudas atmazgāšanas pazīmēm un tml.?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki, n=1030

5. Informētība par jautājumiem, kā izsargāties no iesaistes finanšu noziegumos

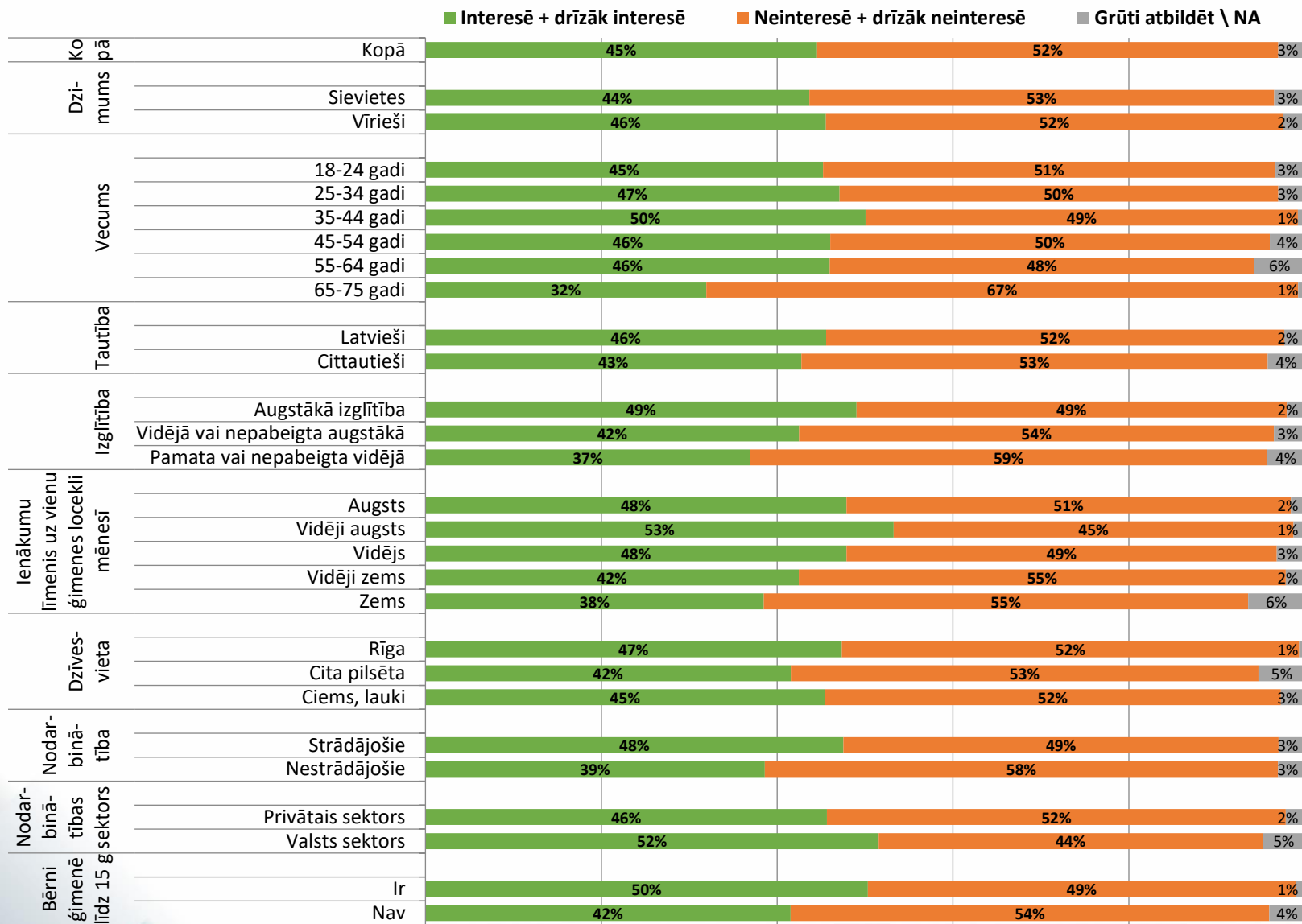
Q5. Kā Jūs vērtētu savu informētību jautājumos, kā izsargāties no iesaistes finanšu noziegumos, par naudas atmazgāšanas jeb noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas pazīmēm un tml.?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

5. Interese par jautājumiem, kā izsargāties no iesaistes finanšu noziegumos

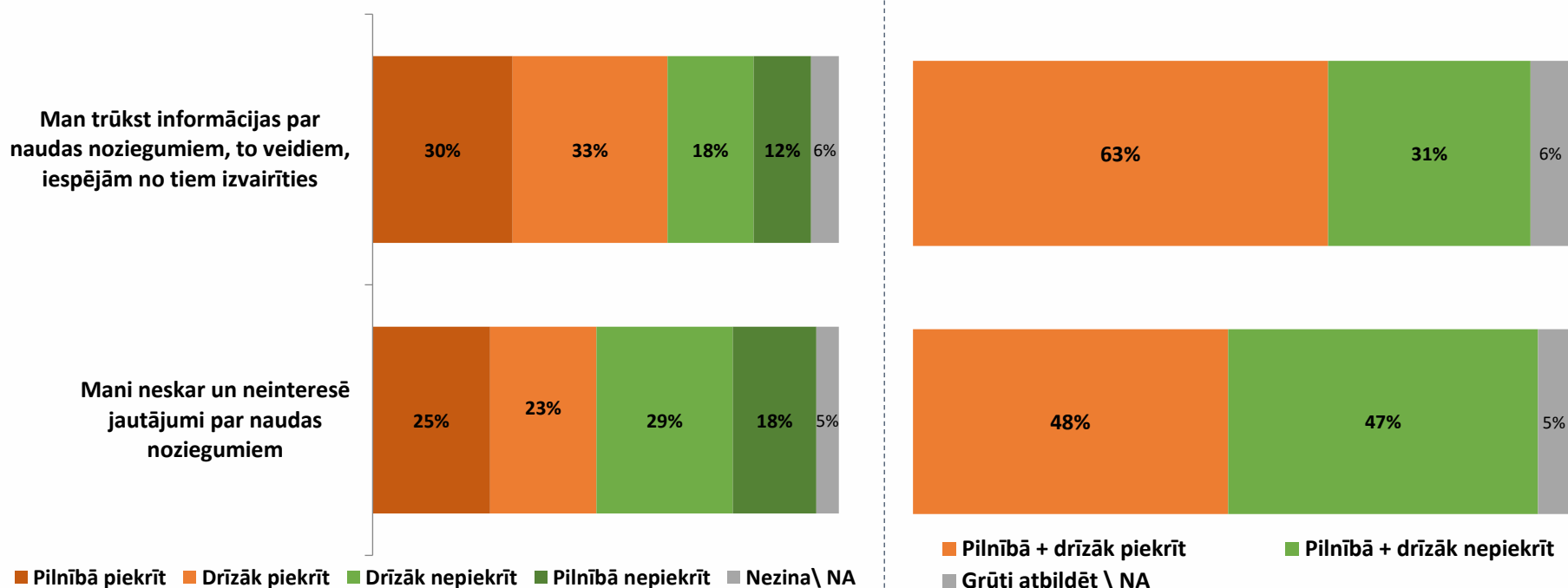
Q6. Vai Jūs interesē informācija, kā izsargāties no iesaistes finanšu noziegumos, par naudas atmazgāšanas pazīmēm un tml.?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

5. Informētība un interese par naudas noziegumiem

Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat šādiem izteikumiem – pilnībā piekrītat, drīzāk piekrītat, drīzāk nepiekrītat vai pilnībā nepiekrītat?

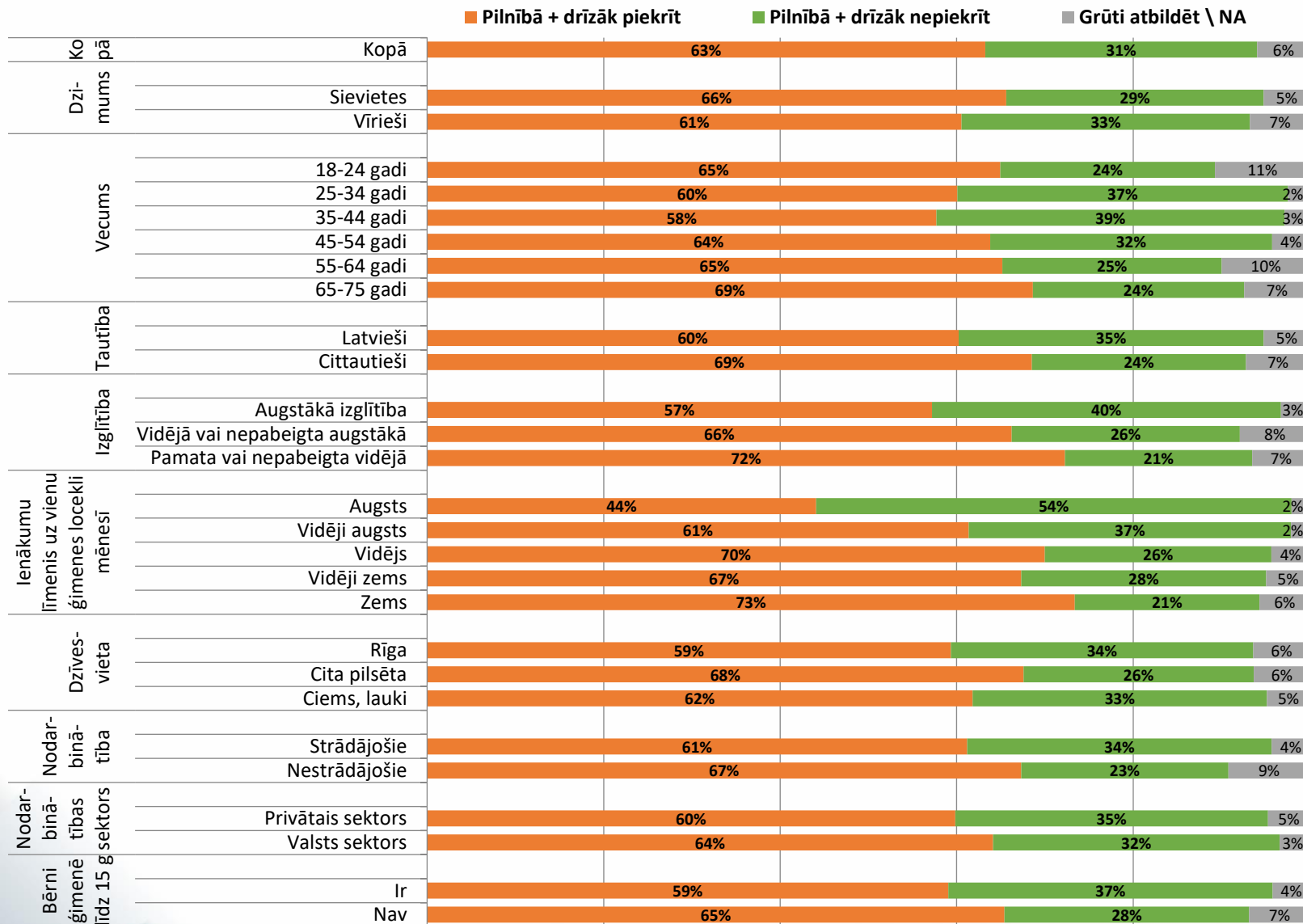

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

5. Informētība un interese par naudas noziegumiem

Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat šādam izteikumam? –

Man trūkst informācijas par naudas noziegumiem, to veidiem, iespējām no tiem izvairīties

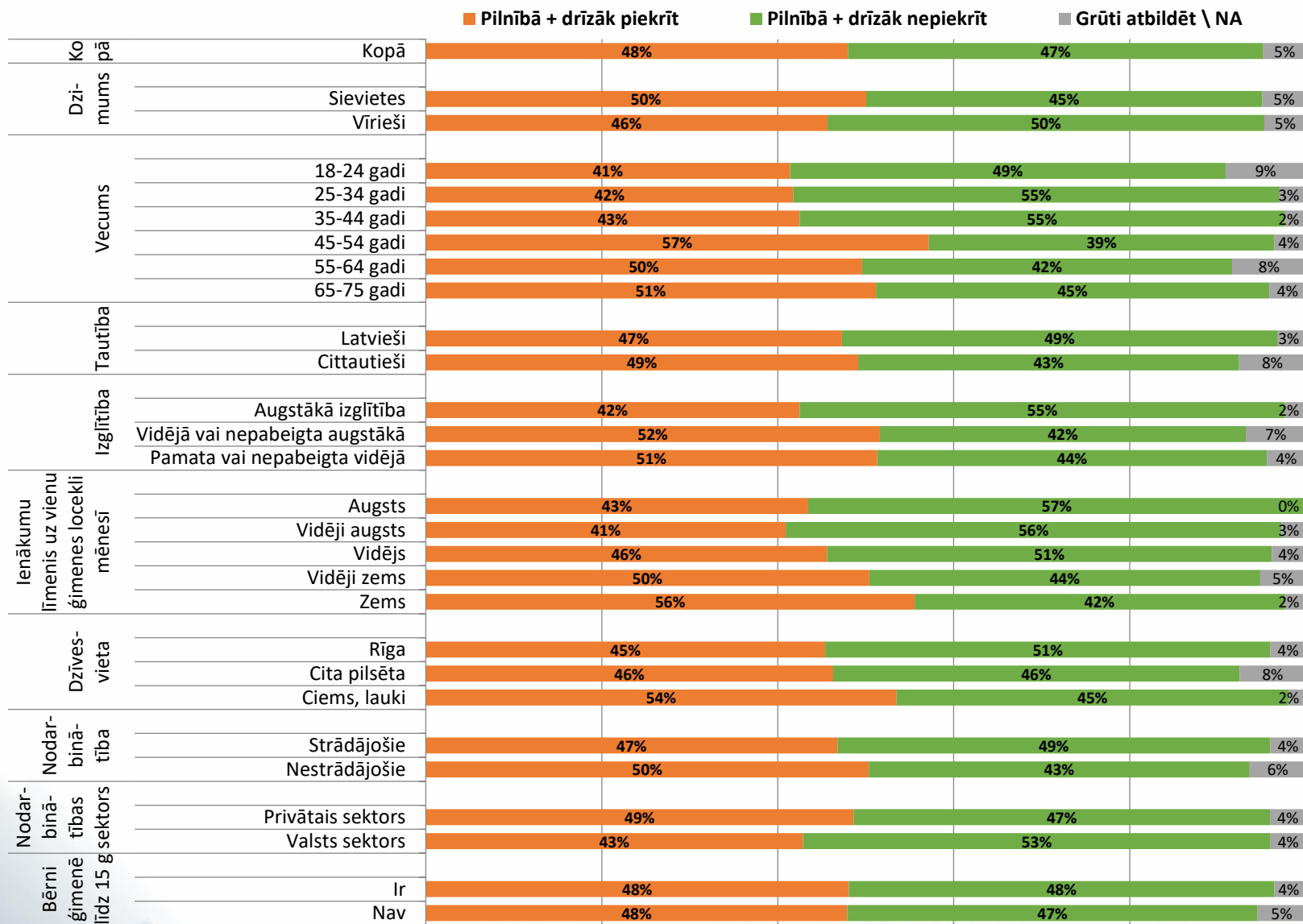

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

5. Informētība un interese par naudas noziegumiem

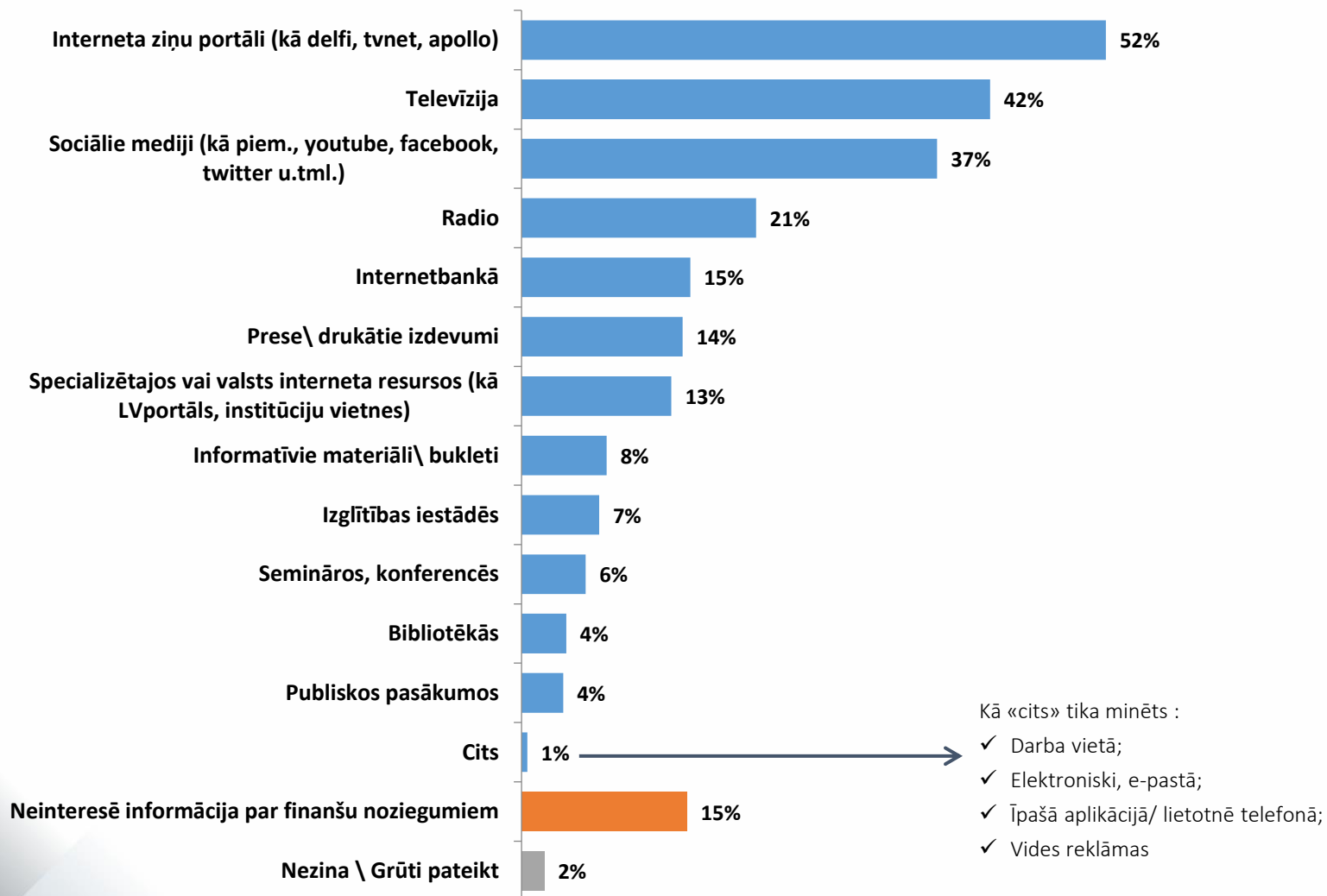
Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat šādam izteikumam? – **Mani neskar un neinteresē jautājumi par naudas noziegumiem**

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

5. Ērtākie komunikācijas kanāli

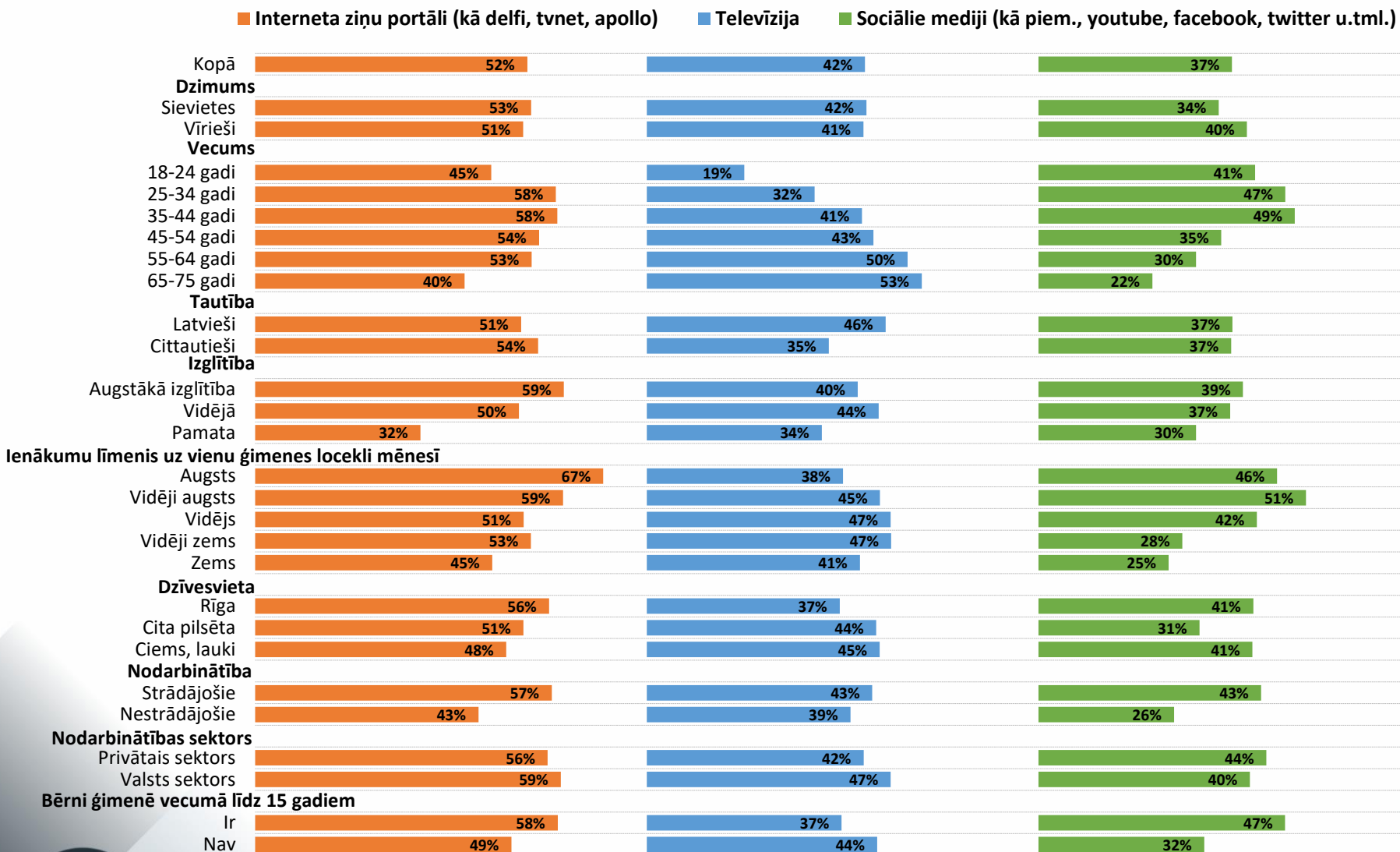
Q7. Kur Jūs vēlētos saņemt informācija par naudas atmazgāšanu, tās pazīmēm un kā izsargāties no iesaistes finanšu noziegumos?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki, n=1030

5. Ērtākie komunikācijas kanāli

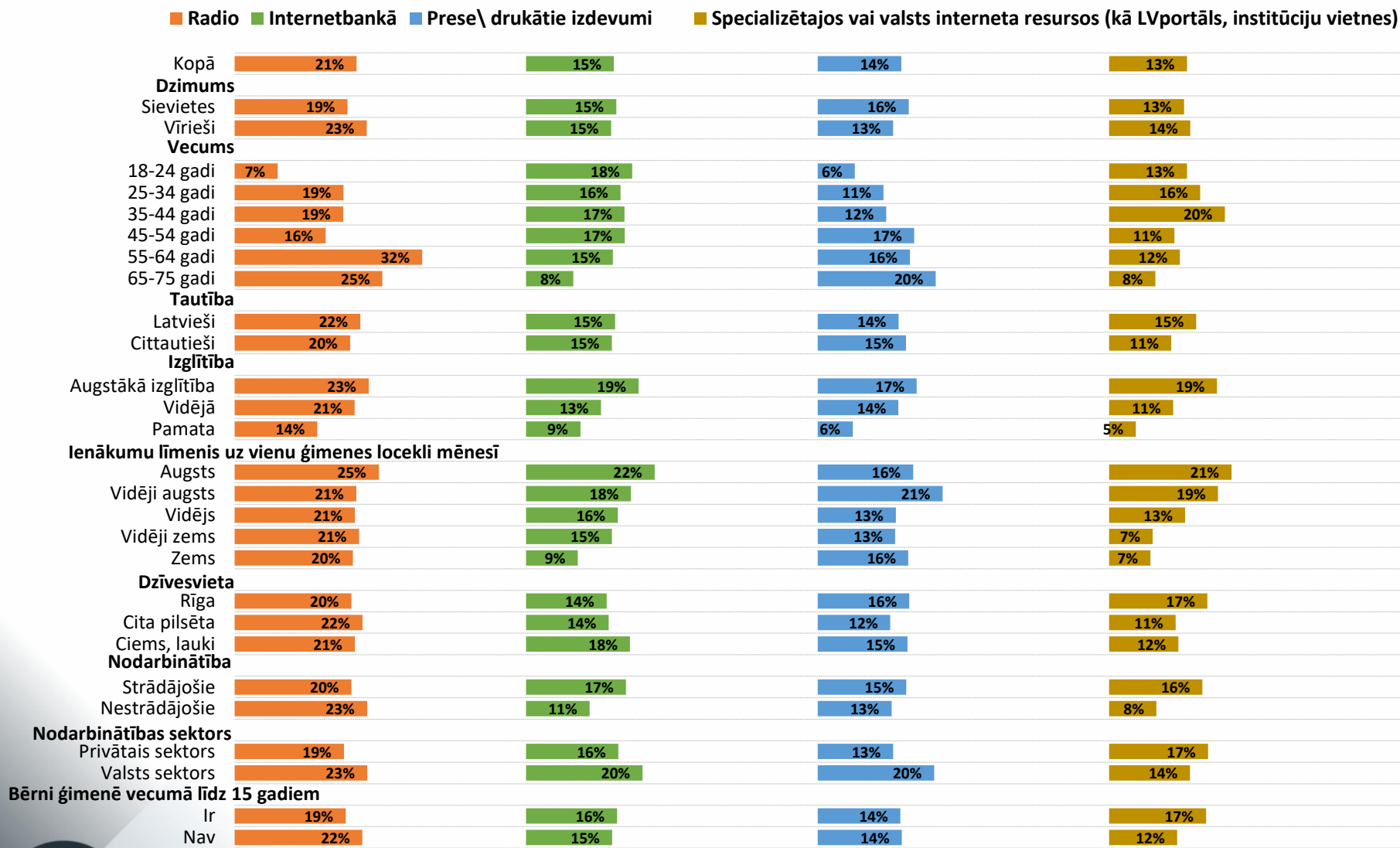
Q7. Kur Jūs vēlētos saņemt informācija par naudas atmazgāšanu, tās pazīmēm un kā izvairīties no iesaistes finanšu noziegumos?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki, n=1030

5. Ērtākie komunikācijas kanāli

Q7. Kur Jūs vēlētos saņemt informācija par naudas atmazgāšanu, tās pazīmēm un kā izsargāties no iesaistes finanšu noziegumos?

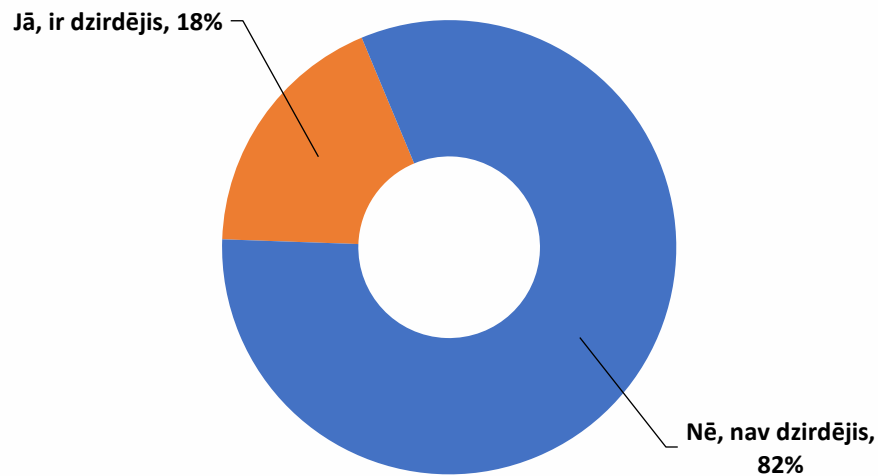
Bāze: visi aptaujas dalībnieki, n=1030

6. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas ekspertu komitejas “Moneyval” atpazīstamība

6. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas ekspertu komitejas “Moneyval” atpazīstamība

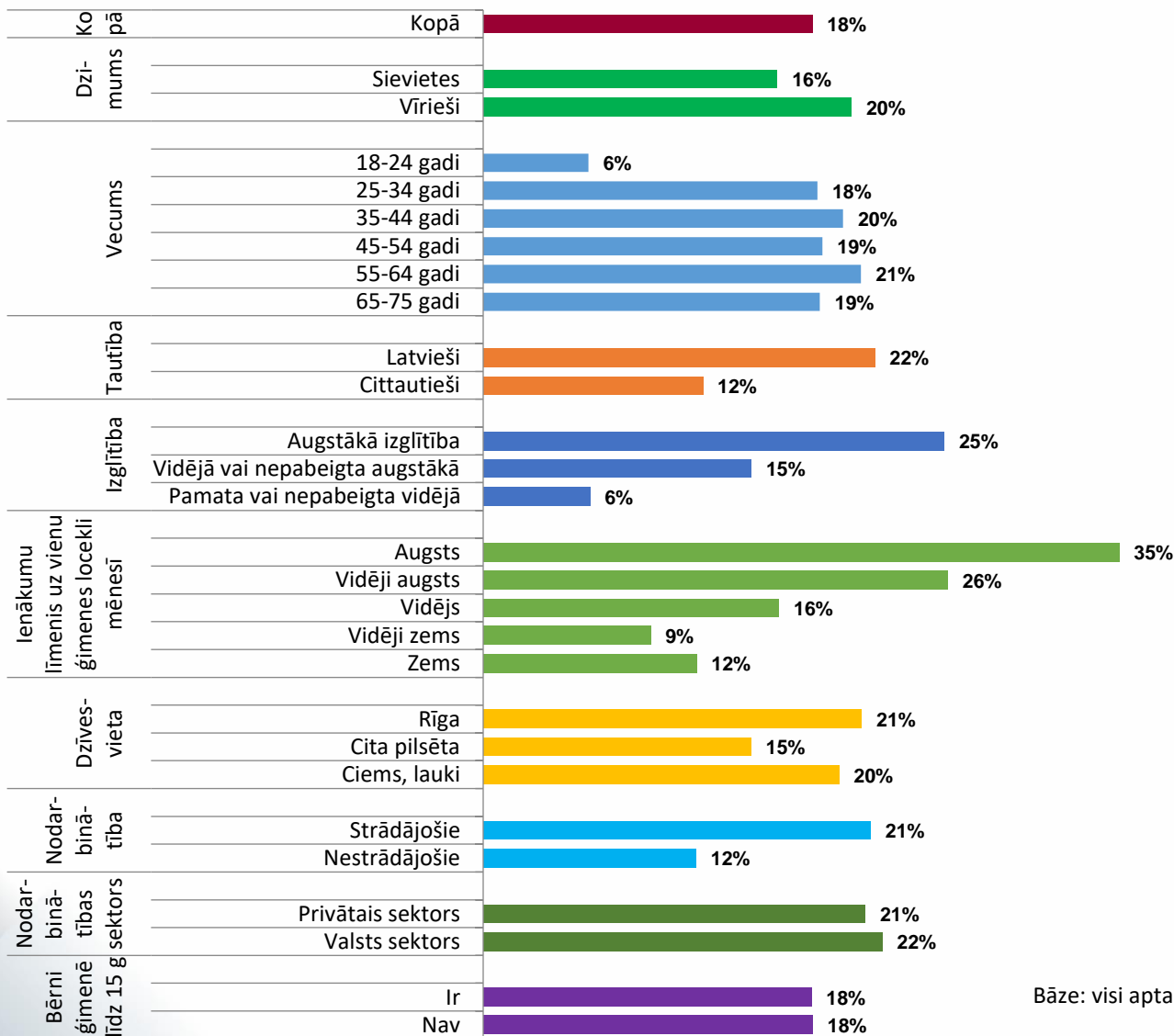
Q8. Vai Jūs esat dzirdējis par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas ekspertu komiteju “Moneyval”?

Bāze: visi respondenti, 2021: n=1010

6. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas ekspertu komitejas “Moneyval” atpazīstamība

Ir dzirdējuši par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas ekspertu komiteju “Moneyval”

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

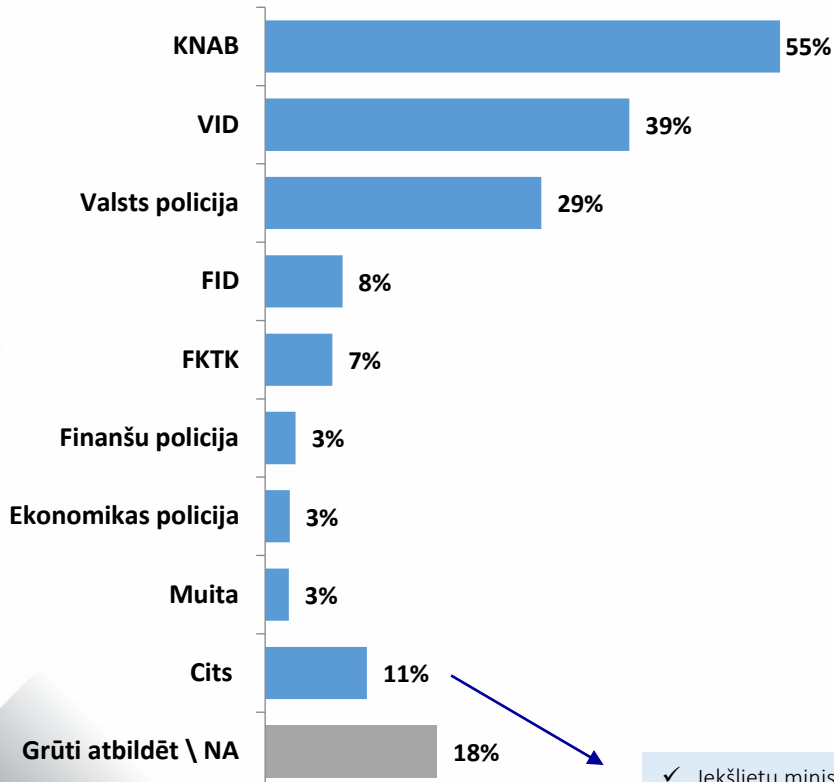
7. Priekšstati par naudas atmazgāšanu un tās apkarošanu Latvijā

7.1. Atbildīgās valsts institūcijas un to darbības vērtējums

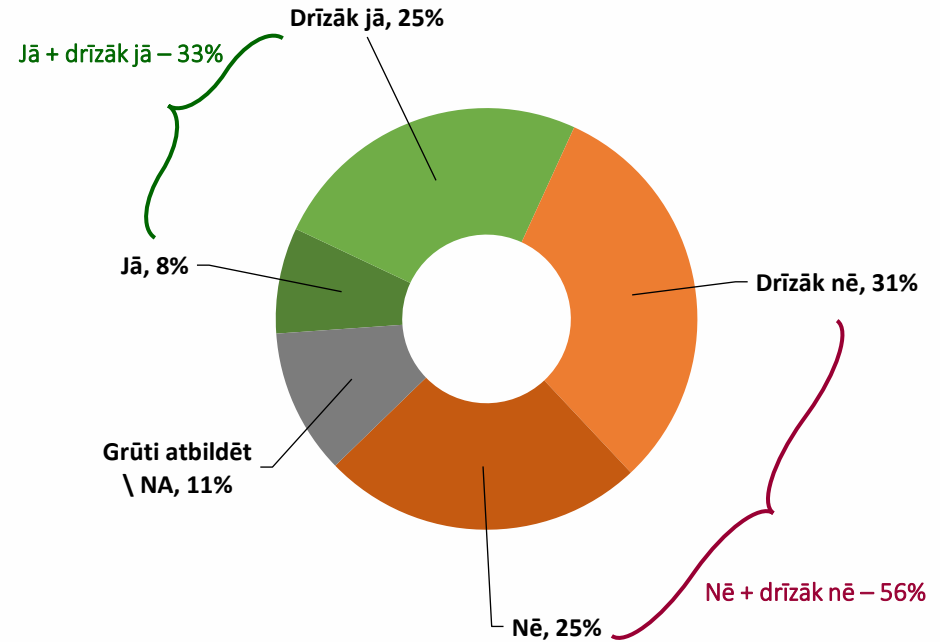
Q11. Kuras valsts iestādes, jūsaprāt, nodarbojas ar nelegāli iegūtas naudas atmazgāšanas ierobežošanu/ apkarošana? Nosauciet jums zināmās!

Kā «cits» tika minēts :

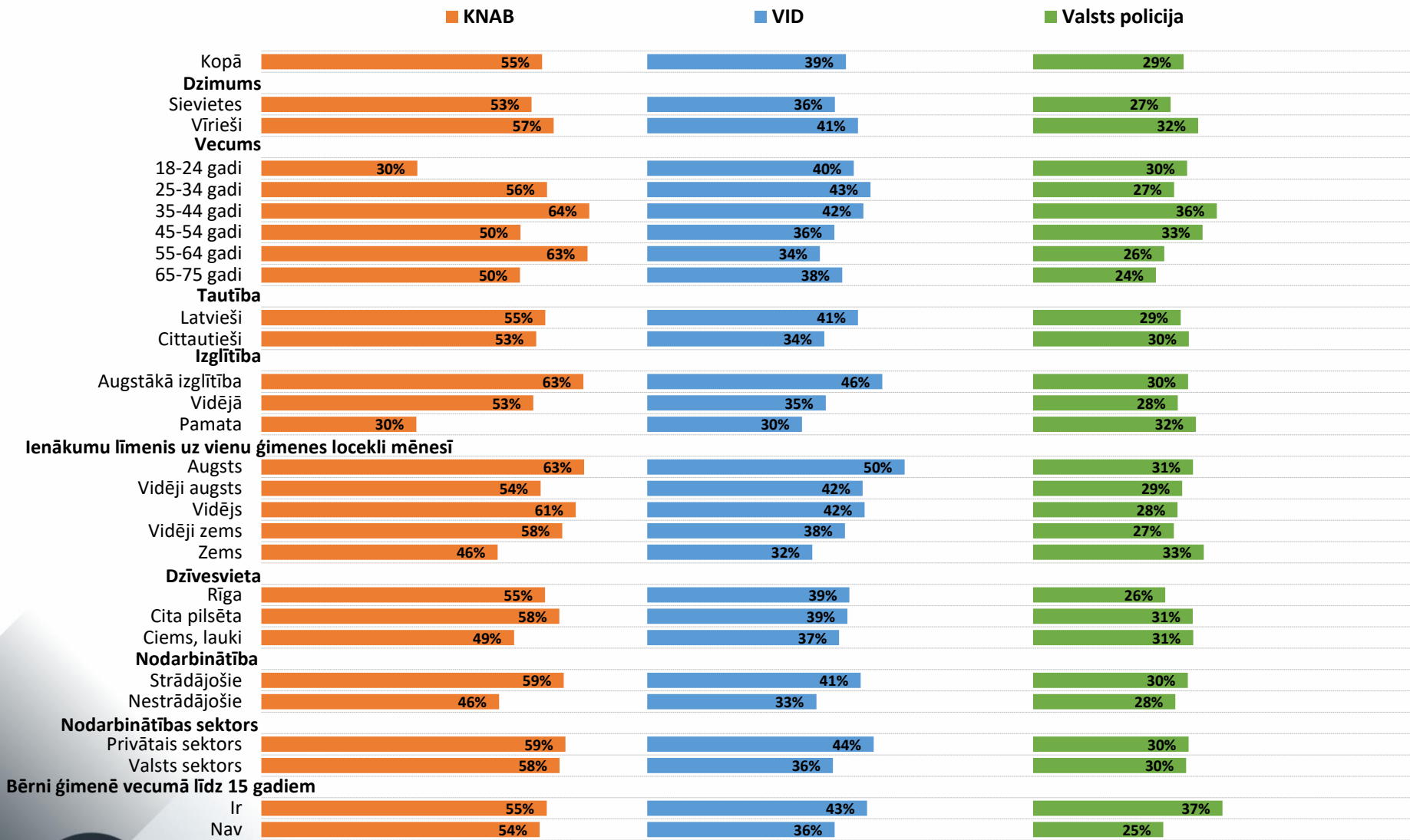
✓ Komercbankas	✓ Valsts drošības dienests	✓ Iekšlietu ministrija
✓ Latvijas Banka	✓ Finanšu ministrija	✓ Tiesībsargs
✓ Robežsardze	✓ Valsts Kontrole	✓ Ministru Kabinets Auditorkompānijas
✓ Saeima	✓ Banku uzraudzības iestādes	✓ Ārlietu ministrija
✓ Ģenerālprokuratūra	✓ Nodokļu policija	✓ Sabiedrība par atklātību – Delna
✓ Tiesa	✓ Valsts darba inspekcija	✓ PTAC
✓ Vietējās pašvaldības	✓ Satversmes aizsardzības birojs	✓ FIB
✓ Interpols	✓ Moneyval	✓ Militārā policija
	✓ Ekonomikas ministrija	✓ Valsts Kase
		✓ Aizsardzības ministrija

Q10. Vai atbildīgās valsts institūcijas, jūsaprāt, dara pietiekami, lai ierobežotu un apkarotu naudas atmazgāšanu jeb noziedzīgi iegūtu naudas līdzekļu legalizāciju?

7.1. Atbildīgās valsts institūcijas un to darbības vērtējums

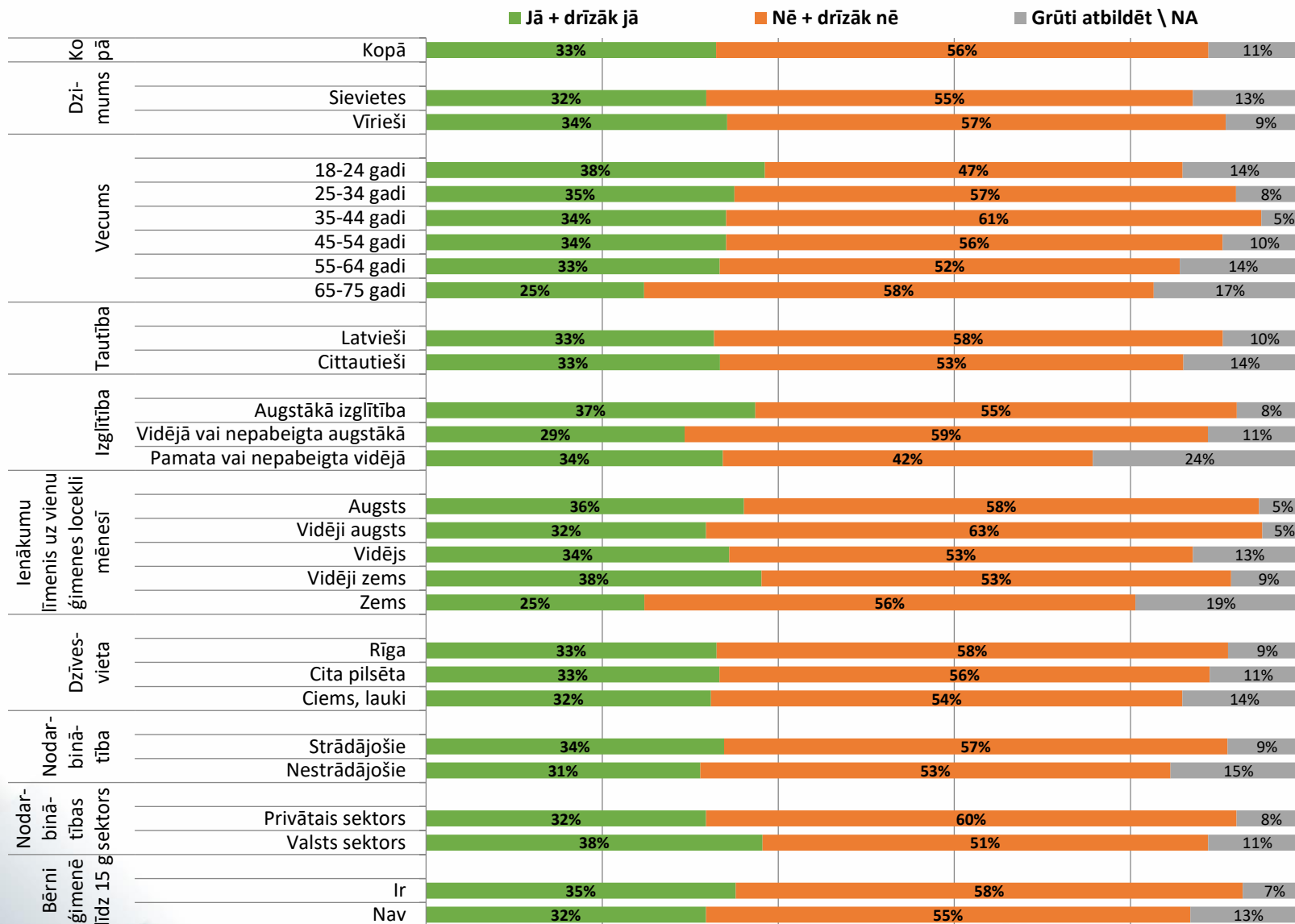
Q11. Kuras valsts iestādes, jūsprāt, nodarbojas ar nelegāli iegūtas naudas atmazgāšanas ierobežošanu/ apkarošanu? Nosauciet jums zināmās!

Bāze: visi aptaujas dalībnieki, n=1030

7.1. Atbildīgās valsts institūcijas un to darbības vērtējums

Q10. Vai atbildīgās valsts institūcijas, Jūsaprāt, dara pietiekami, lai ierobežotu un apkarotu naudas atmazgāšanu jeb noziedzīgi iegūtu naudas līdzekļu legalizāciju?

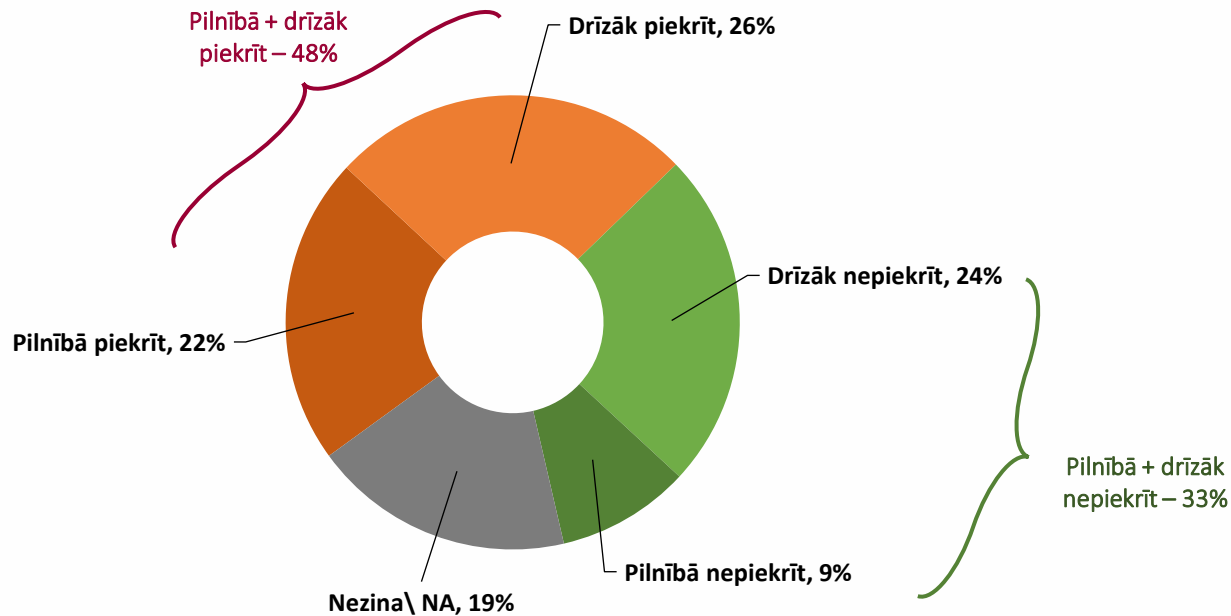

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

7.1. Atbildīgās valsts institūcijas un to darbības vērtējums

Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat šādam izteikumam? –

Atbildīgās iestādes/ amatpersonas/ izmeklētāji ir pārāk nekompetenti, lai efektīvi cīnītos ar naudas atmazgāšanu

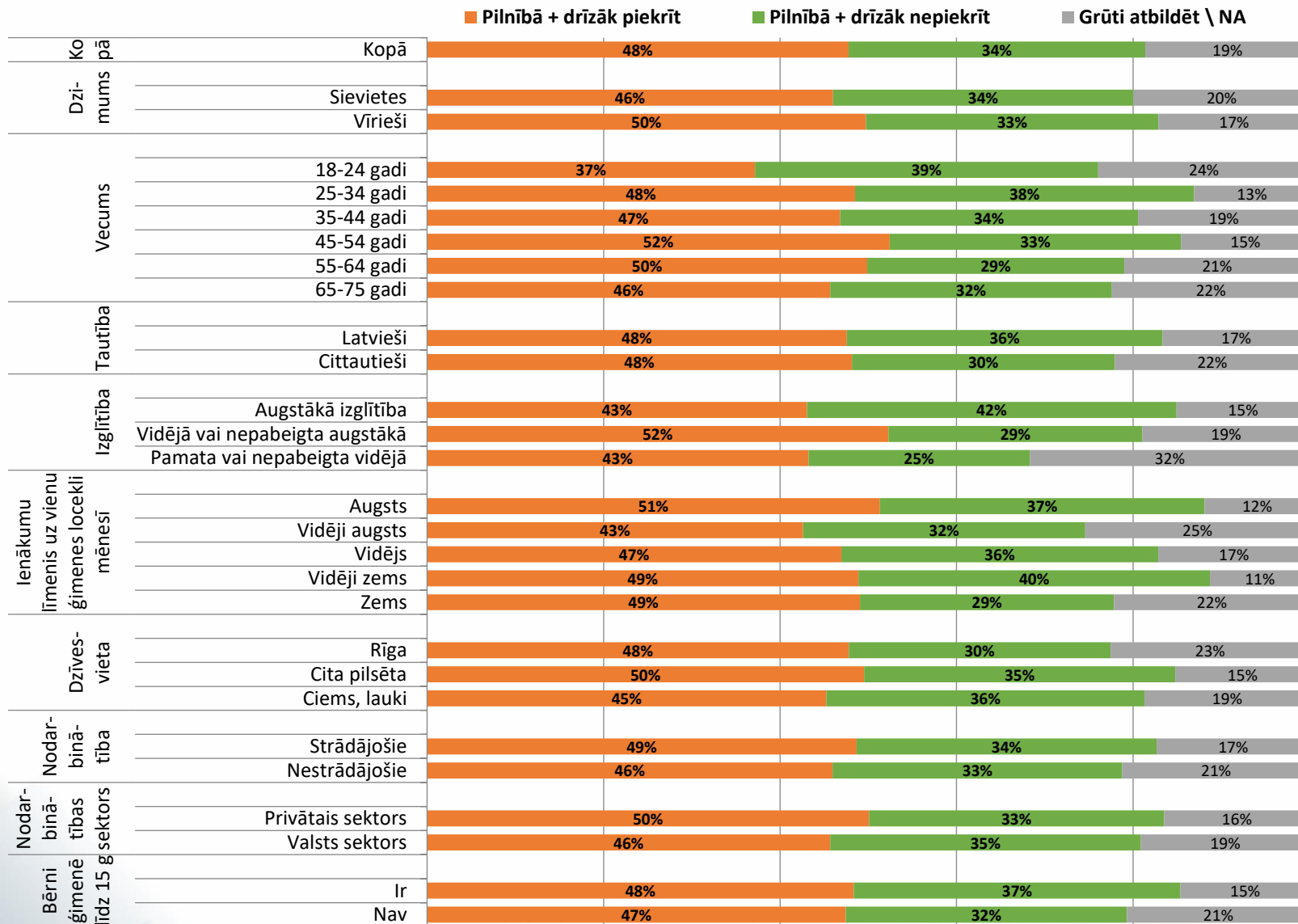

Bāze: visi aptaujas dalībnieki, n=1030

7.1. Atbildīgās valsts institūcijas un to darbības vērtējums

Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat šādam izteikumam? –

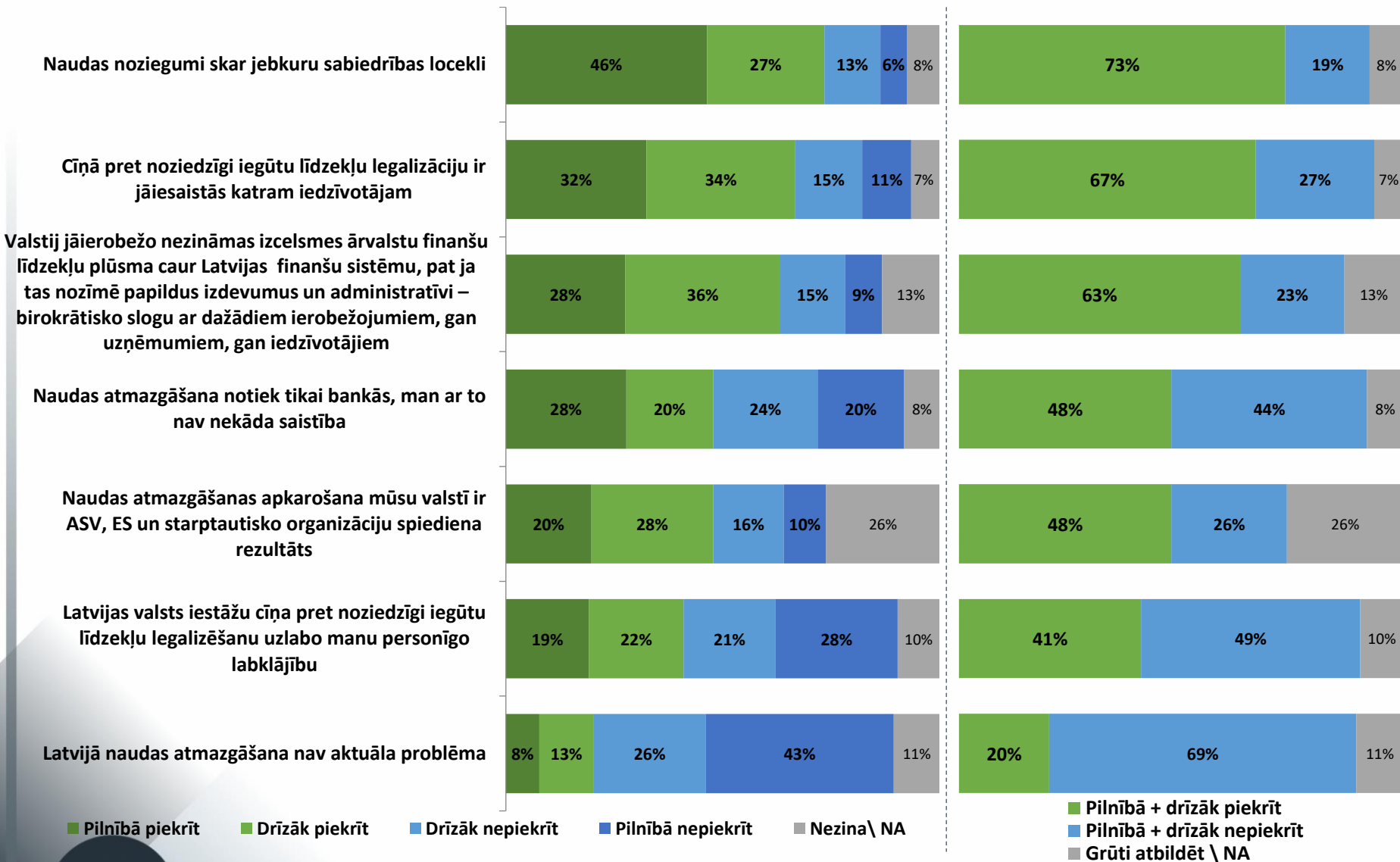
Atbildīgās iestādes/ amatpersonas/ izmeklētāji ir pārāk nekompetenti, lai efektīvi cīnītos ar naudas atmazgāšanu

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

7.2. Priekšstati par naudas atmazgāšanu Latvijā

Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat šādiem izteikumiem – pilnībā piekrītat, drīzāk piekrītat, drīzāk nepiekrītat vai pilnībā nepiekrītat?

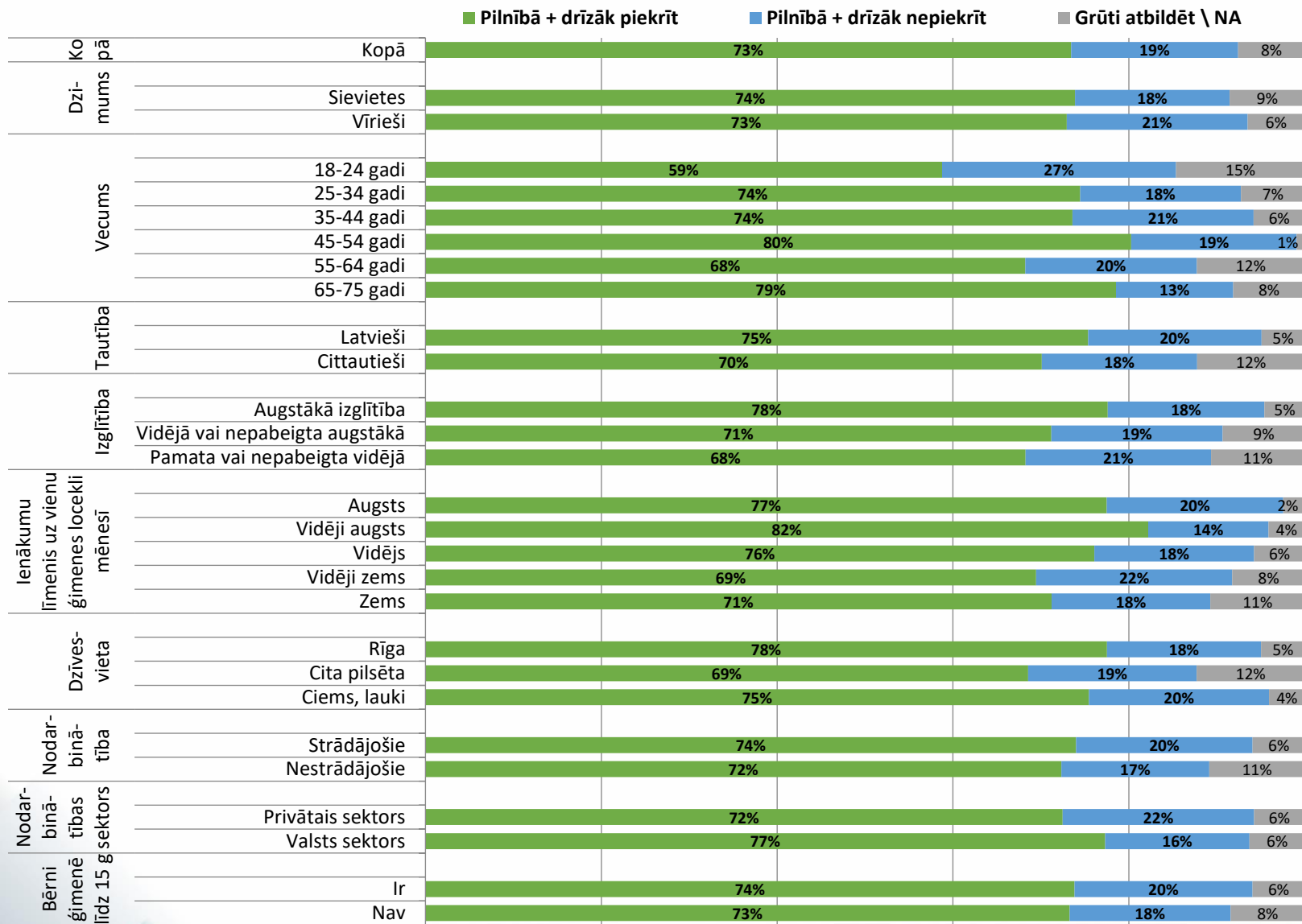

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

7.2. Priekšstati par naudas atmazgāšanu Latvijā

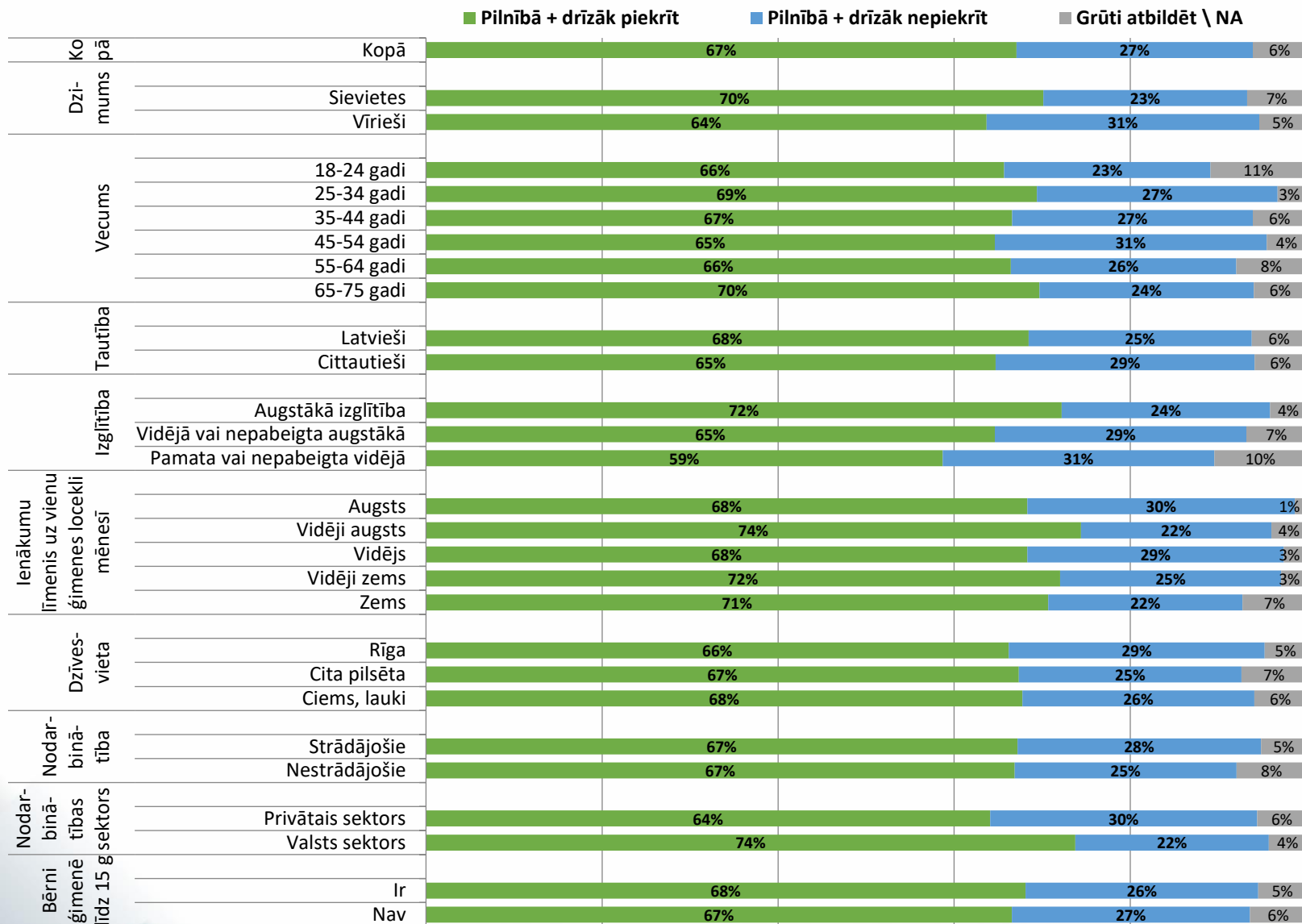
Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat izteikumam? – **Naudas noziegumi skar jebkuru sabiedrības locekli**

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

7.2. Priekšstati par naudas atmazgāšanu Latvijā

Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat izteikumam? – **Ciņā pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju ir jāiesaistās katram iedzīvotājam**

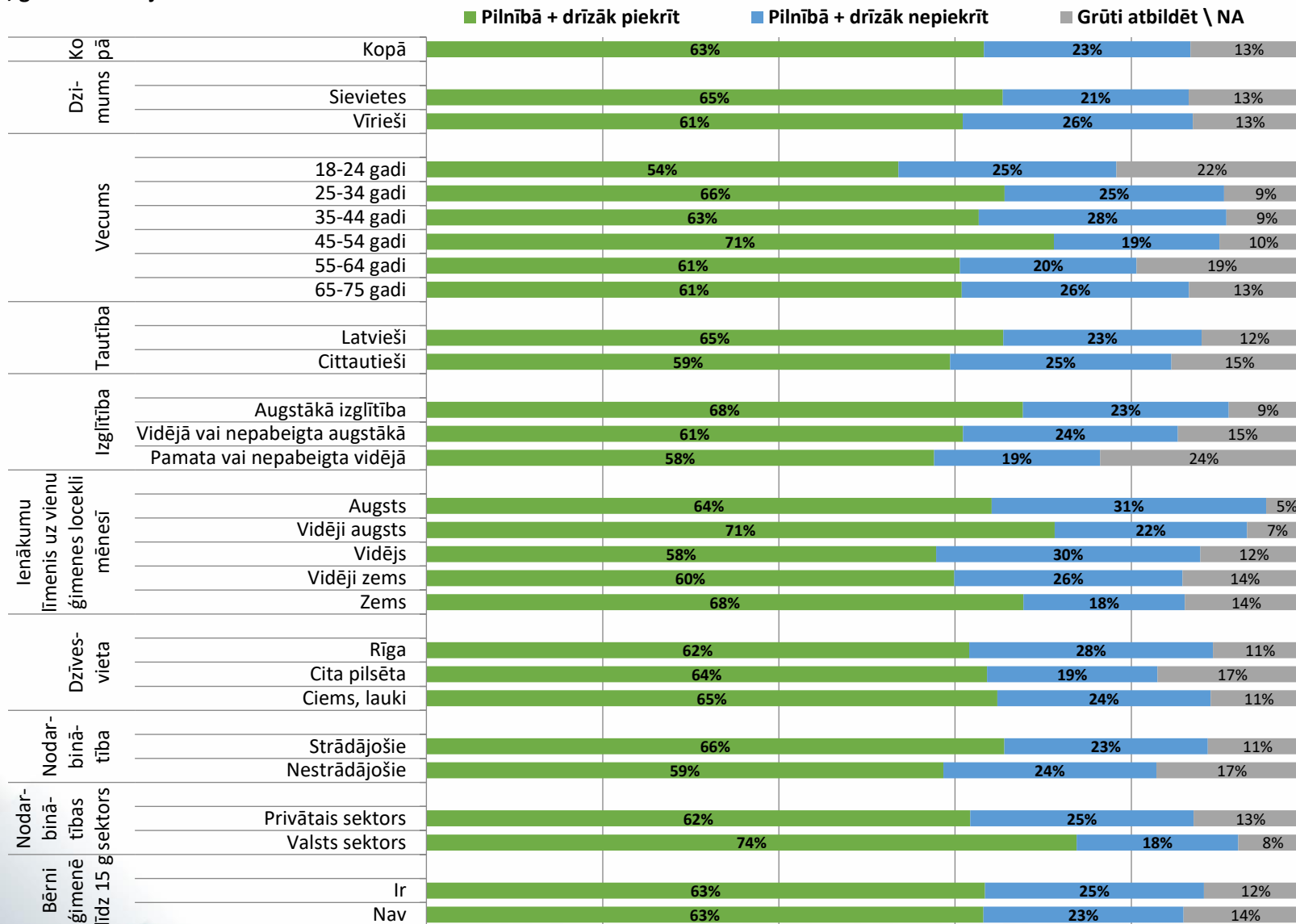

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

7.2. Priekšstati par naudas atmazgāšanu Latvijā

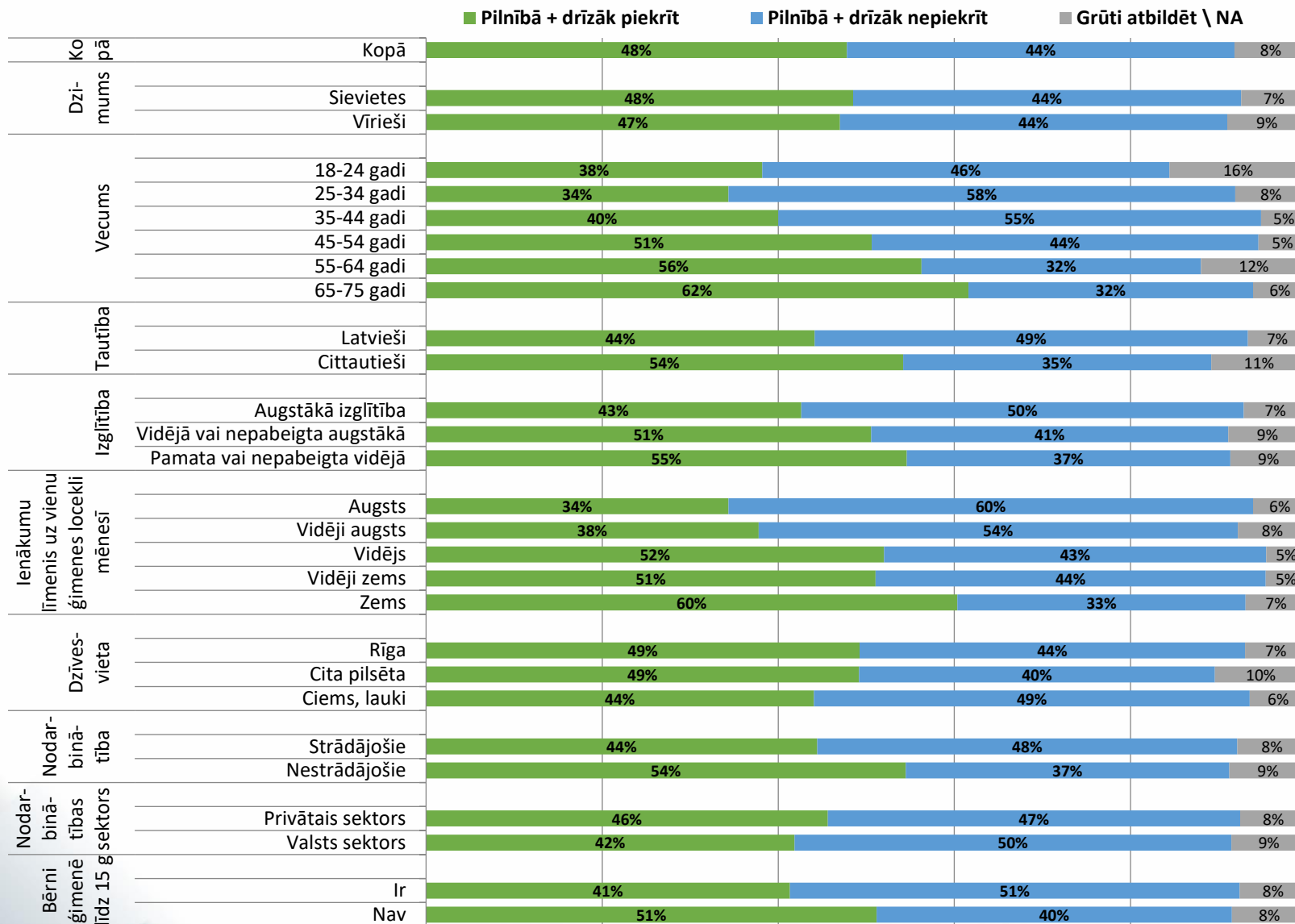
Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat izteikumam? – **Valstij būtu jāierobežo nezināmas izcelsmes ārvalstu finanšu līdzekļu plūsma caur Latvijas finanšu sistēmu, pat ja tas nozīmē papildus izdevumus un administratīvi – birokrātisko slogu ar dažādiem ierobežojumiem, gan uzņēmumiem, gan iedzīvotājiem**

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

7.2. Priekšstati par naudas atmazgāšanu Latvijā

Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat izteikumam? – **Naudas atmazgāšana notiek tikai bankās, man ar to nav nekāda saistība**

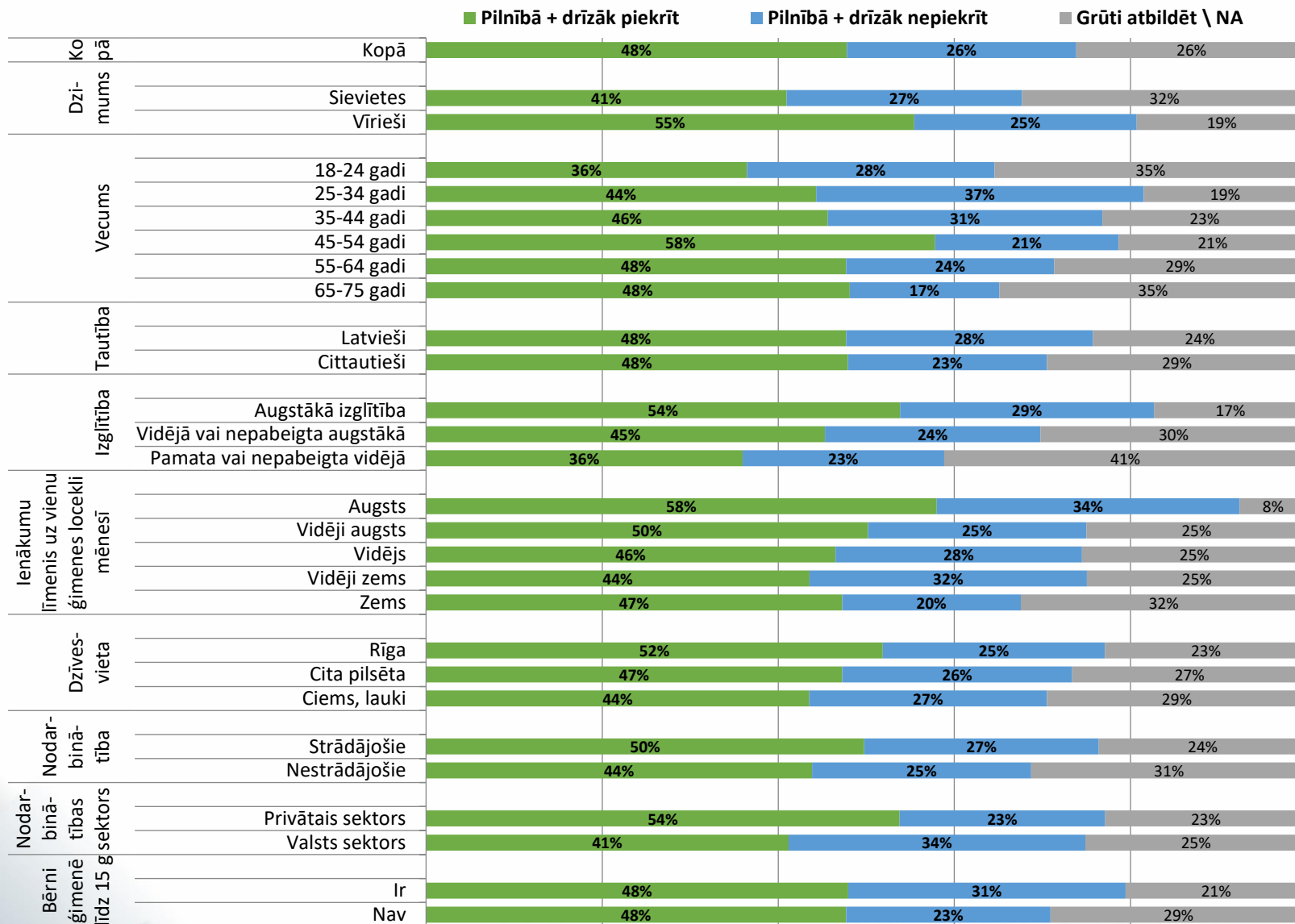

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

7.2. Priekšstati par naudas atmazgāšanu Latvijā

Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat izteikumam? –

Naudas atmazgāšanas apkarošana mūsu valstī ir ASV, ES un starptautisko organizāciju spiediena rezultāts

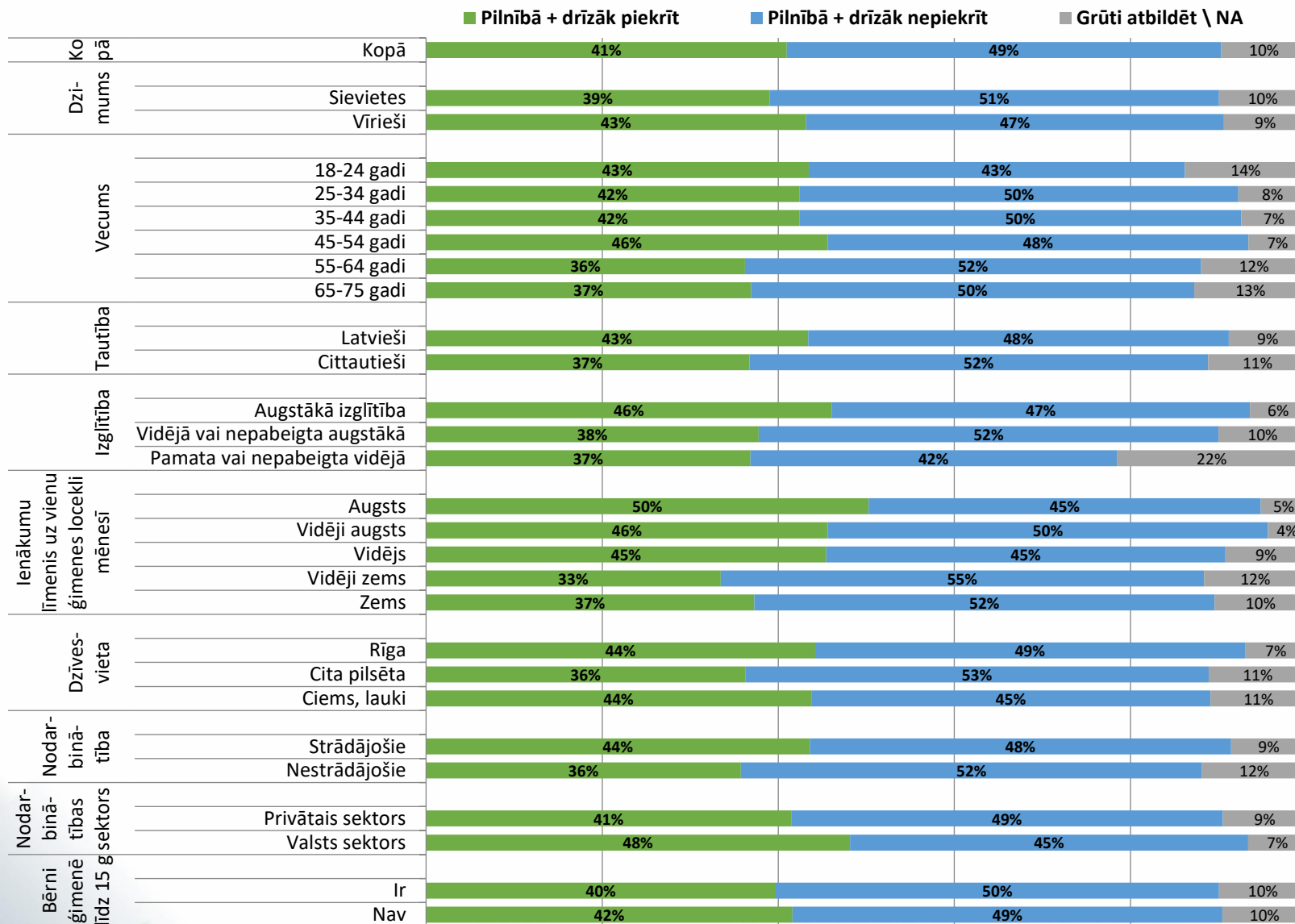

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

7.2. Priekšstati par naudas atmazgāšanu Latvijā

Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat izteikumam? –

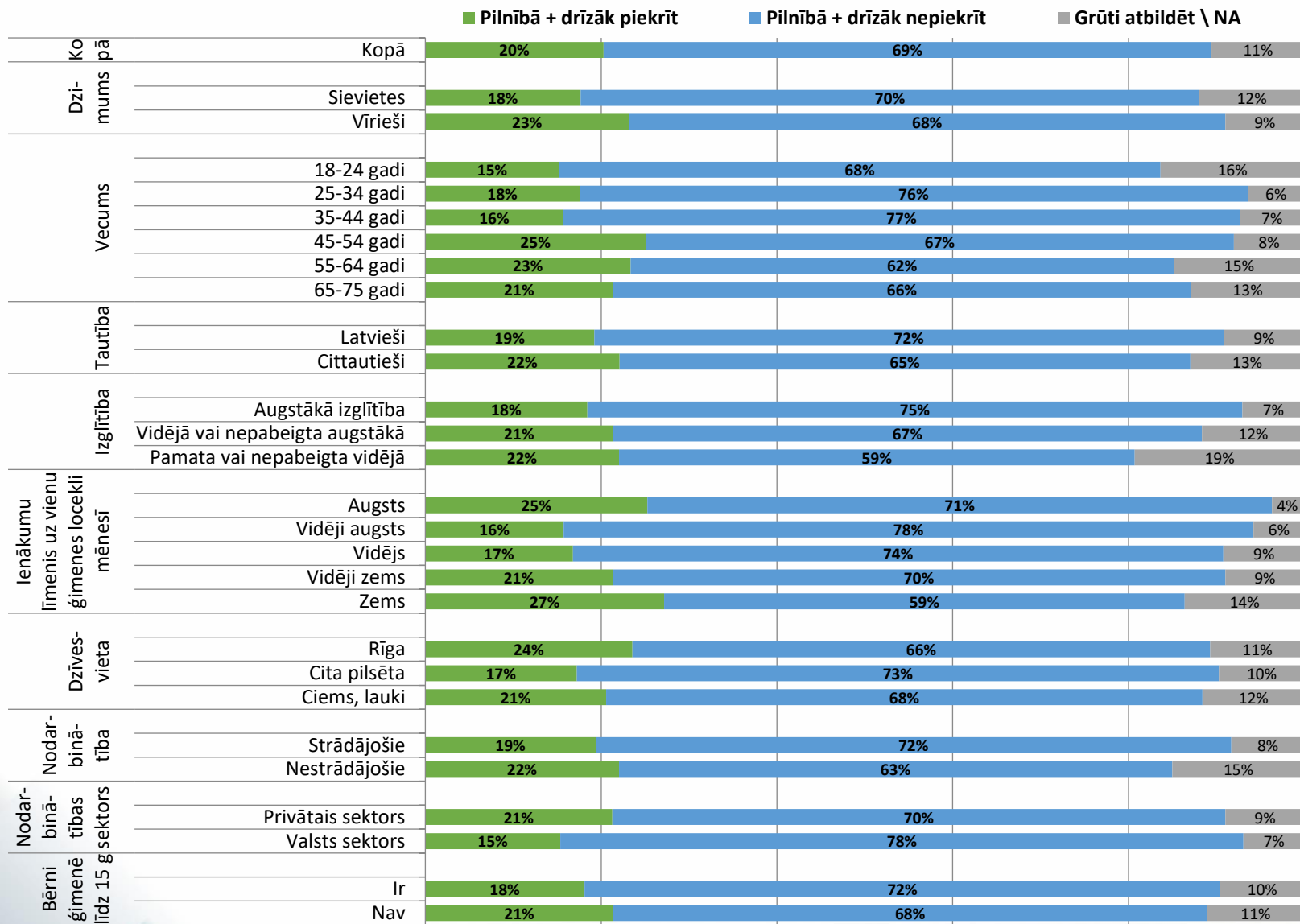
Latvijas valsts iestāžu cīņa pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu uzlabo manu personīgo labklājību

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

7.2. Priekšstati par naudas atmazgāšanu Latvijā

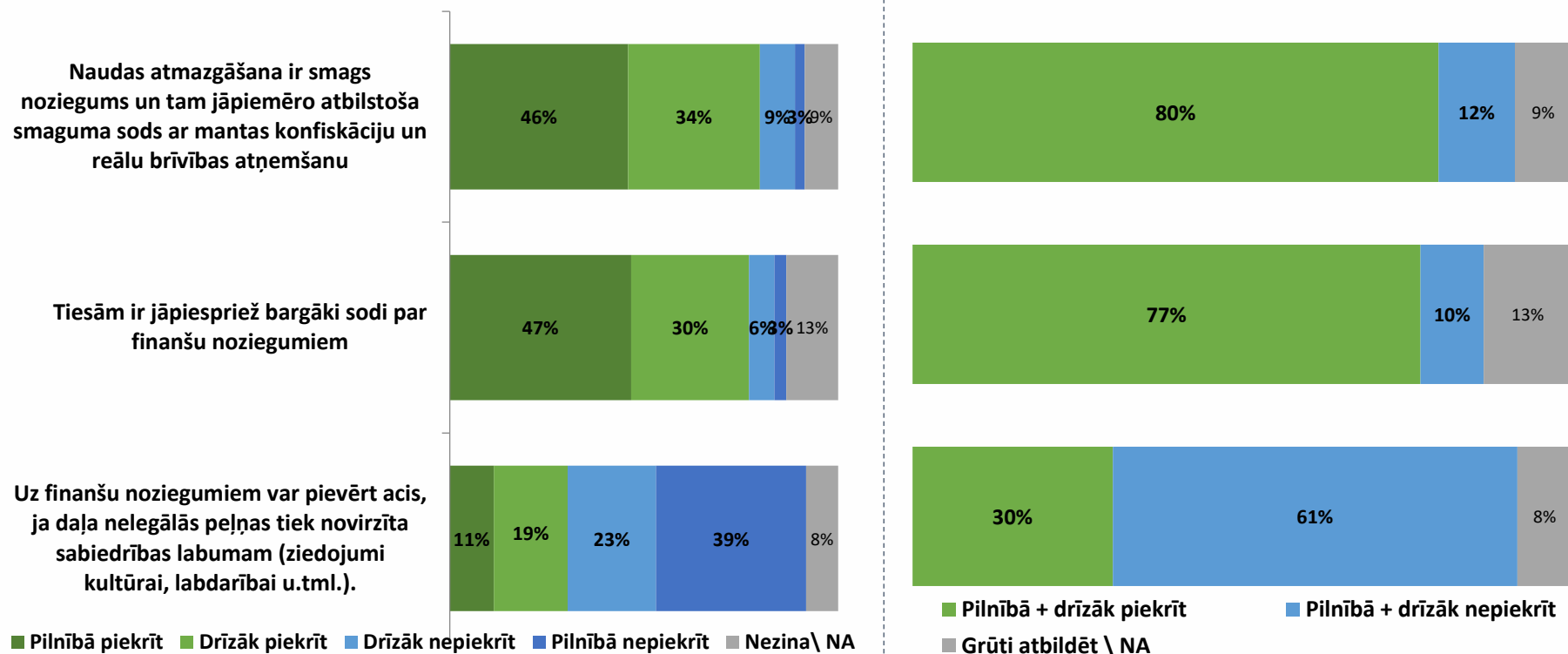
Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat izteikumam? – Latvijā naudas atmazgāšana nav aktuāla problēma

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

7.2. Priekšstati par naudas atmazgāšanu Latvijā

Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat šādiem izteikumiem – pilnībā piekrītat, drīzāk piekrītat, drīzāk nepiekrītat vai pilnībā nepiekrītat?

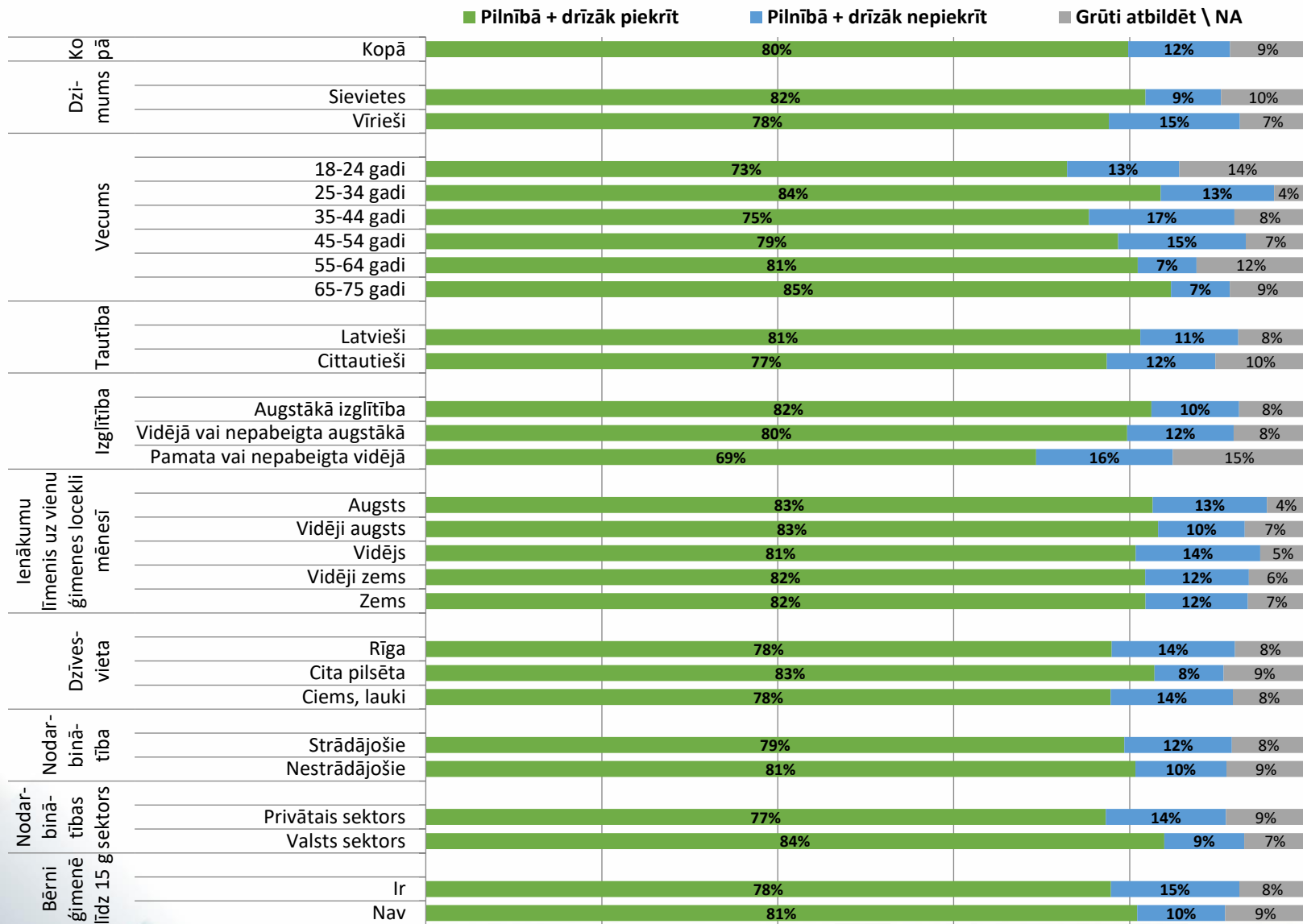

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

7.2. Priekšstati par naudas atmazgāšanu Latvijā

Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat izteikumam? –

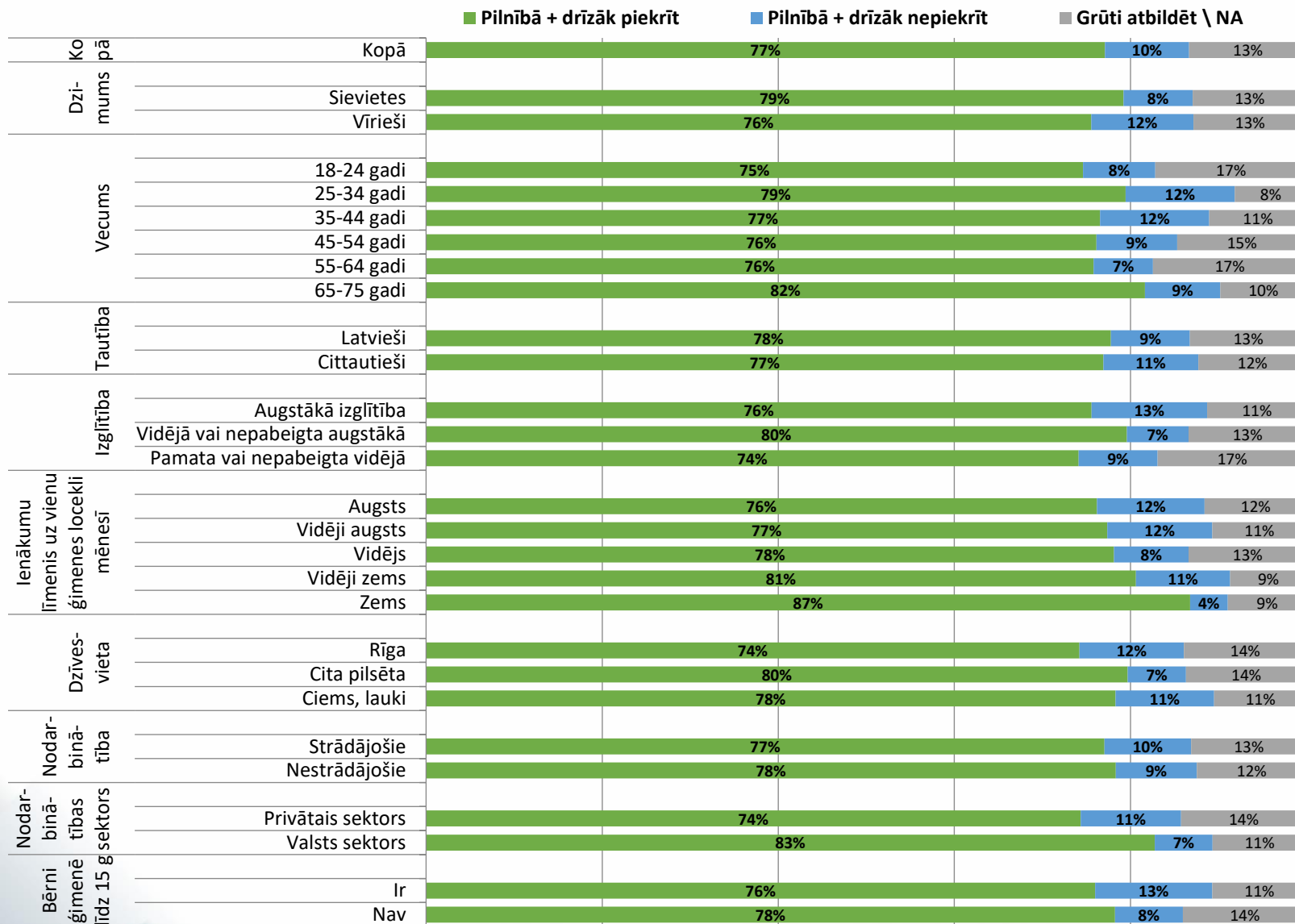
Naudas atmazgāšana ir smags noziegums un tam jāpiemēro atbilstoša smaguma sods ar mantas konfiskāciju un reālu brīvības atņemšanu

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

7.2. Priekšstati par naudas atmazgāšanu Latvijā

Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat izteikumam? – Tiesām ir jāpiespriež bargāki sodi par finanšu noziegumiem

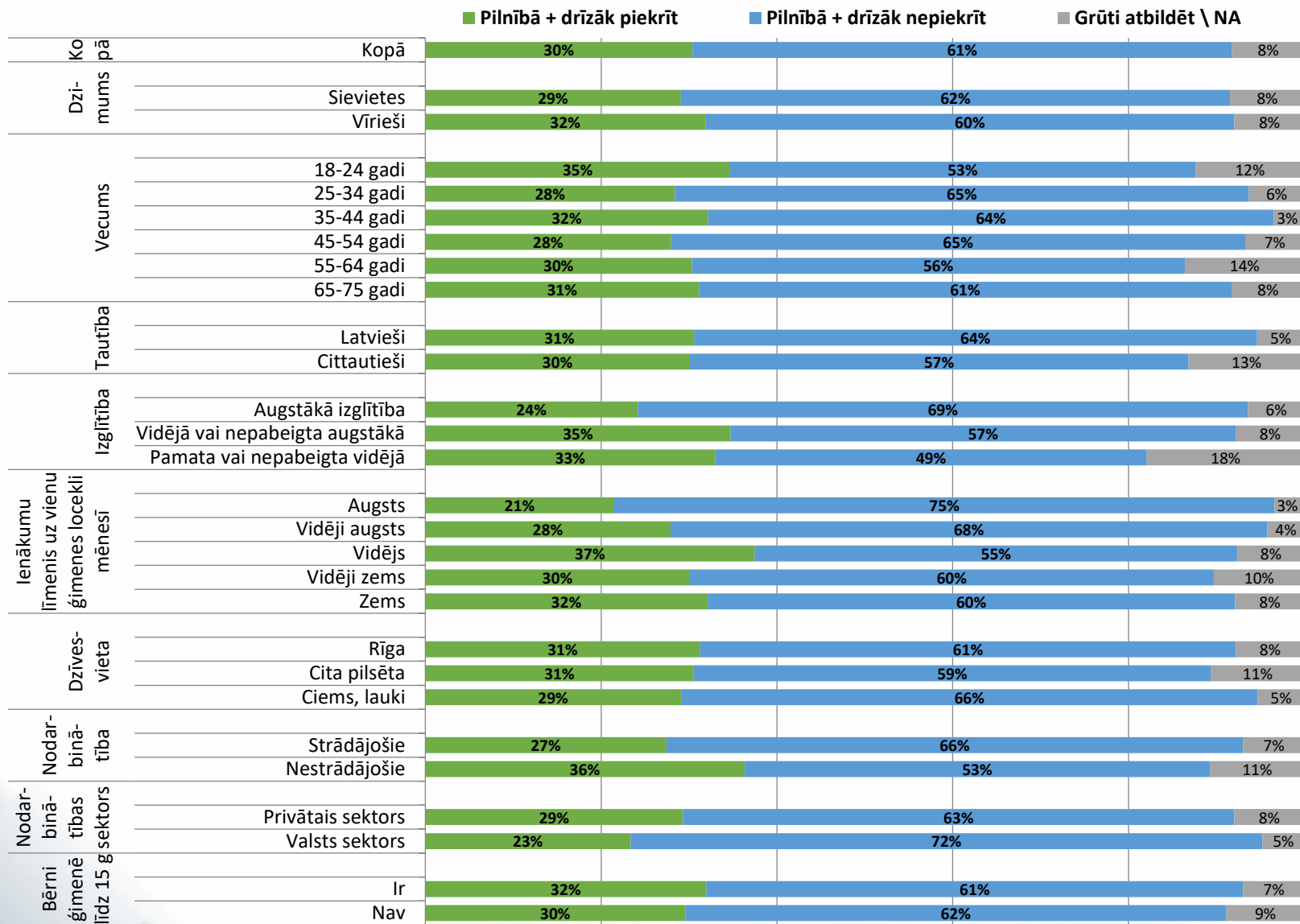
Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

7.2. Priekšstati par naudas atmazgāšanu Latvijā

Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat izteikumam? –

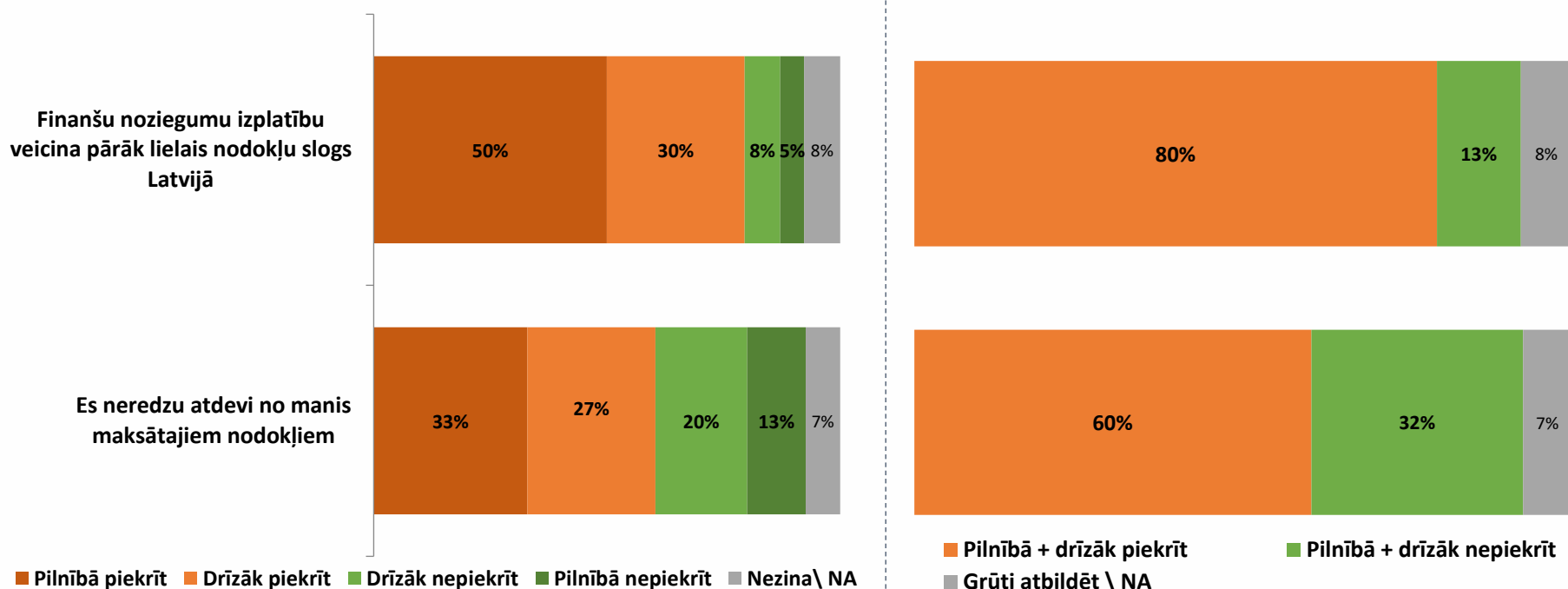
Uz finanšu noziegumiem var pievērt acis, ja daļa nelegālās peļņas tiek novirzīta sabiedrības labumam (ziedojumi kultūrai, labdarībai u.tml.)

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

7.2. Priekšstati par naudas atmazgāšanu Latvijā

Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat šādiem izteikumiem – pilnībā piekrītat, drīzāk piekrītat, drīzāk nepiekrītat vai pilnībā nepiekrītat?

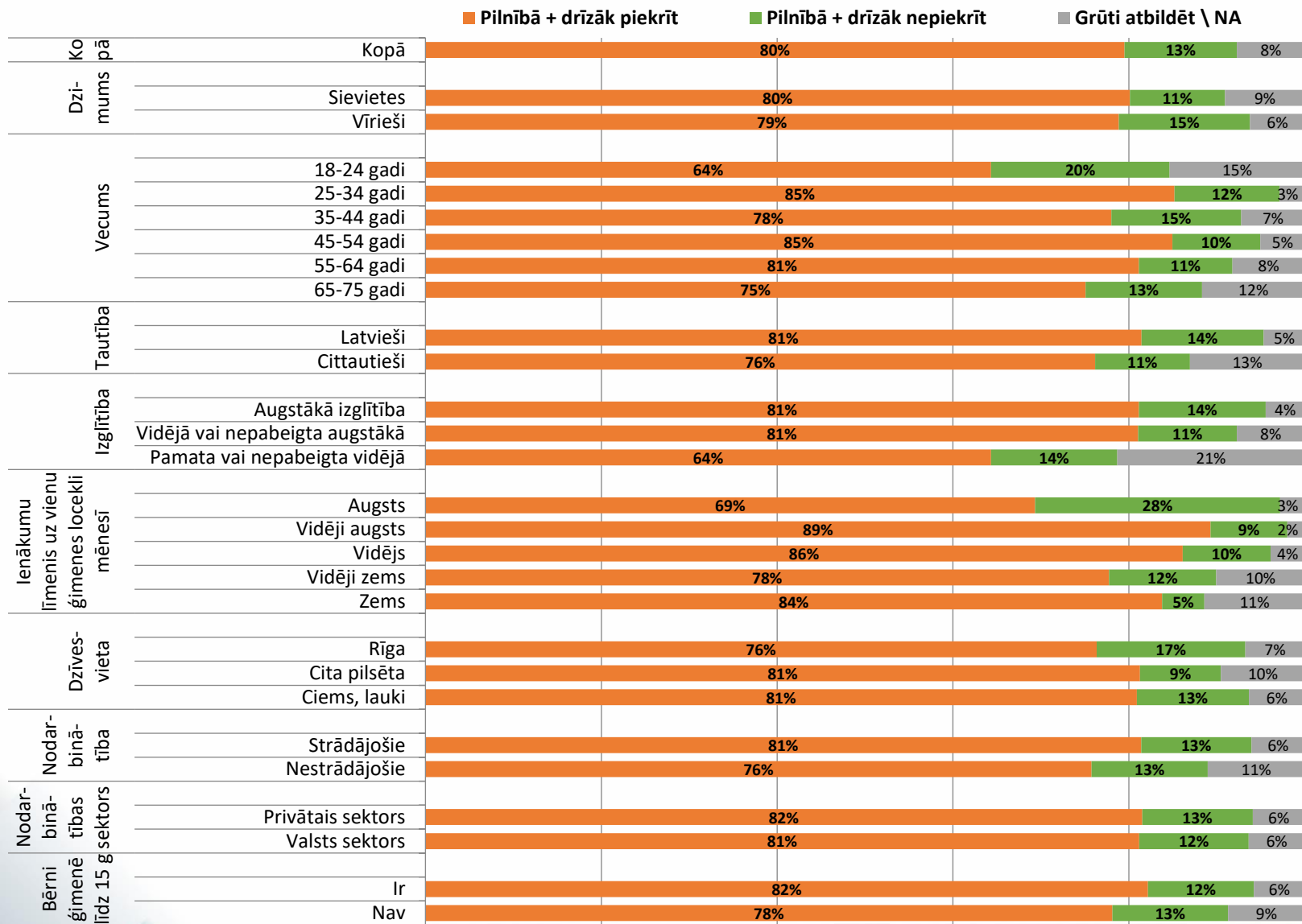

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

7.2. Priekšstati par naudas atmazgāšanu Latvijā

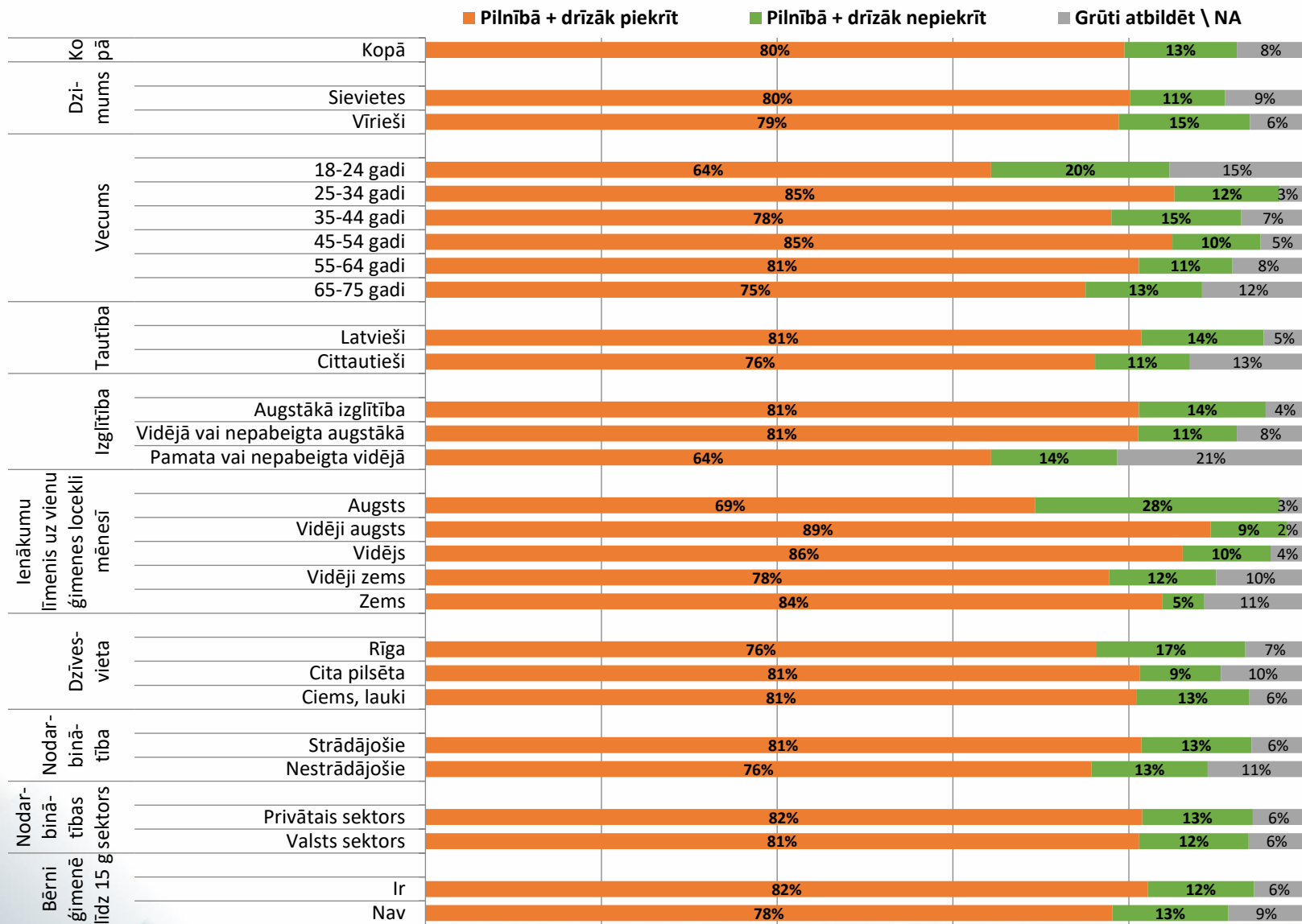
Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat izteikumam? – Finanšu noziegumu izplatību veicina pārāk lielais nodokļu slogs Latvijā

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

7.2. Priekšstati par naudas atmazgāšanu Latvijā

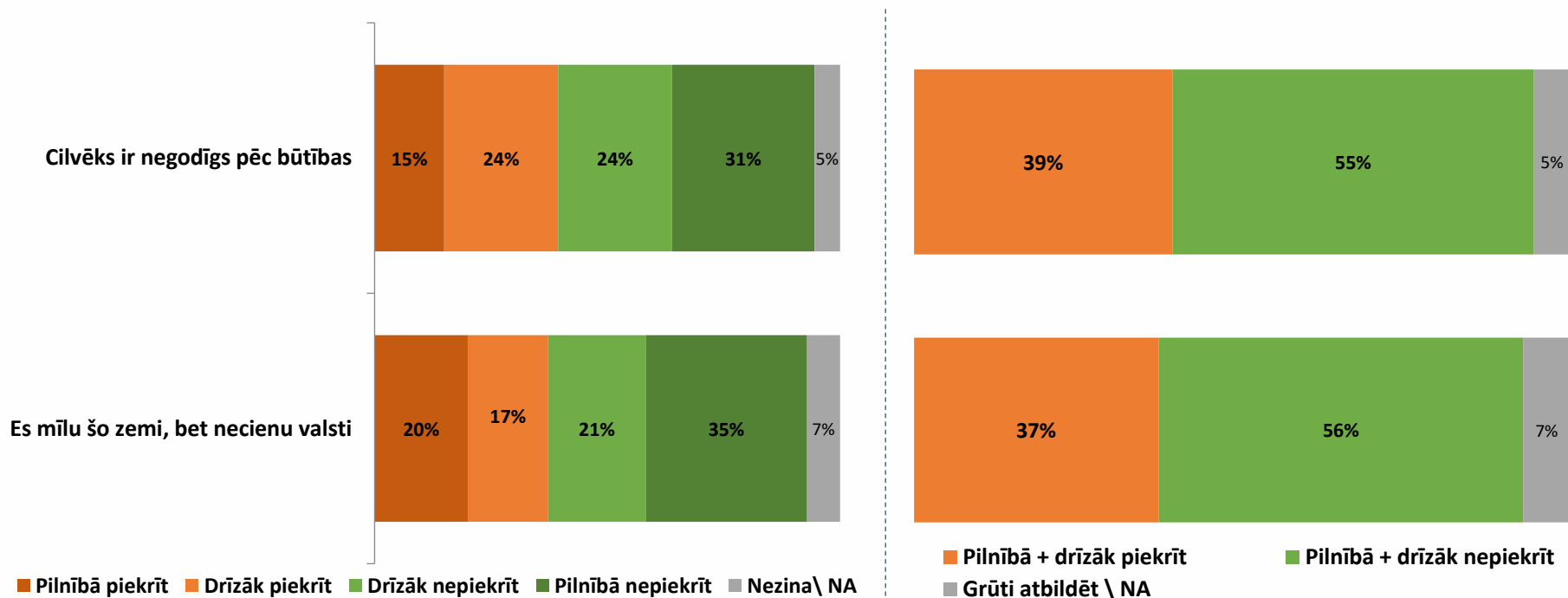
Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat izteikumam? – Es neredzu atdevi no manis maksātajiem nodokļiem

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

7.2. Priekšstati par naudas atmazgāšanu Latvijā

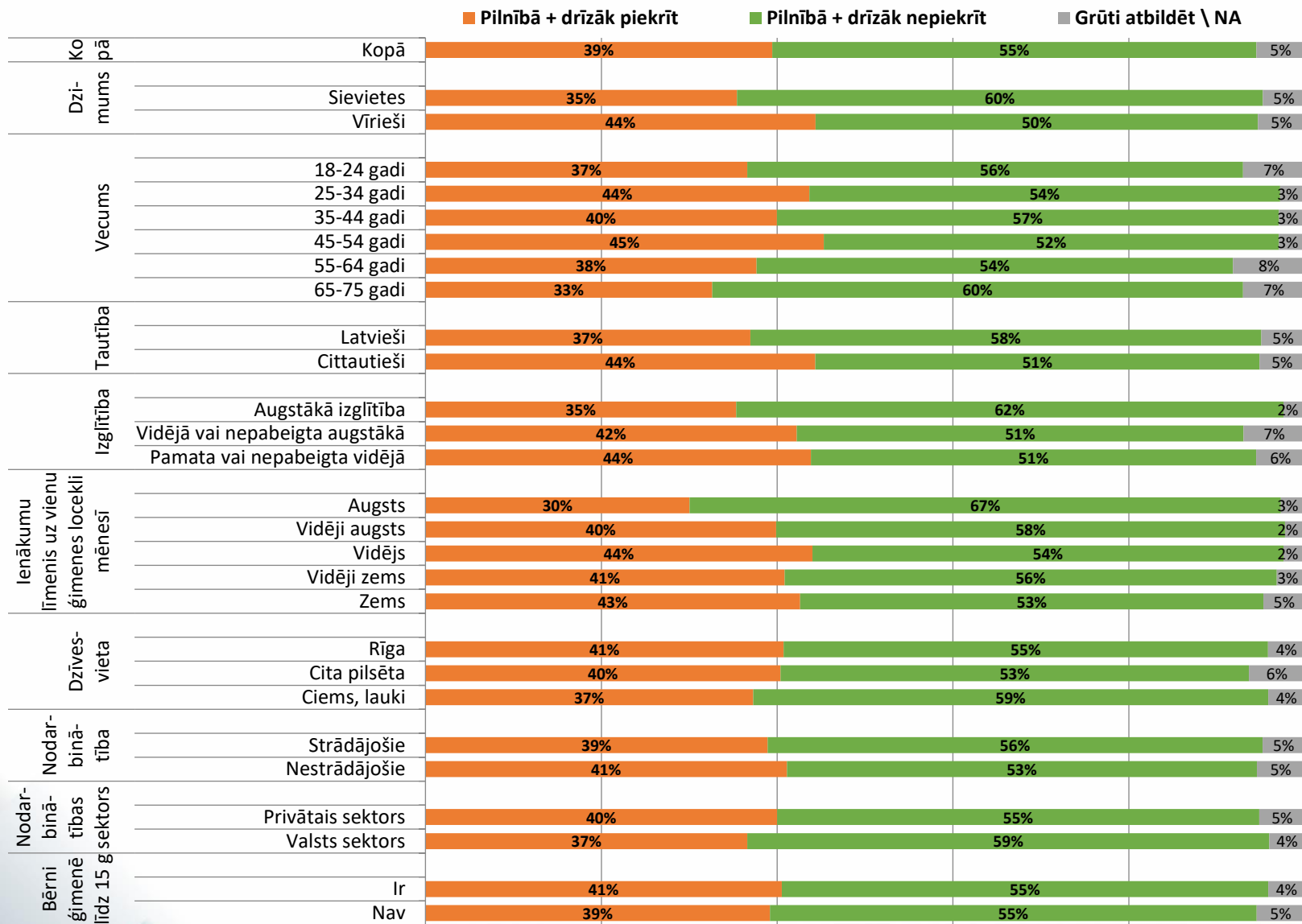
Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat šādiem izteikumiem – pilnībā piekrītat, drīzāk piekrītat, drīzāk nepiekrītat vai pilnībā nepiekrītat?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

7.2. Priekšstati par naudas atmazgāšanu Latvijā

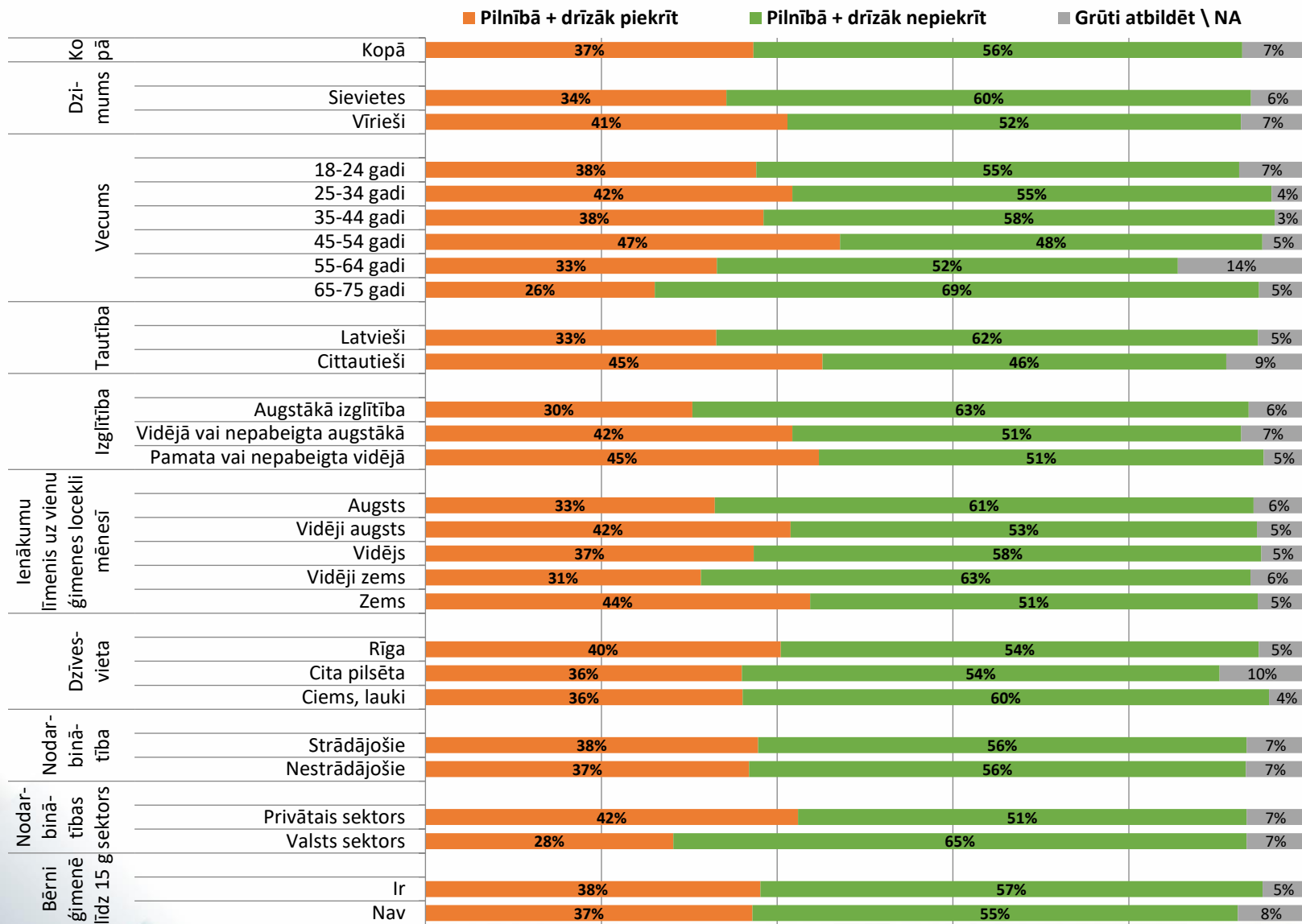
Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat izteikumam? – **Cilvēks ir negodīgs pēc būtības**

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

7.2. Priekšstati par naudas atmazgāšanu Latvijā

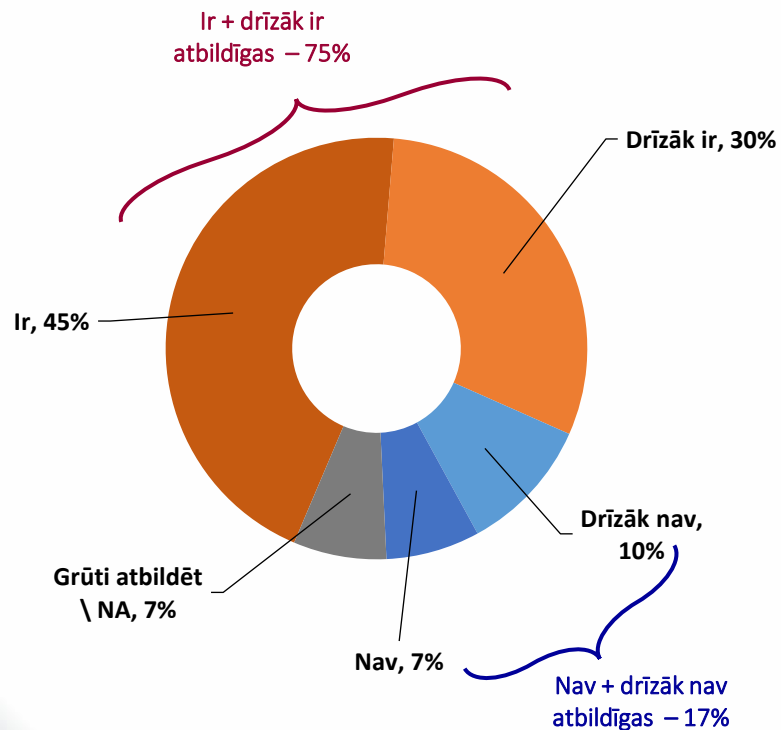
Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat izteikumam? – Es mīlu šo zemi, bet necienu valsti

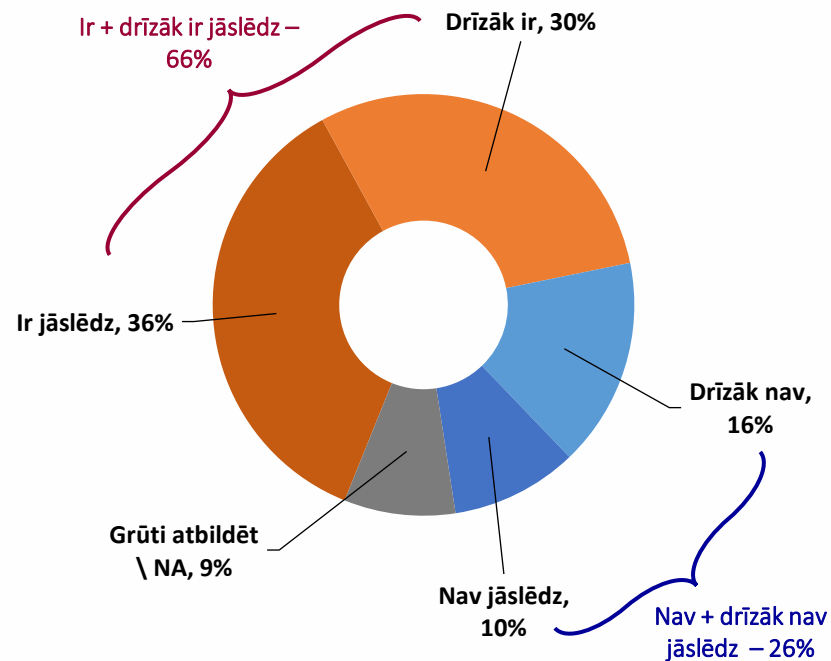
Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

7.3. Naudas atmazgāšana un komercbankas

Q13. Vai, Jūsaprāt, komercbankas ir vai nav atbildīgas par to, ja klienti tās izmanto naudas atmazgāšanas shēmu īstenošanai?

Q14. Vai, Jūsaprāt, ir vai nav jāslēdz komercbankas, kurās tiek atklāta liela apjoma naudas atmazgāšana?

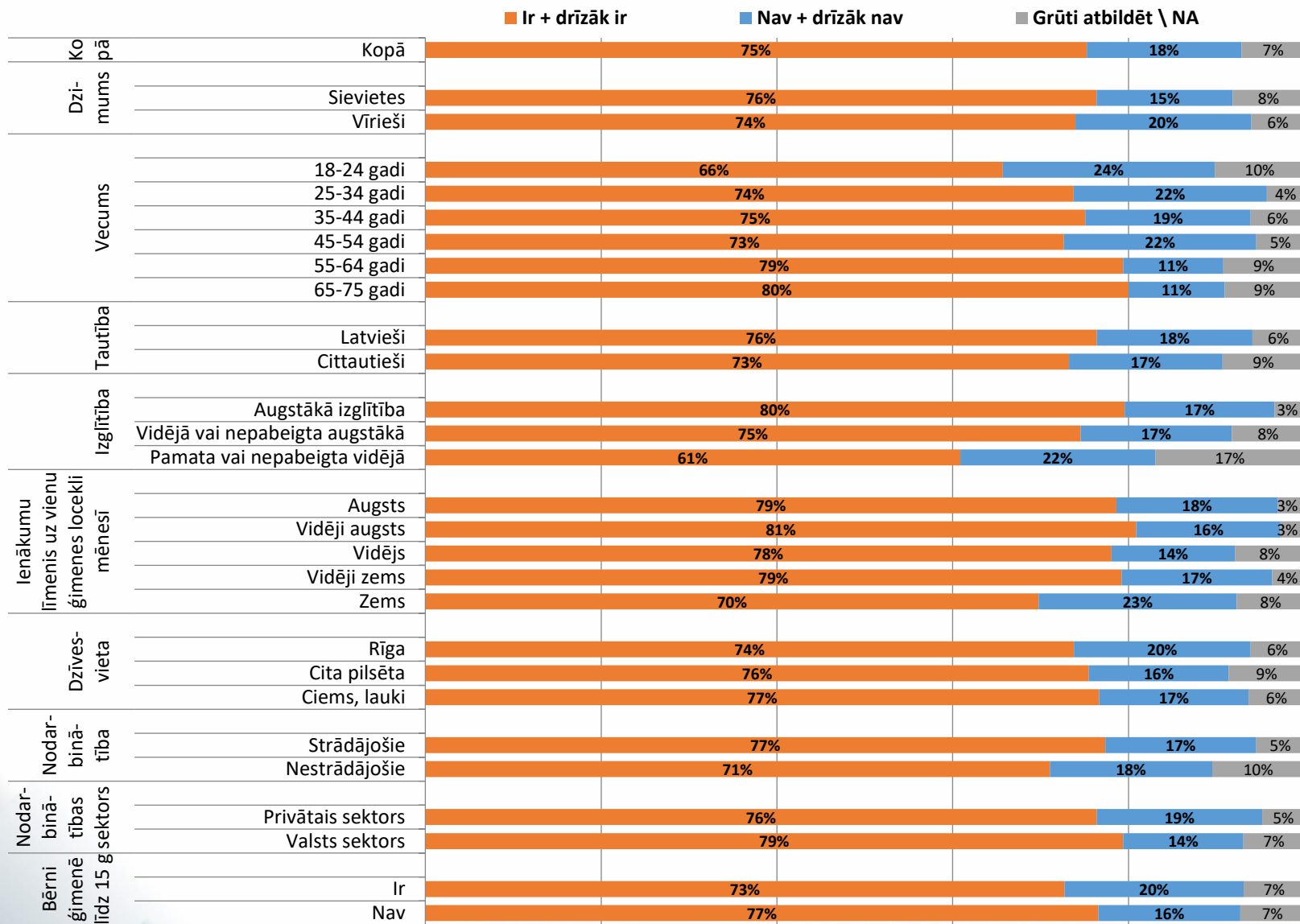

Bāze: visi aptaujas dalībnieki, n=1030

7.3. Naudas atmazgāšana un komercbankas

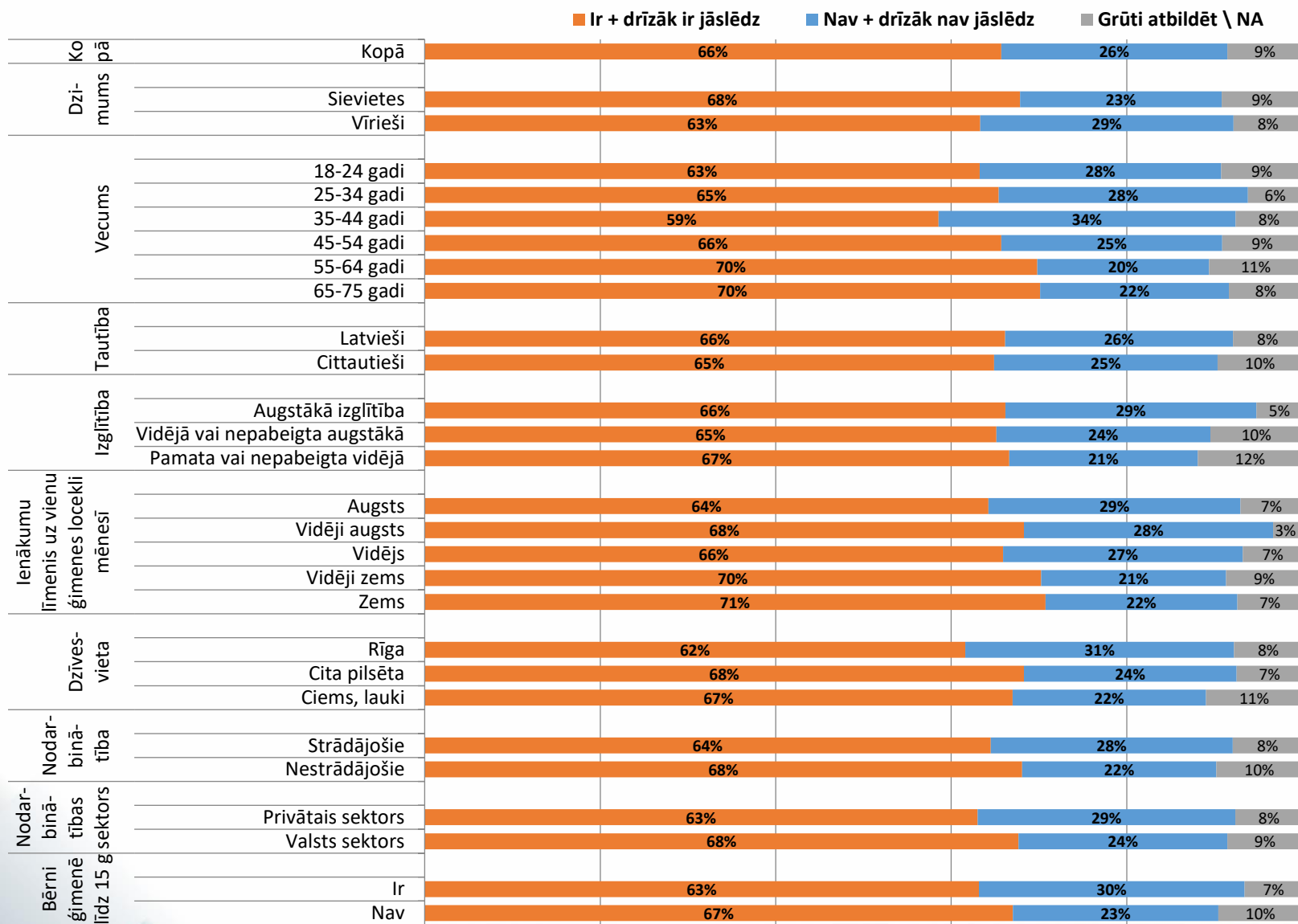
Q13. Vai, Jūsaprāt, komercbankas ir vai nav atbildīgas par to, ja klienti tās izmanto naudas atmazgāšanas shēmu īstenošanai?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

7.3. Naudas atmazgāšana un komercbankas

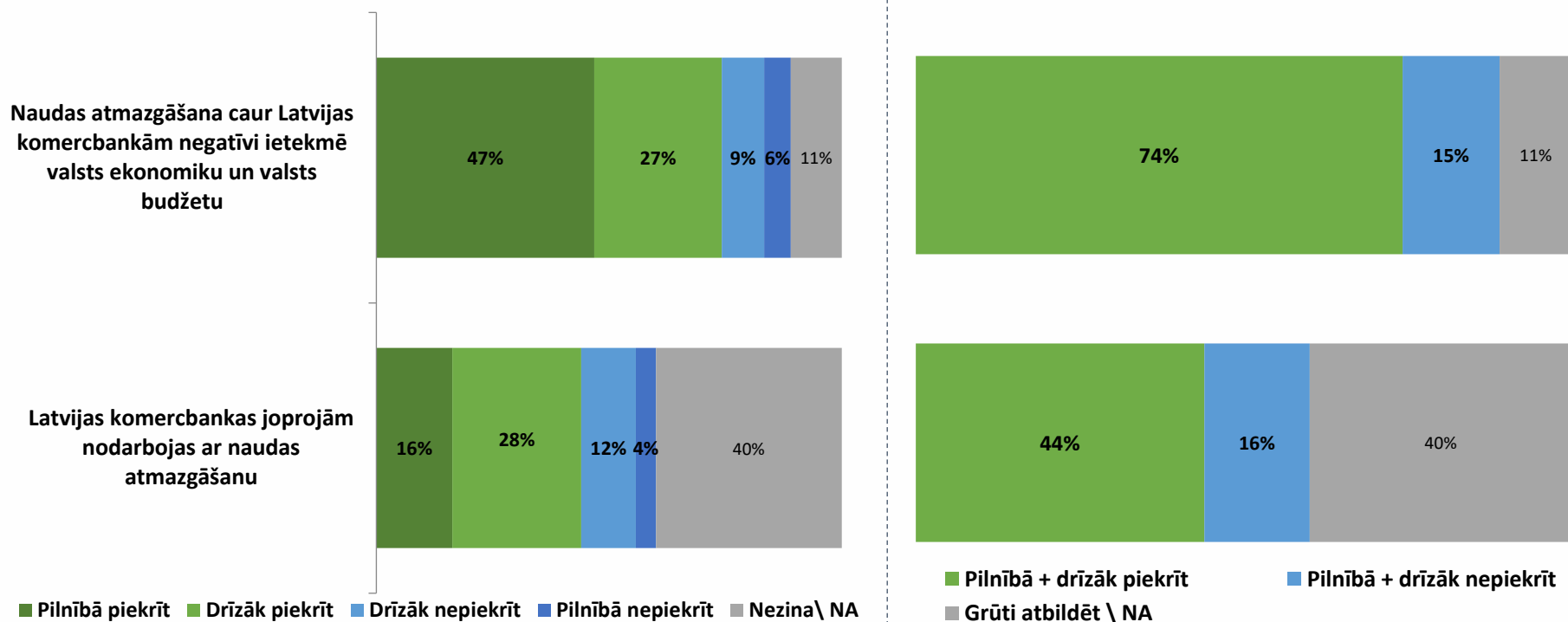
Q14. Vai, Jūsaprāt, ir vai nav jāslēdz komercbankas, kurās tiek atklāta liela apjoma naudas atmazgāšana?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

7.3. Naudas atmazgāšana un komercbankas

Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat šādiem izteikumiem – pilnībā piekrītat, drīzāk piekrītat, drīzāk nepiekrītat vai pilnībā nepiekrītat?

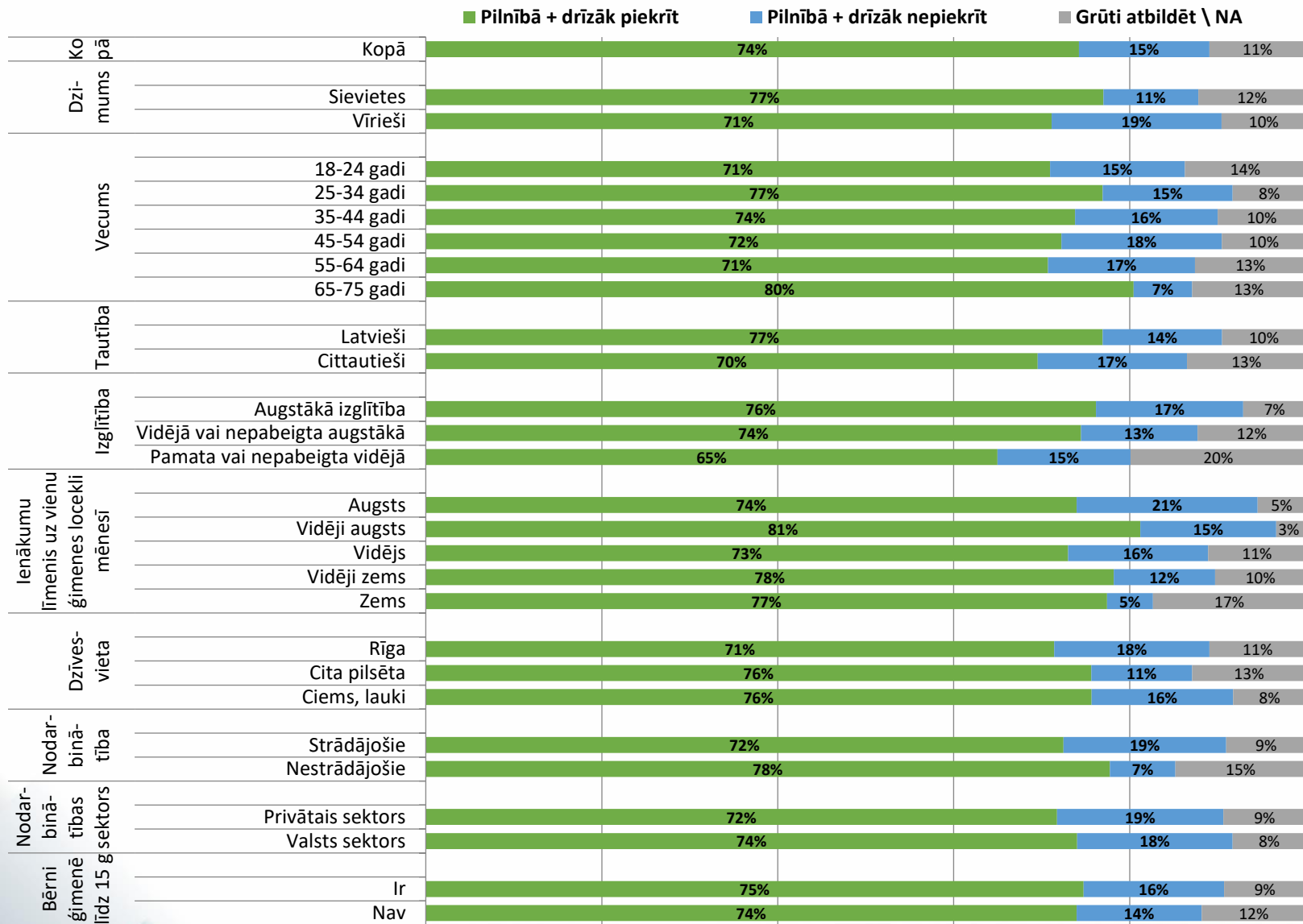

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

7.3. Naudas atmazgāšana un komercbankas

Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekřitat vai nepiekřitat izteikumam? –

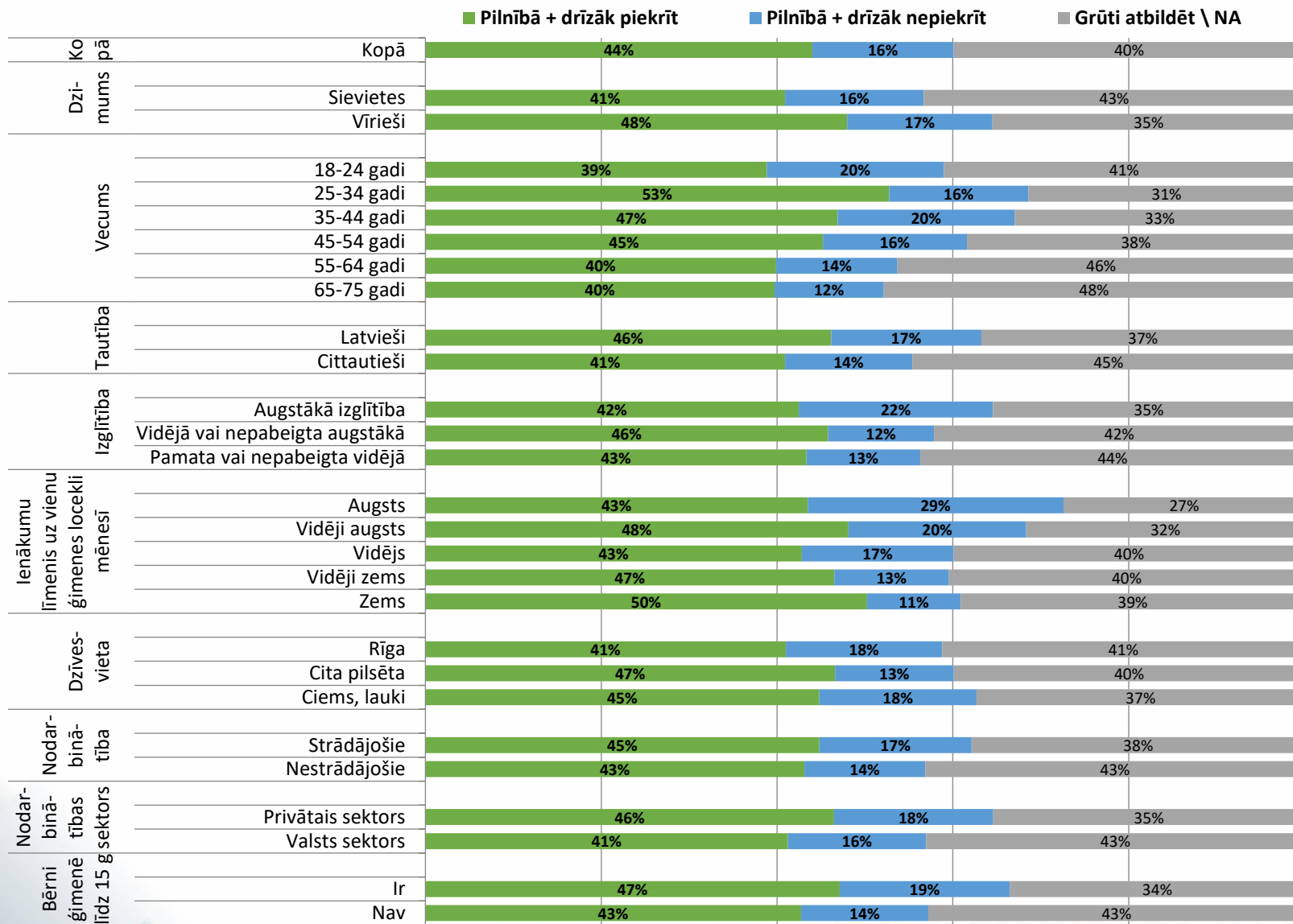
Naudas atmazgāšana caur Latvijas komercbankām negatīvi ietekmē valsts ekonomiku un valsts budžetu

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

7.3. Naudas atmazgāšana un komercbankas

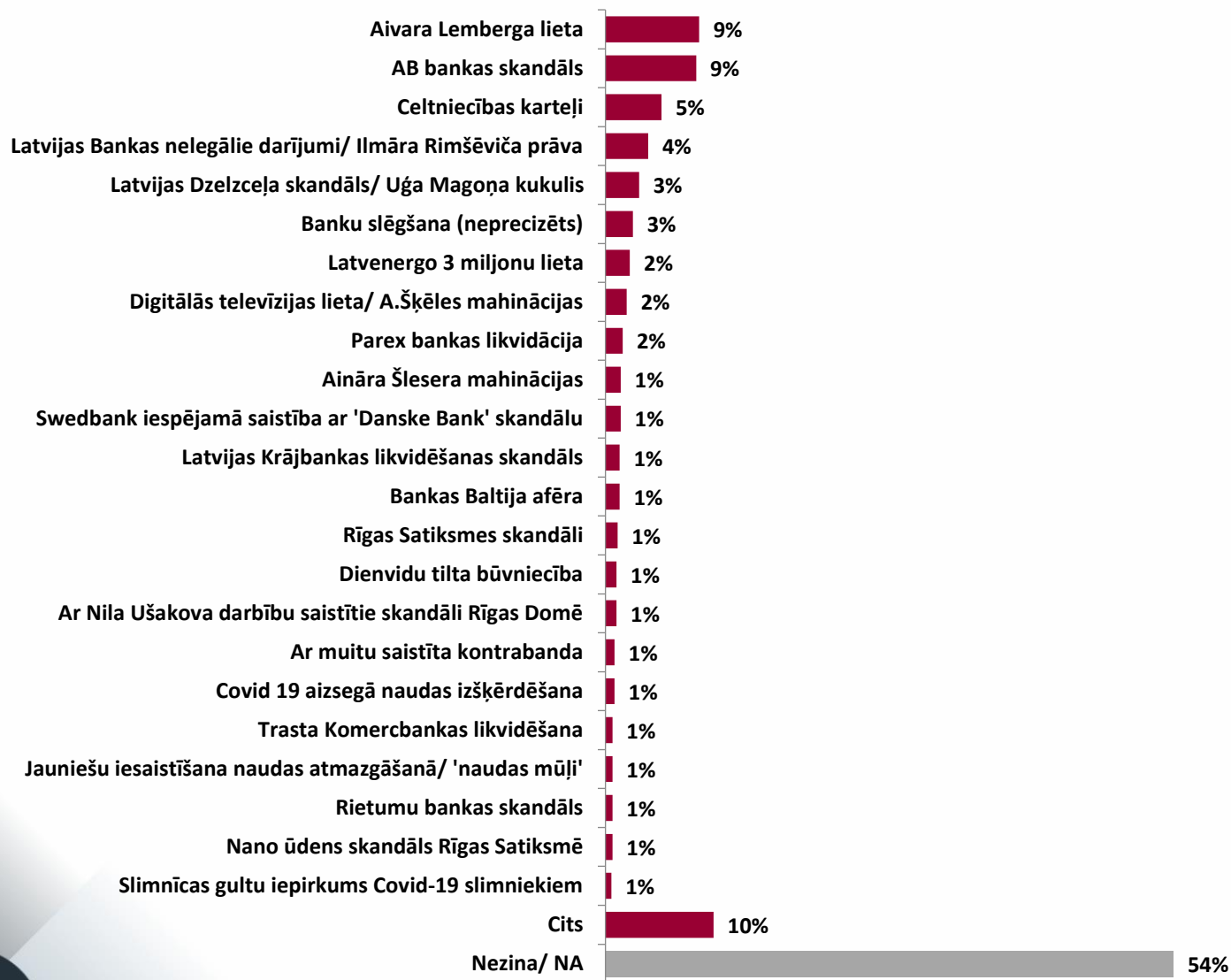
Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekřītat vai nepiekřītat izteikumam? – Latvijas komercbankas joprojām nodarbojas ar naudas atmazgāšanu

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

7.4. Skaļākie naudas atmazgāšanas skandāli Latvijā

Q12. Vai varat nosaukt kādu ar naudas atmazgāšanu saistītu notikumu (skandālu) Latvijā?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

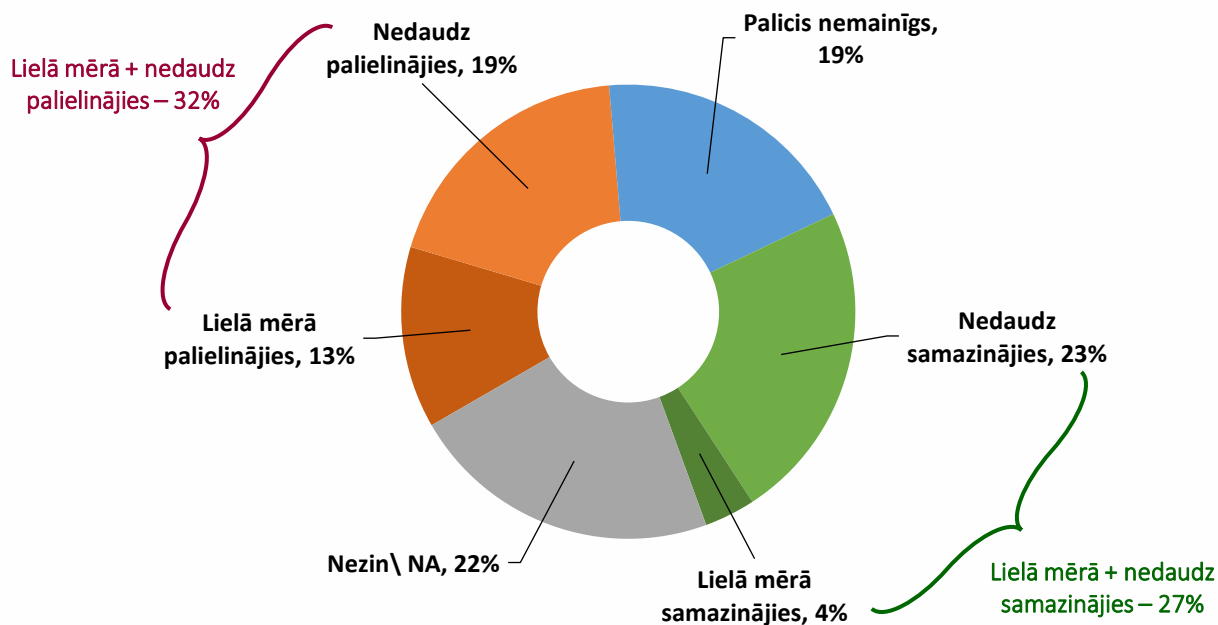
Retāk minētās atbildes (grafikā «cits»):

- ✓ Autobusu iepirkuma skandāls Rīgas Satiksmē
- ✓ GanBei krimināllieta
- ✓ Skandāls ar stabiņu uzstādīšanu un apkopi Rīgas ielās
- ✓ Norvik bankas slēgšana
- ✓ Pasažieru Vilciena vagonu iepirkums
- ✓ Jūrmalgeita
- ✓ VID ēkas celtniecība Talejas ielā
- ✓ Novilcinātais žogu iepirkums robežai ar Baltkrieviju
- ✓ Izšķērdētā nauda KNAB instalācijai Aisbergs
- ✓ Tokyo city skandāls ar aplokšņu algām
- ✓ Valsts robežsardzes priekšnieka Normunda Garbara aizturēšana
- ✓ G24 kredīta lieta
- ✓ Aplokšņu algas salonos Kolonna
- ✓ LNB skandāls par samaksu būvniekiem
- ✓ Privat bankas skandāls
- ✓ Narkotikas/ narkotiku skandāli
- ✓ Korupcijas skandāli Jūrmalas Domē
- ✓ Ceļu būves kartēji
- ✓ Riharda Eigima aizturēšana
- ✓ Uzņēmumu bankas kontu iesaldēšana
- ✓ Skandāls Stradiņa slimnīcā par Kardioloģijas centram paredzēto iekārtu iegādi
- ✓ Naudas pazušana no KNAB seifa
- ✓ Kokneses kokaīna lieta
- ✓ Lieta par iespējamu krāpšanu policijas formas tērpu iepirkumos
- ✓ Skandāli Rīgas Brīvostā
- ✓ Skonto Būves skandāls
- ✓ Vidusāzijas naudas atmazgāšana Latvijas bankās

- ✓ Eiroparlamenta deputāti, kas iesaistīti naudas atmazgāšanā
- ✓ Māra Martinsona saistība ar OIK skandālu
- ✓ Panamas papīru' lieta
- ✓ OIK lieta
- ✓ Inta Ķuzes atstādināšana
- ✓ Latvijas Futbola Federācijas skandāli
- ✓ Nelegālie hosteļi Rīgā
- ✓ Jelgavas Aerodium skandāls
- ✓ Jēkabpils Kena parka 'zelta' sabiedriskās tualetes izbūve
- ✓ Juraša lieta' par iespējamo valsts noslēpuma izpaušanu
- ✓ Krišjāņa Kariņa sieva iegādājas nekustamo īpašumu Tērbatas ielā
- ✓ Valda Birkava neatdotais 6 mlj. aizņēmums
- ✓ Korupcijas skandāls Ventspils mūzikas skolas būvniecībā
- ✓ Lienītes Šikoras pretendēšana uz KNAB vadītājas amatu un saistība ar vīra Andreja Šikoras uzņemumu
- ✓ Nederīgo aizsargmasku iepirkums
- ✓ Latvijas Piena' pārdošana
- ✓ Vladimira Vaškeviča lieta muitā
- ✓ Aigara Meļko lieta kukuļošanā 'Latvenergo'
- ✓ Liepājas metalurga slēgšana
- ✓ Problēmas ar e-veselības ieviešanu
- ✓ Andra Rāviņa darbība
- ✓ Skandāli Latvijas kuģniecības privatizācijā
- ✓ Skandāli Rīgas namu pārvaldniekā
- ✓ Covid-19 vakcīnu iepirkums
- ✓ Veloceliņu pārspilēta ierīkošana Rīgā
- ✓ Zaļās elektrības iepirkums
- ✓ Naudas atmazgāšana ar bitcoin

7.5. Priekšstati par naudas atmazgāšanas un citu finanšu noziegumu apjoma izmaiņām Latvijā

Q19. Vai, pēc Jūsu domām, naudas atmazgāšanas un citu finanšu noziegumu apjoms pēdējo 5 gadu laikā ir:

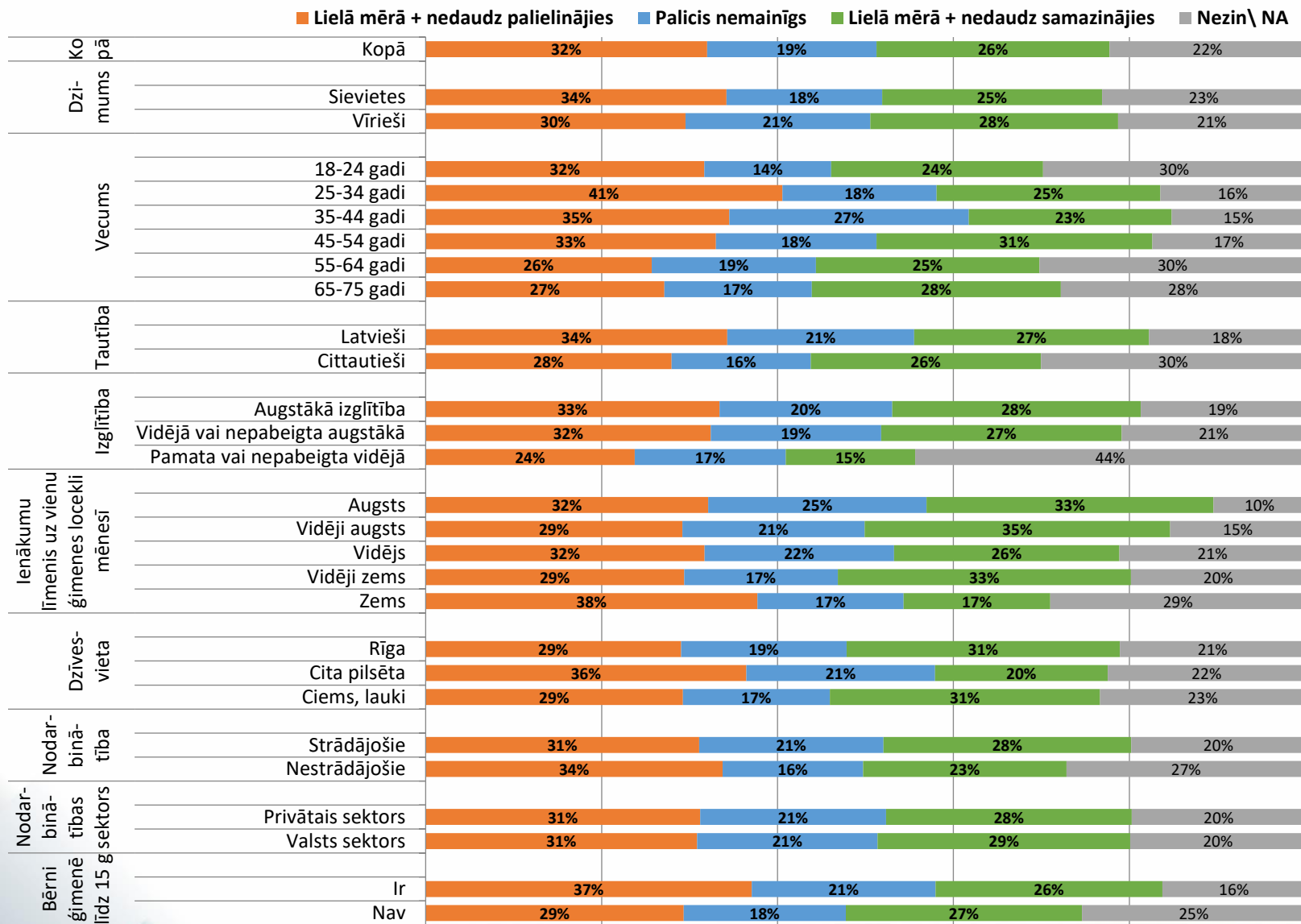

Bāze: visi aptaujas dalībnieki, n=1030

7.5. Priekšstati par naudas atmazgāšanas un citu finanšu noziegumu apjoma izmaiņām Latvijā

Q19. Vai, pēc Jūsu domām, naudas atmazgāšanas un citu finanšu noziegumu apjoms pēdējo 5 gadu laikā ir:

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

8. Finanšu reputācijas nozīme

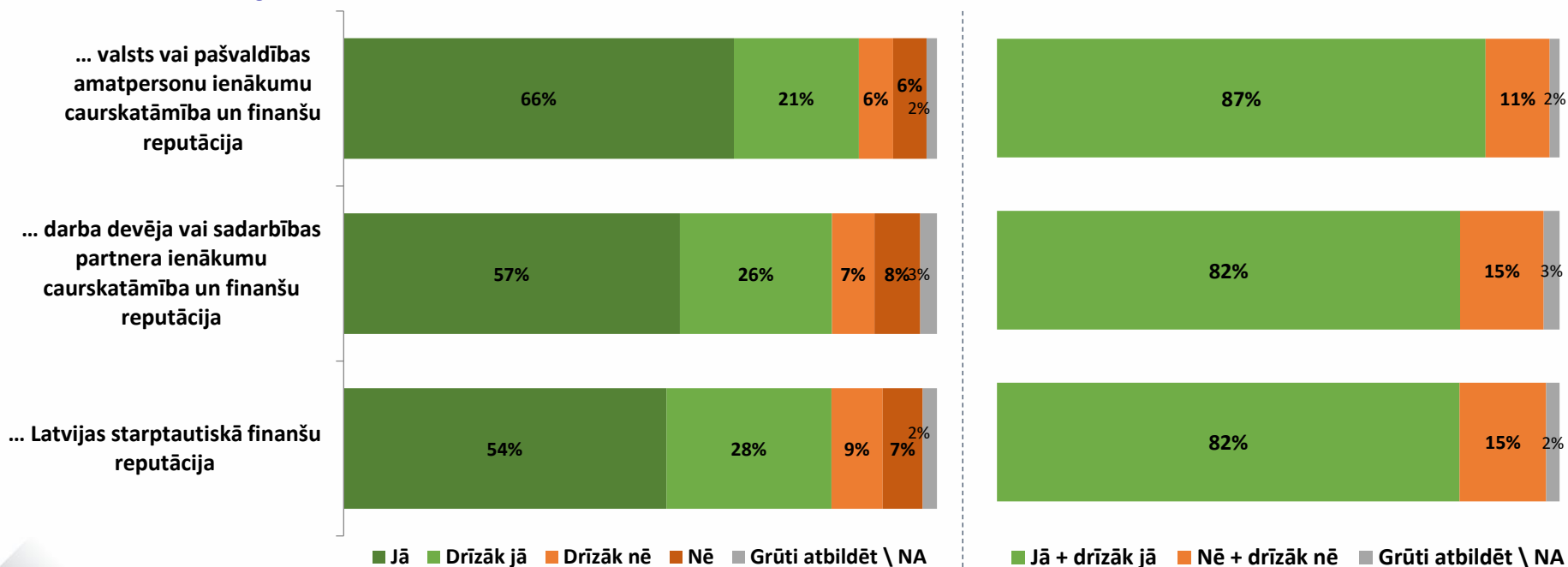
8. Finanšu reputācijas nozīme

Q9. Vai jums personīgi šķiet svarīga Latvijas starptautiskā finanšu reputācija?

Q16. Vai jums ir svarīga darba devēja vai sadarbības partnera ienākumu caurskatāmība un finanšu reputācija?

Q17. Vai jums ir svarīga valsts vai pašvaldības amatpersonu ienākumu caurskatāmība un finanšu reputācija?

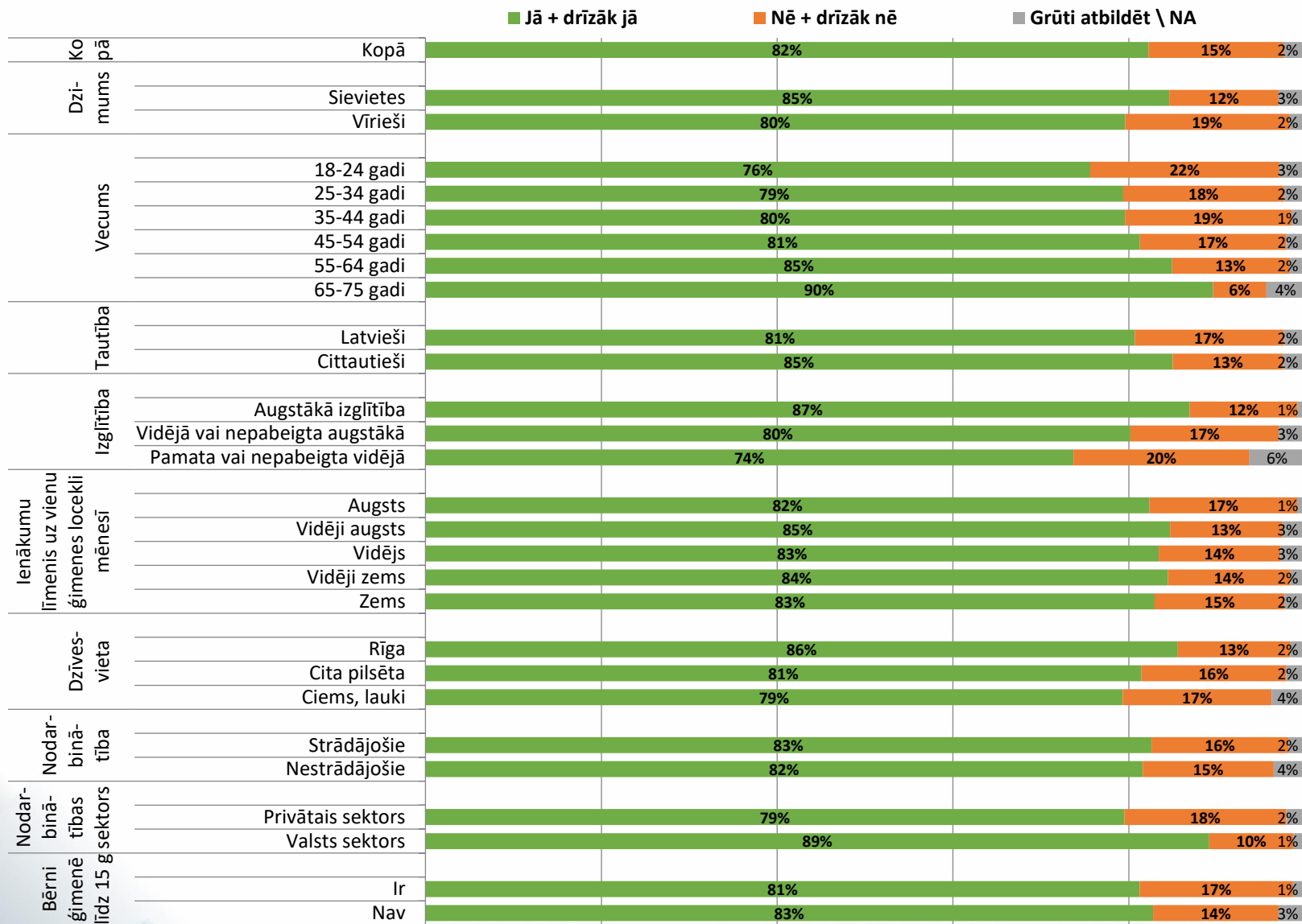
Vai Jums ir svarīga ... ?

Bāze: visi respondenti, 2021: n=1010

8. Finanšu reputācijas nozīme

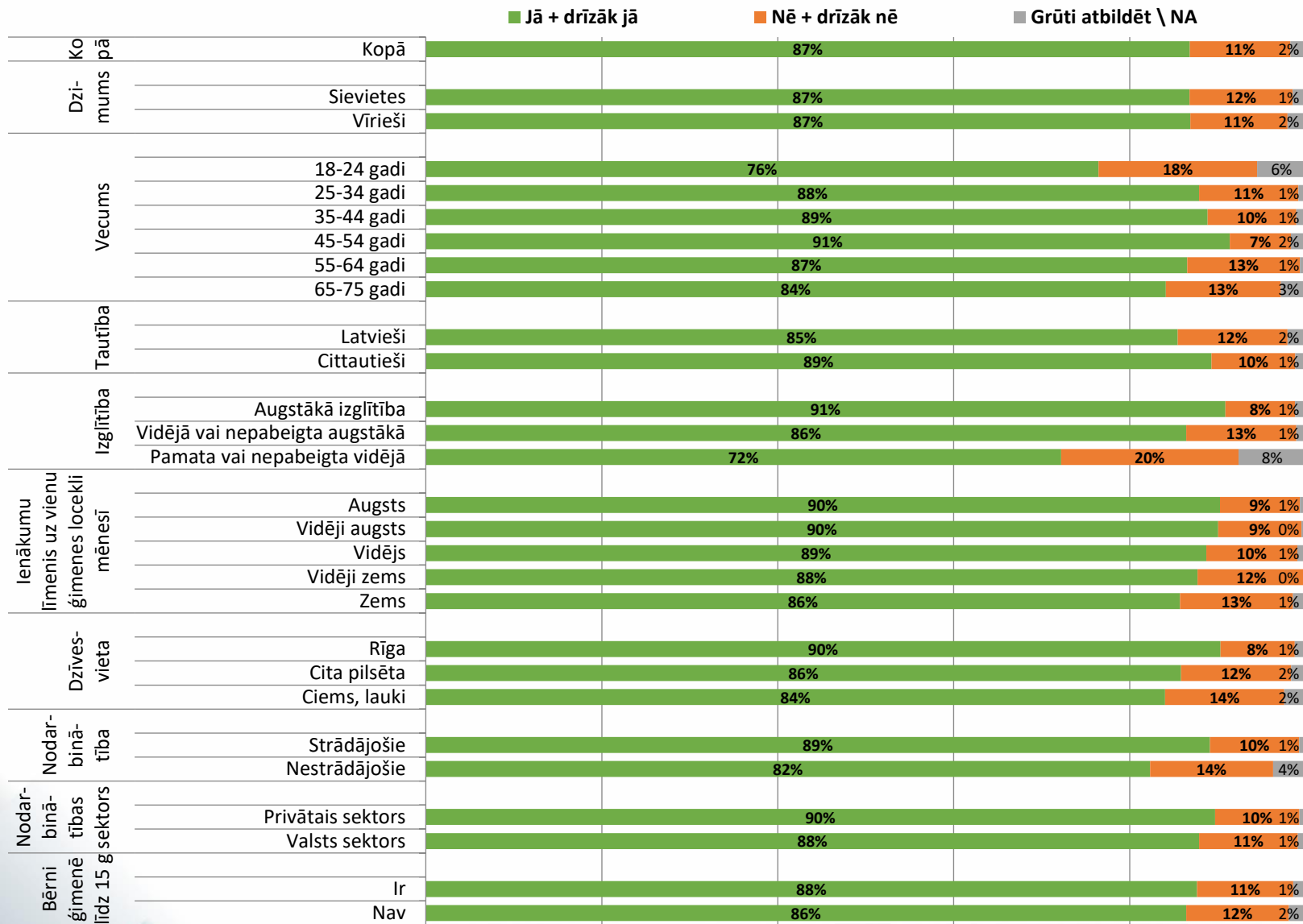
Q9. Vai jums personīgi šķiet svarīga Latvijas starptautiskā finanšu reputācija?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

8. Finanšu reputācijas nozīme

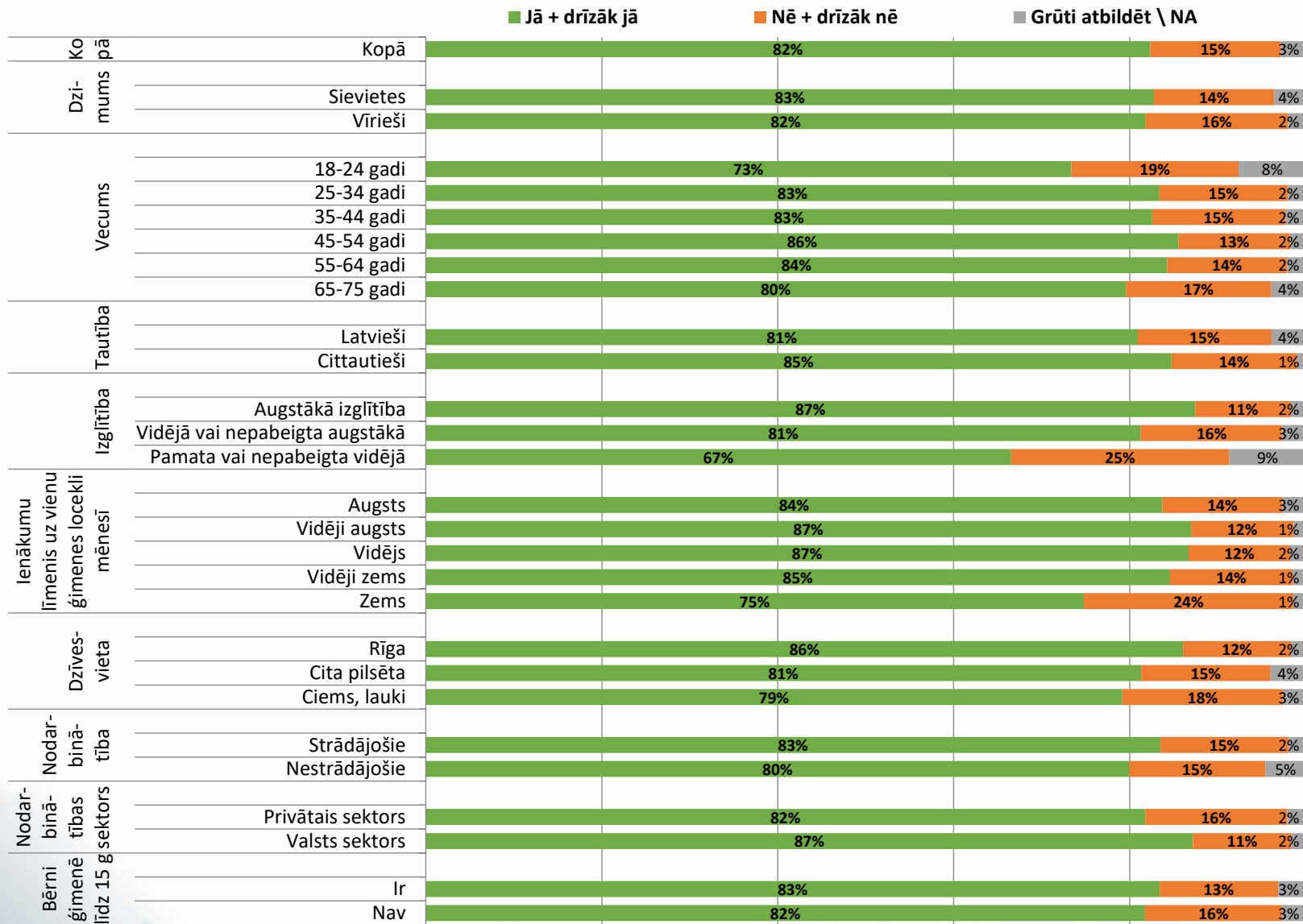
Q17. Vai jums ir svarīga valsts vai pašvaldības amatpersonu ienākumu caurskatāmība un finanšu reputācija?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

8. Finanšu reputācijas nozīme

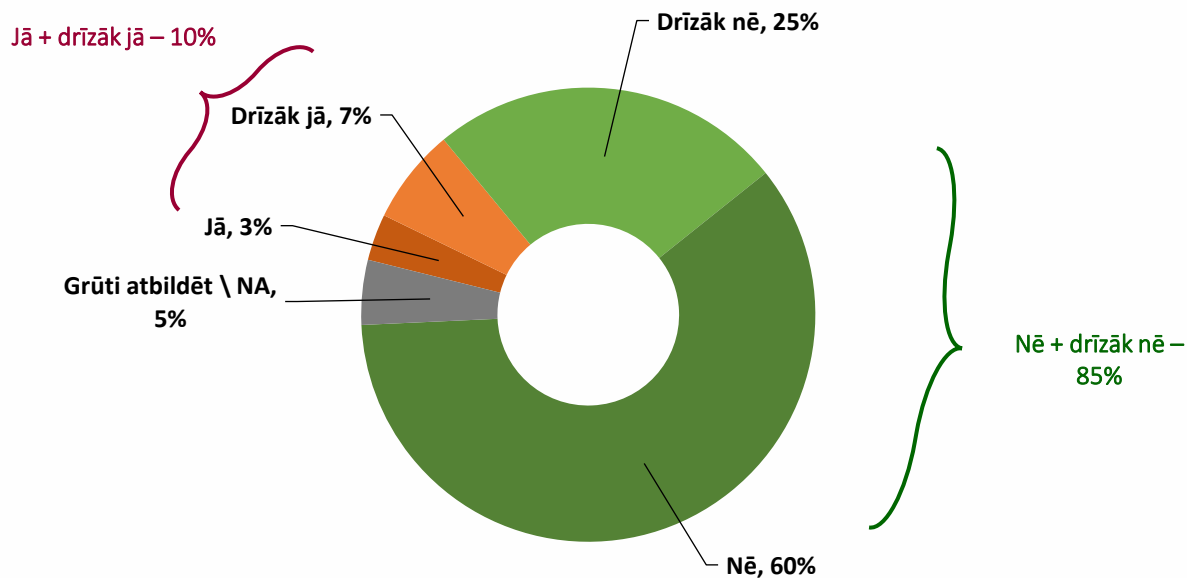
Q16. Vai jums ir svarīga darba devēja vai sadarbības partnera ienākumu caurskatāmība un finanšu reputācija?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

8. Finanšu reputācijas nozīme

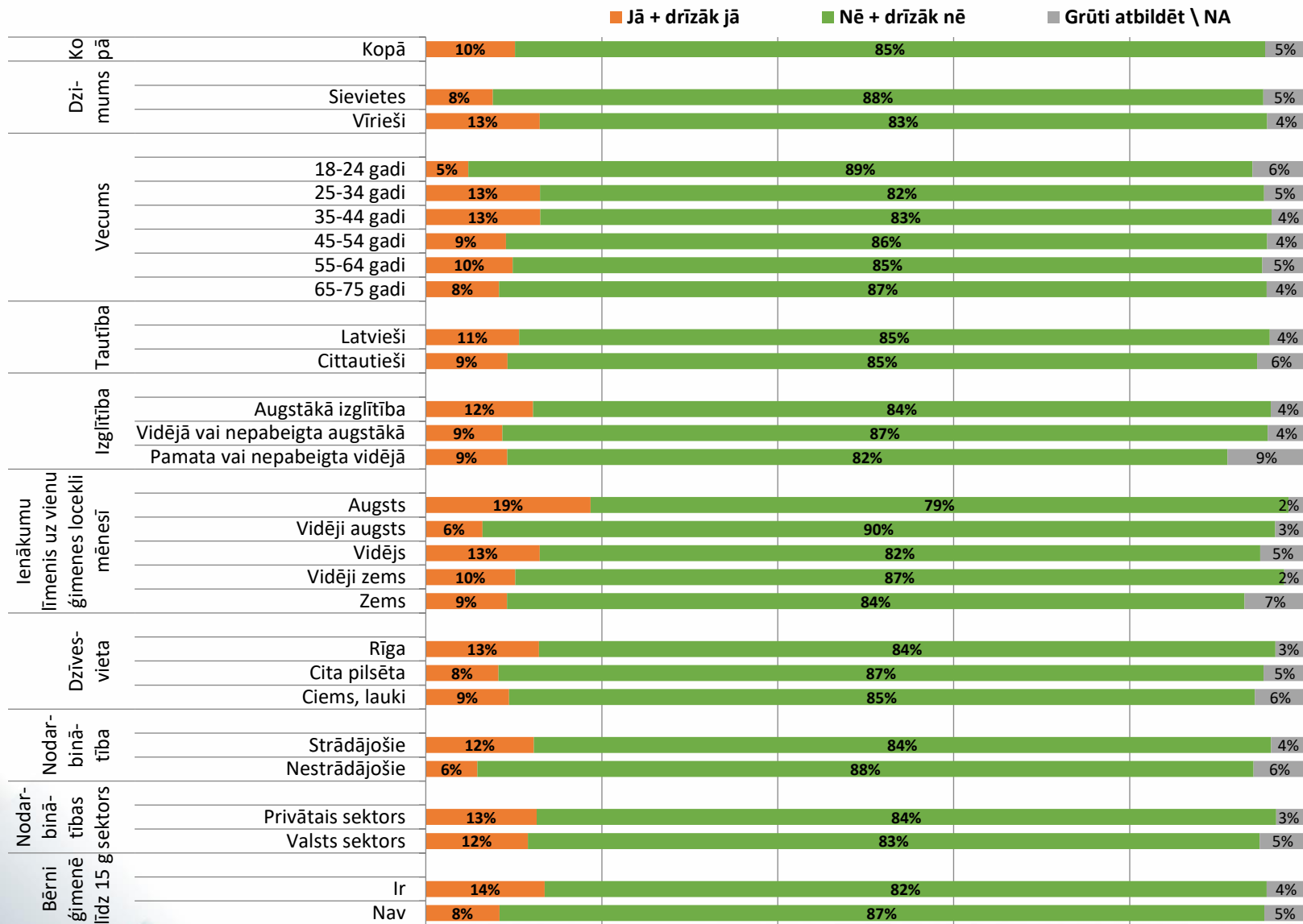
Q15. Vai Jūs izvēlētos noguldīt naudu komercbankā, kura ir bijusi sodīta par naudas atmazgāšanas noziegumiem?

Bāze: visi aptaujas dalībnieki, n=1030

8. Finanšu reputācijas nozīme

Q15. Vai Jūs izvēlētos noguldīt naudu komercbankā, kura ir bijusi sodīta par naudas atmazgāšanas noziegumiem?

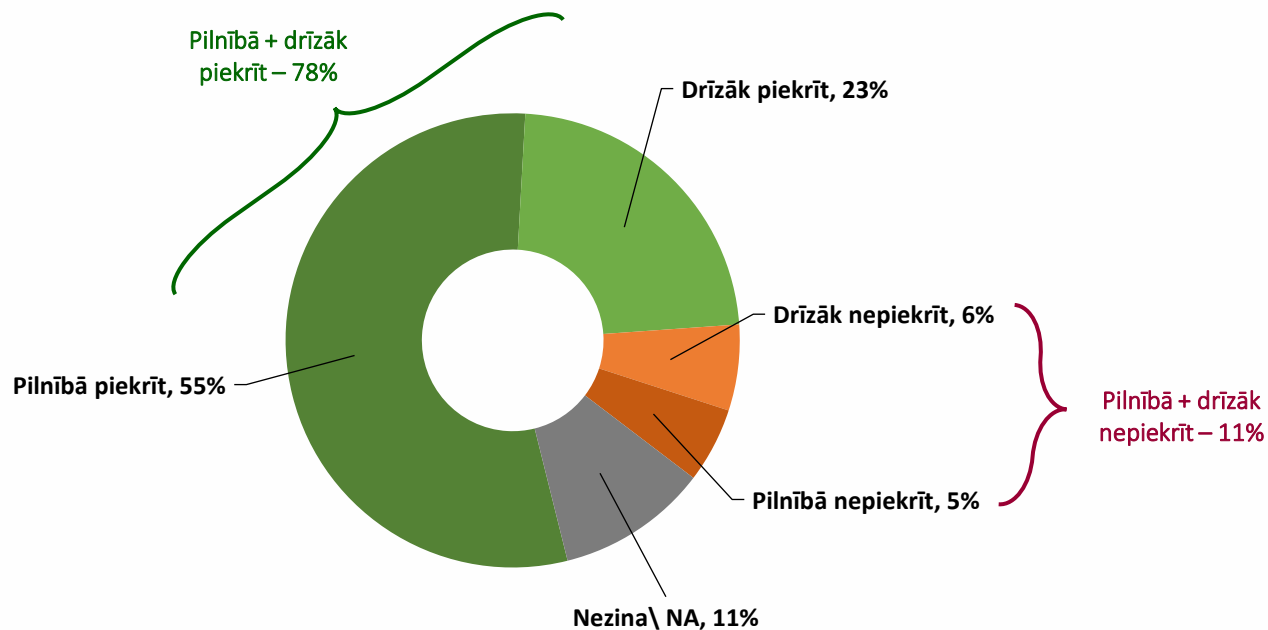

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

8. Finanšu reputācijas nozīme

Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat šādam izteikumam? – Piedaloties vēlēšanās es no izvēlētās partijas/ apvienības izsvītrotu kandidātu, par kuru medijos būtu ziņots par iespējamu saistību ar naudas atmazgāšanu

Bāze: visi aptaujas dalībnieki, n=1030

8. Finanšu reputācijas nozīme

Q20. Cik lielā mērā Jūs tiem piekrītat vai nepiekrītat šādam izteikumam? – **Piedaloties vēlēšanās es no izvēlētās partijas/ apvienības izsvītrotu kandidātu, par kuru medijos būtu ziņots par iespējamu saistību ar naudas atmazgāšanu**

Bāze: visi aptaujas dalībnieki; n=1030

Kontaktinformācija:

Tirgus un sociālo pētījumu centrs «Latvijas Fakti»

Adrese: Bruņinieku iela 8a-5, Rīga, LV-1010

web: www.latvianfacts.lv

Oksana Kurcalte

Vecākā projektu vadītāja

Tālrunis: +371 67314002

E-pasts: sana@latfacts.lv

